

Επίσημη Εφημερίδα

L 83

της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

52ο έτος
28 Μαρτίου 2009

Περιεχόμενα

- II Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει των συνθηκών ΕΚ/Ευρατόμ των οποίων η δημοσίευση δεν είναι υποχρεωτική

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Επιτροπή

2009/287/ΕΚ:

- ★ Απόφαση της Επιτροπής, της 25ης Σεπτεμβρίου 2007, σχετικά με κρατική ενίσχυση την οποία χορήγησε η Πολωνία ως μέρος συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και σχετικά με κρατική ενίσχυση την οποία σκοπεύει να χορηγήσει η Πολωνία ως αποζημίωση για την εκούσια καταγγελία συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2007) 4319] ⁽¹⁾ 1

⁽¹⁾ Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ

II

(Πράξεις εγκριθείσες δυνάμει των συνθηκών ΕΚ/Ευρατόμ των οποίων η δημοσίευση δεν είναι υποχρεωτική)

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 25ης Σεπτεμβρίου 2007

σχετικά με κρατική ενίσχυση την οποία χορήγησε η Πολωνία ως μέρος συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και σχετικά με κρατική ενίσχυση την οποία σκοπεύει να χορηγήσει η Πολωνία ως αποζημίωση για την εκούσια καταγγελία συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(2007) 4319]

(Το κείμενο στην πολωνική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2009/287/ΕΚ)

Έχοντας υπόψη:

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 88 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις ⁽¹⁾ και αφού έλαβε υπόψη της τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με επιστολή της 1ης Μαρτίου 2005, αριθ. πρωτ. WEH/1023/6-54/05, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 3 Μαρτίου 2005 (SG/2005/A/226), η Πολωνία κοινοποίησε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, ένα νομοσχέδιο περί «των κανόνων που διέπουν την κάλυψη των δαπανών που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις για την πρόωρη παύση συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας» («το νομοσχέδιο»).

(2) Μετά την πραγματοποίηση προκαταρκτικής αξιολόγησης, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η κοινοποίηση δεν ήταν

ολοκληρωμένη και, με επιστολή της 27ης Απριλίου 2005, ζήτησε από την Πολωνία να παράσχει πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με το μέτρο.

(3) Με επιστολή της 1ης Ιουνίου 2005, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 2 Ιουνίου 2005, η Πολωνία υπέβαλε ορισμένες από τις ζητηθείσες πρόσθετες πληροφορίες· οι υπόλοιπες πληροφορίες παρασχέθηκαν μέσω επιστολής της 24ης Ιουνίου 2005, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 28 Ιουνίου 2005.

(4) Στις 28 και 29 Ιουνίου 2005, μετά από αίτημα της Πολωνίας, διοργανώθηκε τεχνική συνάντηση με θέμα την κοινοποίηση. Κατά τη συνάντηση προσδιορίστηκαν οι πτυχές της κοινοποίησης που χρήζουν γραπτής διευκρίνισης εκ μέρους της Πολωνίας προκειμένου να τεθούν στη διάθεση της Επιτροπής πλήρεις πληροφορίες για την αξιολόγησή της.

(5) Ελλείπει περιεκτικής απάντησης, η Επιτροπή υπενθύμισε, με επιστολή της 28ης Ιουλίου 2005 (D/55776), στις πολωνικές αρχές τις διασαφήσεις οι οποίες της ζητήθηκαν κατά τη συνάντηση της 28ης Ιουνίου 2005 και ζήτησε από την Πολωνία να παράσχει τις απαιτούμενες πληροφορίες.

(6) Με επιστολή της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 9 Σεπτεμβρίου 2005, η Πολωνία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι οι εργασίες επί του νομοσχεδίου είχαν διακοπεί λόγω της λήξης της κοινοβουλευτικής περιόδου.

⁽¹⁾ ΕΕ C 52 της 2.3.2006, σ. 8.

- (7) Με επιστολή της 23ης Νοεμβρίου 2005, η Επιτροπή ενημέρωσε την Πολωνία ότι αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία που ορίζει το άρθρο 88 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ σε σχέση με το νομοσχέδιο και τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στον κλάδο ηλεκτρικής ενέργειας της Πολωνίας.
- (8) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.⁽²⁾ Η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.
- (9) Με επιστολή της 16ης Δεκεμβρίου 2005, οι πολωνικές αρχές ζήτησαν να μην αποκαλυφθούν σε τρίτα μέρη ορισμένες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας. Η Επιτροπή απάντησε στο αίτημα και, με επιστολή της 25ης Ιανουαρίου 2006, παρουσίασε την πρότασή της για τη μη εμπιστευτική εκδοχή της απόφασης, η οποία και έγινε δεκτή από τις πολωνικές αρχές μέσω επιστολής ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 16ης Φεβρουαρίου 2006, η οποία πρωτοκολλήθηκε την ίδια μέρα.
- (10) Η Πολωνία παρέσχε στην Επιτροπή το πρώτο μέρος των παρατηρήσεών της όσον αφορά την έναρξη της διαδικασίας σχετικά με το νομοσχέδιο για την πρόωρη παύση των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας μέσω επιστολής της 28ης Δεκεμβρίου 2005, η οποία πρωτοκολλήθηκε από την Επιτροπή στις 4 Ιανουαρίου 2006 και στην οποία περιγράφονταν οι ενέργειες που αποσκοπούσαν στον μετριασμό των ανησυχιών που εξέφρασε η Επιτροπή σχετικά με το νομοσχέδιο. Δεύτερον, μετά από αίτημα για παράταση της προθεσμίας, το οποίο έγινε δεκτό από την Επιτροπή στις 12 Ιανουαρίου 2006, οι πολωνικές αρχές παρείχαν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την αξιολόγηση των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από την Επιτροπή, με επιστολή τους της 23ης Ιανουαρίου 2006, η οποία πρωτοκολλήθηκε από την Επιτροπή στις 26 Ιανουαρίου 2006.
- (11) Ως προσθήκη στην επιστολή τους της 23ης Δεκεμβρίου 2005, οι πολωνικές αρχές παρείχαν, με επιστολή τους της 5ης Απριλίου 2006, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 6 Απριλίου 2006, περαιτέρω περιγραφή των σκοπούμενων αλλαγών στο νομοσχέδιο για την πρόωρη παύση των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου να το εναρμονίσουν με τους σχετικούς κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων. Τα παραρτήματα στη συγκεκριμένη επιστολή παρασχεθήκαν με επιστολή της 6ης Απριλίου 2006, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 10 Απριλίου 2006.
- (12) Η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων μερών. Με επιστολή της 20ής Ιουνίου 2006, η Επιτροπή διαβίβασε τις εν λόγω παρατηρήσεις στην Πολωνία, στην οποία δόθηκε η ευκαιρία να αντιδράσει.
- (13) Η απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας αμφισβητήθηκε από ένα εκ των ενδιαφερόμενων μερών ενώπιον του Πρωτοδικείου μέσω δικογράφου που κατατέθηκε στις 12 Μαΐου 2006 και στον οποίο δόθηκε ο αριθμός αναφοράς T-142/06.
- (14) Μετά από αίτημα των πολωνικών αρχών με ημερομηνία 7 Ιουλίου 2006, το οποίο πρωτοκολλήθηκε στις 12 Ιουλίου 2006, το μεγαλύτερο μέρος των παρατηρήσεων μεταφράστηκε στην πολωνική γλώσσα και διαβιβάστηκε στις πολωνικές αρχές με επιστολή της 23ης Φεβρουαρίου 2007. Σε απάντηση της συγκεκριμένης επιστολής, με επιστολή τους στις 12 Μαρτίου 2007, η οποία πρωτοκολλήθηκε την ίδια ημέρα, οι πολωνικές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι δεν ήταν πλέον απαραίτητη η μετάφραση των υπόλοιπων παρατηρήσεων.
- (15) Επακολούθως, οι πολωνικές αρχές κατέθεσαν, με επιστολή της 28ης Μαρτίου 2007, η οποία πρωτοκολλήθηκε από την Επιτροπή την ίδια ημέρα, μία γνώμη σχετικά με τις παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων μερών.
- (16) Σε απάντηση της επιστολής της Επιτροπής με ημερομηνία 28 Απριλίου 2006, οι πολωνικές αρχές κατέθεσαν πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με το μέτρο με επιστολή της 6ης Ιουνίου 2006, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 8 Ιουνίου 2006. Με επιστολή της 13ης Ιουλίου 2006, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 17 Ιουλίου 2006, οι πολωνικές αρχές κατέθεσαν αντίγραφα των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με τα αντίστοιχα παραρτήματα και προσαρτήματα (609 έγγραφα συνολικά) σε έντυπη μορφή.
- (17) Με επιστολή η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 4 Μαΐου 2006, οι πολωνικές αρχές ζήτησαν τη διευκρίνιση ενός εκ των σημείων της ανακοίνωσης της Επιτροπής που αναφερόταν στη μεθοδολογία ανάλυσης της κρατικής ενίσχυσης σε σχέση με το λανθάνον κόστος («η μεθοδολογία του λανθάνοντος κόστους»)⁽³⁾.
- (18) Με επιστολή της 27ης Σεπτεμβρίου 2006, η Επιτροπή έστειλε στις πολωνικές αρχές έναν κατάλογο σημείων κρίσιμης σημασίας για την κατάρτιση του νομοσχεδίου σχετικά με την πρόωρη παύση των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
- (19) Διαφορετικές εκδοχές του νομοσχεδίου για την πρόωρη παύση των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, σε διαφορετικά στάδια της νομοθετικής διαδικασίας στην Πολωνία, κατατέθηκαν με επιστολές οι οποίες πρωτοκολλήθηκαν στις 17 Αυγούστου 2006, 5 Ιανουαρίου 2007 και 28 Μαΐου 2007, καθώς και μέσω επιστολής ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 29 Μαΐου 2007 (εκδοχή του νομοσχεδίου στην αγγλική γλώσσα).
- (20) Στη διάρκεια της διαδικασίας, η Πολωνία παρείχε πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με το μέτρο με επιστολές που πρωτοκολλήθηκαν στις 31 Ιανουαρίου 2007 και στις 4 Απριλίου 2007, με επιστολές ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με ημερομηνία 2, 4, 7 και 11 Μαΐου 2007 και με επιστολή που πρωτοκολλήθηκε στις 6 Ιουνίου 2007.
- (21) Με επιστολή της 3ης Απριλίου 2007, η Επιτροπή ζήτησε από τις πολωνικές αρχές να την ενημερώσουν σχετικά με την πρόοδο των νομοθετικών εργασιών για το νομοσχέδιο περί πρόωρης παύσης των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και σχετικά με τις ενέργειες στις οποίες προέβη η Πολωνία σε συνέχεια των προγενέστερων διαβουλεύσεων με την Επιτροπή.
- (22) Επιπλέον, στο πλαίσιο της διαδικασίας έρευνας, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με τις πολωνικές αρχές στις 5 Απριλίου 2006, στις 7 Σεπτεμβρίου 2006, στις 26 Οκτωβρίου 2006, στις 2 Φεβρουαρίου 2007, στις 22 Φεβρουαρίου 2007, στις 26 Απριλίου 2007, στις 2 Μαΐου 2007 και στις 14 Μαΐου 2007.

(2) Βλέπε υποσημείωση 1.

(3) Εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 26 Ιουλίου 2001.

(23) Με επιστολή της 9ης Ιουλίου 2007, η Πολωνία κατέθεσε το τελικό κείμενο του Νόμου περί πρόωρης παύσης των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία εγκρίθηκε από το πολωνικό κοινοβούλιο και τέθηκε σε ισχύ στις 4 Αυγούστου 2007. Στις 18 Ιουλίου 2007, η Πολωνία κατέθεσε την αγγλική μετάφραση του Νόμου και έναν κατάλογο των αλλαγών που έγιναν στον Νόμο από την Άνω Βουλή, ήτοι από τη Γερουσία, μαζί με μια αιτιολογική έκθεση.

(29) Οι συμβάσεις υπογράφηκαν μεταξύ 1996 και 1998, με εξαίρεση μία από τις επτά συμβάσεις με τον όμιλο Południowy Koncern Energetyczny SA («PKE»), η οποία υπεγράφη στις 12 Απριλίου 1995 και μία σύμβαση με την Elektrownia Turów, η οποία υπεγράφη στις 26 Αυγούστου 1994. Η σύμβαση με την Elektrownia Turów δεν καλυπτόταν από την απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας⁽⁴⁾ και, ως εκ τούτου, δεν καλύπτεται από την παρούσα απόφαση. Στον ακόλουθο κατάλογο παρατίθενται οι σχετικές εταιρείες.

2. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

Πίνακας 1

2.1. Συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

Συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην Πολωνία

(24) Στα μέσα της δεκαετίας του 90, η πολωνική κυβέρνηση αποφάσισε να εγκαινιάσει ένα πρόγραμμα με σκοπό τον εκσυγχρονισμό του κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας της Πολωνίας και την εναρμόνισή του με τα περιβαλλοντικά πρότυπα της δυτικής Ευρώπης.

Αριθ.	Όνομα δικαιούχου
1	BOT Górnictwo i Energetyka S.A.
2	Południowy Koncern Energetyczny SA
3	Elektrownia Koziencice SA
4	Zespół Elektrowni Dolna Odra SA
5	Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin Pątnów II
6	Electrabel Połaniec S.A.
7	Elektrociepłownia Kraków SA ⁽¹⁾
8	Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni SA
9	Elektrociepłownia Rzeszów SA
10	Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.
11	Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o.o.
12	Elektrociepłownia Chorzów «ELCHO» SA
13	Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o.
14	Elektrociepłownia Zielona Góra SA

(25) Για την υλοποίηση αυτού του προγράμματος, η Πολωνία προκήρυξε διαγωνισμό με σκοπό την επιλογή έργων για νέες ή εκσυγχρονισμένες μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Για τα συγκεκριμένα έργα επρόκειτο να συναφθούν μακροπρόθεσμες συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας για την ικανότητά τους παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Η απόφαση προκήρυξης διαγωνισμού ελήφθη από το Υπουργείο Εμπορίου και Βιομηχανίας. Η διαδικασία διοργανώθηκε, υπό την αιγίδα του Υπουργείου, από την εταιρεία Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA («PSE»), τον δημόσιο φορέα εκμετάλλευσης του ηλεκτρικού δικτύου της Πολωνίας.

(26) Τα τεχνικά έγγραφα και οι προδιαγραφές για το διαγωνισμό δημοσιεύτηκαν τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο του 1994. Στα έγγραφα αναφέρονταν τρεις στόχοι προς επίτευξη στο πλαίσιο των έργων: ο εφοδιασμός φθηνής ηλεκτρικής ενέργειας, η διατήρηση ενός εύλογου επιπέδου ασφάλειας του εφοδιασμού ηλεκτρικής ενέργειας και η βελτίωση των περιβαλλοντικών προτύπων/πρόληψη της υποβάθμισης του περιβάλλοντος, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων ολοκλήρωσης μεταξύ της Πολωνίας και της δυτικής Ευρώπης.

(27) Για την αξιολόγηση των προσφορών χρησιμοποιήθηκαν ποικίλα κριτήρια, συμπεριλαμβανομένων: της αποτελεσματικότητας του έργου, του όγκου κεφαλαιουχικών δαπανών, της δράσης για την προστασία του περιβάλλοντος και τη χρήση αναγνωρισμένων τεχνολογιών και σταθερών και ασφαλών πηγών καυσίμων.

(28) Η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των προσφορών ήταν η 5η Ιανουαρίου 1995. Ελήφθησαν 44 προσφορές. Οι λιγότερο ελκυστικές προσφορές αποκλείστηκαν. Ξεκίνησαν απευθείας διαπραγματεύσεις με τους εναπομείναντες υποψηφίους. Οι διαπραγματεύσεις αυτές κατέληξαν στη σύναψη συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με αρκετές εταιρείες ή ομίλους εταιρειών.

(30) Η διάρκεια των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας κυμαίνεται από 7 έως 20 έτη, με αφετηρία την ημερομηνία κατά την οποία η μονάδα ξεκινά να λειτουργεί: οι περισσότερες συμβάσεις συνήφθησαν για περίοδο άνω των 15 ετών. Η τελευταία σύμβαση λήγει το 2027.

(¹) Η συγκεκριμένη σύμβαση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας υπογράφηκε εκτός του πλαισίου του διαγωνισμού.

Πηγή: απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας.

(⁴) Βάσει του παραρτήματος IV της πράξης περί των όρων προσχώρησης της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λεττονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας, καθώς και βάσει των τροποποιήσεων των συνθηκών ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης («η πράξη προσχώρησης»), η οποία αποτελεί ενιαίο τμήμα της συνθήκης προσχώρησης της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λεττονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση («η συνθήκη προσχώρησης») (ΕΕ L 236 της 23.9.2003), ενίσχυση που έχει χορηγηθεί πριν από τις 10 Δεκεμβρίου 1994 θεωρείται ως υφιστάμενη ενίσχυση.

- (31) Όλες οι συμβάσεις βασίζονται στις ίδιες βασικές αρχές:
- οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας αναλαμβάνουν να αυξήσουν την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, να εκσυγχρονίσουν τον εξοπλισμό και να προμηθεύουν την PSE με καθορισμένη ελάχιστη ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας από την εν λόγω μονάδα·
 - η PSE δεσμεύεται να αγοράζει τουλάχιστον τη συγκεκριμένη ελάχιστη ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας·
 - η τιμή αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας βασίζεται στη μετακύλιση των δαπανών στον καταναλωτή· οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας χρεώνουν την PSE με ένα ποσό ίσο με όλες τις πάγιες και μεταβλητές δαπάνες τους, συν ένα περιθώριο κέρδους.

Ωστόσο, δεδομένου ότι το τελικό περιεχόμενο των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας είναι αποτέλεσμα ενός μεμονωμένου συνόλου διαπραγματεύσεων για κάθε έργο, οι συμβάσεις δεν είναι απολύτως ταυτόσημες και ενδέχεται να διαφέρουν όσον αφορά στις λεπτομέρειες.

- (32) Από τότε που υπογράφηκαν, ορισμένες συμβάσεις έχουν τροποποιηθεί, μερικές εξ αυτών αρκετές φορές. Οι εν λόγω τροποποιήσεις μετέβαλαν ορισμένες πτυχές της σύμβασης, αλλά σε κάθε περίπτωση τηρήθηκαν οι βασικές αρχές που περιγράφηκαν παραπάνω.

2.2. Νομοσχέδιο για την πρόωρη παύση των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας σε σχέση με το οποίο ελήφθη η απόφαση για κίνηση της διαδικασίας

- (33) Το νομοσχέδιο σε σχέση με το οποίο ελήφθη η απόφαση για κίνηση της διαδικασίας, προέβλεπε την εκούσια καταγγελία, εκ μέρους των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας που παρατίθενται στον Πίνακα 1, των συμβάσεων που συνήψαν με την PSE. Οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας που προκρίνονται στο σύστημα θα έχουν το δικαίωμα αποζημίωσης βάσει των όρων που προβλέπει το νομοσχέδιο.
- (34) Η αποζημίωση μπορεί να καλύπτει τη διαφορά μεταξύ των δαπανών με τις οποίες επιβαρύνεται μια εταιρεία προκειμένου να φέρει εις πέρας μια σύμβαση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, και του μεριδίου εσόδων που αποφέρει η πώληση της ηλεκτρικής ενέργειας, το οποίο μπορεί η εταιρεία να χρησιμοποιήσει για την κάλυψη των εν λόγω δαπανών. Αυτή η διαφορά αναφέρεται στο εξής ως «η αποζημιώσιμη διαφορά». Στις προαναφερθείσες δαπάνες περιλαμβάνονται, επίσης, δαπάνες που σχετίζονται άμεσα με την παύση της σύμβασης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, όπως δαπάνες που σχετίζονται με πρόωρες αποπληρωμές δανείων.
- (35) Η αποζημίωση λαμβάνει τη μορφή μιας αρχικής πληρωμής, ακολουθούμενης από ετήσιες αναπροσαρμογές έως το 2016 και μία τελική αναπροσαρμογή το συγκεκριμένο έτος.
- (36) Η αρχική πληρωμή ισούται με την αποζημιώσιμη διαφορά από το 2006 έως το 2025 ή έως το έτος κατά το οποίο είχε αρχικά συμφωνηθεί η λήξη της σχετικής σύμβασης, όποιο συμβεί νωρίτερα, βάσει των προβλέψεων τάσεων των τιμών και των μεριδίων αγοράς για τη συγκεκριμένη περίοδο.
- (37) Στη διάρκεια της περιόδου που ξεκινά από την ημερομηνία ισχύος του νομοσχεδίου έως το 2014, το ποσό της αποζημιώσιμης διαφοράς θα υπολογίζεται εκ νέου κάθε χρόνο βάσει των πραγματικών οικονομικών δεδομένων και θα συγκρίνεται με το ποσό που είχε αρχικά υπολογιστεί βάσει της πρόβλεψης. Εάν η πραγματική τιμή διαφέρει από την

πρόβλεψη, θα πραγματοποιείται αναπροσαρμογή η οποία ενδέχεται να είναι θετική ή αρνητική και η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα είτε την καταβολή πρόσθετης πληρωμής προς τον δικαιούχο ή την επιστροφή χρημάτων από τον δικαιούχο, ως αρμόζει. Για πρακτικούς λόγους, ειδικότερα λόγω του χρόνου που απαιτείται για τη συλλογή και τη συμπλήρωση όλων των δεδομένων, ο υπολογισμός των αναπροσαρμογών θα πραγματοποιείται, στην πραγματικότητα, δύο ημερολογιακά έτη μετά το έτος στο οποίο αναφέρονται τα οικονομικά δεδομένα.

- (38) Το 2016 θα διαμορφωθεί νέα πρόβλεψη για τις τάσεις των τιμών και των μεριδίων αγοράς που θα καλύπτουν την περίοδο από το 2015 έως το 2025 ή το έτος για το οποίο είχε αρχικά συμφωνηθεί η λήξη της σχετικής σύμβασης, όποιο από τα δυο συμβεί πρώτο («η εναπομένουσα περίοδος»). Το ποσό της αποζημιώσιμης διαφοράς κατά την εναπομένουσα περίοδο, το οποίο θα προσδιοριστεί βάσει της εν λόγω πρόβλεψης, θα συγκριθεί με την τιμή που υπολογίστηκε στην αρχική πρόβλεψη. Εάν αυτά τα ποσά είναι διαφορετικά, θα πραγματοποιηθεί μια τελική αναπροσαρμογή η οποία θα καλύπτει το σύνολο της εναπομένουσας περιόδου. Όπως και οι προηγούμενες αναπροσαρμογές, η τελική αναπροσαρμογή ενδέχεται να είναι θετική ή αρνητική και θα έχει ως αποτέλεσμα είτε την καταβολή πρόσθετης πληρωμής προς τον δικαιούχο ή την επιστροφή χρημάτων από τον δικαιούχο, ως αρμόζει.

- (39) Το συνολικό ποσό της καταβληθείσας αποζημίωσης, συμπεριλαμβανομένων των αναπροσαρμογών, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ακόλουθο μέγιστο ποσό. Το εν λόγω μέγιστο ποσό καθορίζεται για μεμονωμένες εταιρείες ή, όταν οι εταιρείες ανήκουν σε έναν όμιλο, για το συγκεκριμένο όμιλο: ⁽⁵⁾

Πίνακας 2

Μέγιστη αποζημίωση που προβλέπεται στην εκδοχή του νομοσχεδίου που αναλύθηκε στο πλαίσιο της απόφασης για κίνηση της διαδικασίας

[σε χιλιάδες πολωνικά ζλότυ (PLN)]		
	Όνομα δικαιούχου	Μέγιστη αποζημίωση
1	BOT Górnictwo i Energetyka S.A.	7 554 899
2	Południowy Koncern Energetyczny SA	5 085 101
3	Elektrownia Kozienice SA	1 610 729
4	Zespół Elektrowni Dolna Odra SA	1 106 014
5	Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin Pątnów II	2 173 335
6	Electrabel Połaniec S.A.	1 204 454
7	Elektrociepłownia Kraków SA	84 656
8	Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni SA	132 773

⁽⁵⁾ Σημείωση: αυτός ο πίνακας βασίζεται στην τεκμηρίωση που παρείχαν οι πολωνικές αρχές στο παράρτημα 1 της επιστολής τους της 2ας Ιουνίου 2005, στην οποία περιλαμβάνονται περισσότερες πληροφορίες σε σχέση με την αρχική κοινοποίηση του νομοσχεδίου.

[σε χιλιάδες πολωνικά ζλότυ (PLN)]

	Όνομα δικαιούχου	Μέγιστη αποζημίωση
9	Elektrociepłownia Rzeszów SA	302 684
10	Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	641 453
11	Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o.o.	508 176
12	Elektrociepłownia Chorzów «ELCHO» SA	1 338 272
13	Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o.	1 013 081
14	Elektrociepłownia Zielona Góra SA	540 323
	Σύνολο	22 755 627

Πηγή: απόφαση για κίνηση της διαδικασίας.

(40) Το εν λόγω μέγιστο ποσό ισούται με την αποζημιώσιμη διαφορά, όπως αυτή υπολογίστηκε από το 2006 έως το 2025, βάσει της υπόθεσης ότι οι τιμές στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας θα αυξάνονται σταθερά αλλά με αργό ρυθμό από ένα βασικό επίπεδο χαμηλότερο, ακόμη και επί του παρόντος, από τα επίπεδα που καταγράφονται στη δυτική Ευρώπη. Βάσει αυτού του σεναρίου, οι μέσες τιμές ηλεκτρικής ενέργειας ξεκινούν από περίπου 22 ευρώ/MWh το 2006, αυξάνονται αργά στα 30 ευρώ/MWh το 2015 και, κατόπιν, αυξάνονται ταχύτερα στα περίπου 40 ευρώ/MWh το 2018 και σταθεροποιούνται γύρω σε αυτό το ποσό, με κάποιες ανοδικές και καθοδικές διακυμάνσεις, μέχρι τη λήξη της περιόδου αναφοράς το 2025.

(41) Η αποζημίωση θα καταβάλλεται από την PSE ή από θυγατρική που ανήκει εξ ολοκλήρου στο δημόσιο και θα χρηματοδοτείται από την εισαγωγή ενός τέλους για τους καταναλωτές που θα είναι ανάλογο της συνδρομής τους στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας. Προκειμένου να χρηματοδοτηθεί η υψηλή αρχική πληρωμή, η PSE και/ή η θυγατρική της θα εξασφαλίσουν έσοδα από το τέλος.

3. ΛΟΓΟΙ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

(42) Στο πλαίσιο της απόφασής της για την κίνηση της διαδικασίας, με σκοπό την αξιολόγηση του κοινοποιηθέντος νομοσχεδίου, η Επιτροπή εξέτασε τόσο το ενδεχόμενο ύπαρξης στοιχείου κρατικής ενίσχυσης στις ίδιες τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, όσο και το ενδεχόμενο ύπαρξης στοιχείου κρατικής ενίσχυσης στην καταβαλλόμενη αποζημίωση σε περίπτωση παύσης των συμβάσεων. Όπως διευκρινίστηκε στο σημείο 3 της απόφασής για κίνηση της διαδικασίας, αυτά τα δύο μέτρα ήταν στενά συνδεδεμένα.

(43) Οι αμφιβολίες που εγέρθηκαν στο πλαίσιο της απόφασής για κίνηση της διαδικασίας συνοψίζονται στα σημεία 3.1 και 3.2. παρακάτω. Για αναλυτικότερη αξιολόγηση, η Επιτροπή παραπέμπει στο σημείο 3 της απόφασής για κίνηση της διαδικασίας.

3.1. Συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

(44) Στο πλαίσιο της προκαταρκτικής της ανάλυσης, η Επιτροπή έκρινε ότι ήταν δυνατόν οι συμβάσεις να προσδώσουν

ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, πράγμα το οποίο ενδέχεται να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

(45) Η Επιτροπή εξέφρασε την άποψη ότι οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας δεν συνιστούν υφιστάμενη ενίσχυση δεδομένου ότι —βάσει της συνθήκης προσχώρησης— καμία από τις συμβάσεις δεν ήταν επιλέξιμη για μία από τις τρεις κατηγορίες ενίσχυσης οι οποίες θεωρούντο, μετά την προσχώρηση, ως υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ ⁽⁶⁾.

(46) Ειδικότερα, πρώτον, καμία εκ των συμβάσεων (με την εξαίρεση αυτής που υπεγράφη με την Elektrociepłownia Turów) δεν είχε τεθεί σε ισχύ πριν από τις 10 Δεκεμβρίου 1994. Δεύτερον, η Επιτροπή δεν έλαβε κοινοποίηση περί των συμβάσεων στο πλαίσιο της αποκαλούμενης «ενδιάμεσης διαδικασίας» και, τρίτον, καμία από τις συμβάσεις δεν παρειτίθετο στον κατάλογο υφιστάμενων ενισχύσεων που ήταν προσαρτημένος στη συνθήκη προσχώρησης.

(47) Η Επιτροπή δήλωσε ότι, δεδομένου ότι δεν υπήρξε κοινοποίηση προς αυτήν σχετικά με τις συμβάσεις βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, οι συμβάσεις αυτές συνιστούσαν παράνομη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο στ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999 που ορίζει τους αναλυτικούς κανόνες για την εφαρμογή του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ ⁽⁷⁾.

(48) Η Επιτροπή εξέφρασε την άποψη ότι οι όροι και οι προϋποθέσεις των συμβάσεων θέτουν τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίοι είχαν συνάψει σύμβαση σε πλεονεκτικότερη οικονομική κατάσταση σε σχέση με άλλους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίοι δεν είχαν συνάψει συμβάσεις, όπως και σε σχέση με εταιρείες σε άλλους, συγκρίσιμους κλάδους στους οποίους παρόμοιες μακροπρόθεσμες συμβάσεις δεν είχαν καν προσφερθεί στους φορείς της αγοράς. Ως εκ τούτου, σε προκαταρκτική βάση κρίθηκε ότι το μέτρο προσδίδει επιλεκτικό πλεονέκτημα στους εν λόγω παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας.

(49) Η Επιτροπή επισήμανε, επίσης, ότι οι αγορές ηλεκτρικής ενέργειας είχαν ανοίξει στον ανταγωνισμό και ότι η ηλεκτρική ενέργεια αποτελούσε αντικείμενο εμπορίας μεταξύ των κρατών μελών τουλάχιστον από την ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε σε ισχύ η οδηγία 96/92/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ⁽⁸⁾. Ως εκ τούτου, τα μέτρα που ευνοούν τις επιχειρήσεις του κλάδου ενέργειας σε ένα κράτος μέλος θεωρήθηκε ότι ενδέχεται να περιορίζουν τις προοπτικές των επιχειρήσεων άλλων κρατών να εξάγουν ηλεκτρική ενέργεια στο συγκεκριμένο κράτος μέλος ή ότι ευνοούν τις εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας στη δεύτερη ομάδα κρατών μελών.

(50) Η Επιτροπή εξέφρασε, επίσης, την άποψη ότι αυτό το πλεονέκτημα συνεπαγόταν τη χρήση κρατικών πόρων, διότι η απόφαση υπογραφής των συμβάσεων ήταν αποτέλεσμα της

⁽⁶⁾ Σημείο 3 παράγραφος 1 στοιχείο θ) της απόφασής για κίνηση της διαδικασίας.

⁽⁷⁾ ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

⁽⁸⁾ ΕΕ L 27 της 30.1.1997, σ. 20.

υλοποίησης κρατικής πολιτικής μέσω του φορέα εκμετάλλευσης δικτύου PSE, επιχείρηση η οποία ανήκε εξ ολοκλήρου στο δημόσιο. Βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων («Δικαστήριο»), όταν μια επιχείρηση που ανήκει στο δημόσιο χρησιμοποιεί τα κεφάλαιά της κατά τρόπο που μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί κρατική δράση, τότε τα εν λόγω κεφάλαια πρέπει να θεωρούνται ως κρατικοί πόροι κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ ⁽⁹⁾.

- (51) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφάσισε ότι οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας συνιστούσαν πιθανόν κρατική ενίσχυση προς τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.
- (52) Η Επιτροπή επισήμανε ακολούθως ότι πρέπει να χρησιμοποιηθεί η μεθοδολογία του λανθάνοντος κόστους για την ανάλυση της κρατικής ενίσχυσης που έλαβαν οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας. Βάσει των εγγράφων που είχε στην κατοχή τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή, η Επιτροπή διατηρούσε αμφιβολίες σχετικά με το συμβιβασμό των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας προς τα κριτήρια που οριζόνταν στη μεθοδολογία του λανθάνοντος κόστους.
- (53) Πρώτον, η Επιτροπή διατηρούσε αμφιβολίες σχετικά με το κατά πόσον οι ίδιοι οι κανόνες που διέπουν μια σύμβαση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία απέκλειε ένα σημαντικό τμήμα της αγοράς, θα μπορούσαν να θεωρηθούν συμβιβασίμοι με τους βασικούς στόχους της μεθοδολογίας λανθάνοντος κόστους, ήτοι κατά πόσο θα μπορούσαν να αυξήσουν το ρυθμό ελευθέρωσης του κλάδου παρέχοντας επαρκείς αποζημιώσεις στις υφιστάμενες επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν αθέμιτο ανταγωνισμό.
- (54) Δεύτερον, η Επιτροπή είχε επιφυλάξεις σχετικά με το εάν το στοιχείο ενίσχυσης που περιλάμβαναν οι συμβάσεις θα ήταν συμβιβασίμο με τα αναλυτικά κριτήρια της μεθοδολογίας λανθάνοντος κόστους όσον αφορά τον υπολογισμό του επιλέξιμου λανθάνοντος κόστους και την απόδοση επαρκούς αποζημίωσης.

3.2. Αποζημίωση σε περίπτωση πρόωρης παύσης των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

- (55) Στο πλαίσιο της απόφασης για κίνηση της διαδικασίας, η Επιτροπή χρησιμοποίησε την ίδια συλλογιστική με την προηγουμένως εξετασθείσα για τον προσδιορισμό του εάν οι συμβάσεις περιλάμβαναν στοιχεία ενίσχυσης. Η Επιτροπή αποφάσισε ακολούθως, προσωρινά, ότι στοιχεία ενίσχυσης περιλαμβάνονταν και σε περιπτώσεις αποζημίωσης για την πρόωρη παύση συμβάσεων ⁽¹⁰⁾.
- (56) Η Επιτροπή ανέλυσε, επακολούθως, το συμβιβασίμο του στοιχείου ενίσχυσης της αποζημίωσης βάσει των κριτηρίων που ορίζει η μεθοδολογία του λανθάνοντος κόστους.
- (57) Η Επιτροπή είχε επιφυλάξεις σχετικά με το συμβιβασίμο της αποζημίωσης προς τα αναλυτικά κριτήρια της μεθοδολογίας

του λανθάνοντος κόστους όσον αφορά τον υπολογισμό του επιλέξιμου λανθάνοντος κόστους και την απόδοση επαρκούς αποζημίωσης.

4. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

- (58) Μετά τη δημοσίευση της απόφασης για την κίνηση της διαδικασίας και εντός της σχετικής προθεσμίας ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, μετά την παράταση της προθεσμίας που ζητήθηκε από τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Επιτροπή έλαβε τις παρατηρήσεις:
- α) των ακόλουθων παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας: Elektrociepłownia Rzeszów SA («Elektrociepłownia Rzeszów»), Electrabel SA και Electrabel Połaniec SA (οι οποίες αναφέρονται συλλογικά ως «Electrabel»), Zespół Elektrowni Pątnów — Adamów — Konin SA και Elektrownia Pątnów II Sp. z o.o. (οι οποίες αναφέρονται συλλογικά ως «PAK»), BOT Górnictwo i Energetyka SA, BOT Elektroenergia Opole SA και BOT Elektroenergia Turów (οι οποίες αναφέρονται συλλογικά ως «BOT»), Elektrociepłownia Chorzów «ELCHO» Sp. z o.o. Elektrociepłownia Kraków S.A («ECK»), Elektrociepłownia Zielona Góra SA («ECZG») και Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o. («ENS»).
- β) των ακόλουθων τραπεζικών ιδρυμάτων που παρείχαν χρηματοδότηση στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας: Dresdner Bank AG London Branch, Bank Pekao SA, WestLB AG London Branch ⁽¹¹⁾ και WestLB AG (οι οποίες αναφέρονται συλλογικά ως «οι Τράπεζες»).
- γ) της PSE.
- (59) Οι παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στην Επιτροπή από τα μέρη είναι σε μεγάλο βαθμό όμοιες και ενίοτε σχεδόν ταυτόσημες. Για αυτόν το λόγο, αντί να περιγράψει τις παρατηρήσεις του κάθε ενδιαφερόμενου μέρους μεμονωμένα, η Επιτροπή τις ομαδοποίησε σε γενικές κατηγορίες (βλέπε παρακάτω).

4.1. Παρατηρήσεις επί των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

Εφαρμογή μετά την προσχώρηση ⁽¹²⁾

- (60) Τα ενδιαφερόμενα μέρη ισχυρίζονται ότι οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας δεν πρέπει να θεωρούνται ότι «παραμένουν σε ισχύ μετά την προσχώρηση» κατά την έννοια του παραρτήματος IV παράγραφος 3 σημείο 1 στοιχείο γ) της πράξης προσχώρησης ⁽¹³⁾.
- (61) Τα ενδιαφερόμενα μέρη ισχυρίζονται ότι τα μέτρα που θεσπίστηκαν σύμφωνα με τη νομοθεσία που ίσχυε πριν από την προσχώρηση δεν πρέπει να αναθεωρηθούν από την Επιτροπή μετά την προσχώρηση. Η άποψη αυτή είναι σύμφωνη

⁽¹¹⁾ Στο πλαίσιο του αιτήματός της για συνεδρίαση με την Επιτροπή, η West LB AG, Υποκατάστημα Λονδίνου υπέβαλλε επίσης μερικές πρόσθετες παρατηρήσεις με επιστολή της 27ης Δεκεμβρίου 2006 (βλέπε υποσημείωση 38 παρακάτω) σχετικά με το νομοσχέδιο για την πρόωρη παύση των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας που εγκρίθηκε από το πολωνικό υπουργικό συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2006. Στις 14 Μαρτίου 2007 πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση με αντιπροσώπους της West LB AG, Υποκατάστημα Λονδίνου, και του Γραφείου της πολωνικής Μόνιμης Αντιπροσωπείας στην ΕΕ.

⁽¹²⁾ Παρατήρηση που υποβλήθηκε από τις BOT, ENS, ECZG, ECK, ELCHO και PAK.

⁽¹³⁾ Βλέπε υποσημείωση 3 παραπάνω.

⁽⁹⁾ Υπόθεση C-482/99 Γαλλία κατά Επιτροπής [2002] ECR I-04397.

⁽¹⁰⁾ Βλέπε σημείο 3 παράγραφος 1 στοιχείο ii) της απόφασης για κίνηση της διαδικασίας.

με τη γενική αρχή της μη αναδρομικότητας. Οι κοινοτικοί κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων δεν ίσχυαν μέχρι την προσχώρηση.

- (62) Τα ενδιαφερόμενα μέρη παραπέμπουν σε προηγούμενες αποφάσεις της Επιτροπής⁽¹⁴⁾ στις οποίες η Επιτροπή δήλωνε ότι συστήματα ενισχύσεων τα οποία ήταν, κατά τη γνώμη τους, παρόμοια με τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, δεν ίσχυαν μετά την προσχώρηση.
- (63) Κατά τη γνώμη τους, οποιαδήποτε ενίσχυση βάσει συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας θα είχε απονεμηθεί πριν από την προσχώρηση. Οι ετήσιες πληρωμές θα συνέχιζαν να καταβάλλονται, αλλά δεν θα έπρεπε να θεωρείται ότι συνιστούν νέα ενίσχυση.
- (64) Οι συμβάσεις καθόριζαν την ποσότητα της ηλεκτρικής ενέργειας που επρόκειτο να αγοραστεί από την PSE και την τιμή αγοράς της ηλεκτρικής ενέργειας κατά την υπό εξέταση περίοδο. Στην περίπτωση ορισμένων προϊόντων τουλάχιστον, οι τιμές υπολογίστηκαν κατά τρόπον που δεν θα μπορούσαν να υπερβούν το επίπεδο που είχε προηγουμένως συμφωνηθεί μεταξύ των μερών ή κατά τρόπον ώστε οι διακυμάνσεις θα περιορίζονταν σε εύλογα όρια σε σχέση με τις καθορισμένες τιμές της αγοράς, επρόκειτο, δηλαδή, για το πλέον αντικειμενικό πρότυπο που ήταν δυνατό να διαμορφωθεί. Οι πραγματικές τιμές ήταν μερικές φορές ακόμη χαμηλότερες, ιδίως διότι ο πολωνός ρυθμιστής του ενεργειακού τομέα διατηρούσε εμμέσως τον έλεγχό τους. Δεδομένων των παραπάνω, είναι σαφές ότι η μέγιστη δέσμευση του κράτους καθοριζόταν επίσης από τις συμβάσεις πριν από την προσχώρηση.

Υφιστάμενη ενίσχυση⁽¹⁵⁾

- (65) Τα ενδιαφερόμενα μέρη ισχυρίζονται ότι, ακόμη και αν κανείς παραδεχόταν ότι οι συμβάσεις συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, αυτή η κρατική ενίσχυση θα έπρεπε να θεωρείται ως υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999.
- (66) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν την άποψη ότι η απόφαση σχετικά με το εάν μια ενίσχυση που χορηγήθηκε πριν από την προσχώρηση και η οποία συνεχίζεται μετά από αυτήν πρέπει να θεωρείται ως «νέα ενίσχυση» ή «υφιστάμενη ενίσχυση», δεν πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά στο παράρτημα IV της πράξης προσχώρησης. Σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, εάν μια τέτοια ενίσχυση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως υφιστάμενη ενίσχυση βάσει του παραρτήματος IV της πράξης προσχώρησης, πρέπει εντούτοις να συνεχιστεί να εξετάζεται βάσει του άρθρου 1 στοιχείο β) σημεία ii) έως ν) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999.
- (67) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι το άρθρο 1 στοιχείο β) σημείο ν) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 ισχύει για τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και ότι, συνεπώς, οι συμβάσεις συνιστούν «υφιστάμενη ενίσχυση».

- (68) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ακολούθως ότι η τελευταία περίοδος του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο ν) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 δεν ισχύει για τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας για τρεις λόγους.
- (69) Πρώτον, στην απόφαση *Alzetta Mauro*⁽¹⁶⁾, το Δικαστήριο αποφάσισε ότι ενίσχυση που υφίστατο σε συγκεκριμένη αγορά, αρχικά κλειστή στον ανταγωνισμό πριν από την ελευθέρωσή της, πρέπει να θεωρείται ως υφιστάμενη ενίσχυση από τη χρονική στιγμή της ελευθέρωσης. Σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, αυτή η απόφαση βασίζεται άμεσα σε ερμηνεία του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ και, συνεπώς, υπερισχύει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999.
- (70) Δεύτερον, σε κάθε περίπτωση, δεδομένου ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 δεν είχε ακόμη τεθεί σε ισχύ όταν η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ελευθερώθηκε βάσει της οδηγίας 96/92/ΕΚ ή όταν υπογράφηκαν οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ίσχυαν οι κανόνες που καθορίζονται στην απόφαση *Alzetta Mauro* και όχι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999.
- (71) Τρίτον, η σύγκριση της φρασεολογίας των διαφορετικών κατηγοριών στο άρθρο 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 οδηγεί στο συμπέρασμα ότι το άρθρο 1 στοιχείο β) σημείο ν) ισχύει μόνο για τα προγράμματα κρατικών ενισχύσεων, δεδομένου ότι η μεμονωμένη ενίσχυση δεν αναφερόταν ρητά.
- (72) Προς υποστήριξη αυτού του ισχυρισμού, τα ενδιαφερόμενα μέρη τονίζουν, επίσης, το γεγονός ότι οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας δεν ήταν κρατικά μέτρα αλλά συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου. Σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, δεν θα ήταν λογικό μια σύμβαση η οποία συνήφθη κατά τρόπο νόμιμο και έγκυρο πριν από την προσχώρηση της Πολωνίας στην ΕΕ και την απελευθέρωση της αγοράς να καταστεί παράνομο μετά την προσχώρηση. Τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν την άποψη ότι κάτι τέτοιο θα αποτελούσε ευρεία και αναδρομική ερμηνεία των κανόνων κρατικών ενισχύσεων της συνθήκης της ΕΕ η οποία είναι ασύμβατη με τις διεθνώς αναγνωρισμένες αρχές της ασφάλειας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

Καταλογισμός των μέτρων στο κράτος

- (73) Οι ακόλουθες παρατηρήσεις υποβλήθηκαν από τις Τράπεζες.
- (74) Οι Τράπεζες υποστηρίζουν ότι το μέτρο δεν μπορεί να καταλογιστεί στο κράτος, αλλά στην PSE. Λαμβανομένης υπόψη της κατάστασης του κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας στην Πολωνία κατά το χρόνο υπογραφής των συμβάσεων, η μοναδική επιλογή της PSE ήταν η σύναψη μακροπρόθεσμων συμβάσεων. Αυτό θα συνέβαινε ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία η PSE ήταν ιδιωτική επιχείρηση. Ως εκ τούτου, συμφέρον τόσο του κράτους όσο και των μερών που συμμετείχαν στις συμβάσεις ήταν η σύναψη αυτών και όχι η επιβολή από το κράτος μιας απόφασης πολιτικής στην PSE.

⁽¹⁴⁾ Αποφάσεις της Επιτροπής CZ 52/2003 (*Universal Banka*), CZ 58/2003 (*Evrobanka*), CZ 46/2003 (*Investicni a postovni banka*).

⁽¹⁵⁾ Παρατήρηση που υποβλήθηκε από τις ECZG, ECK και τις Τράπεζες.

⁽¹⁶⁾ Απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Ιουνίου 2000 στις υποθέσεις T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97 έως T-607/97, T-1/98, T-3/98 έως T-6/98 και T-23/98.

Οικονομικό πλεονέκτημα ⁽¹⁷⁾

- (75) Τα περισσότερα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι οι συμβάσεις δεν προσδίδουν κανένα οικονομικό πλεονέκτημα.
- (76) Τα ενδιαφερόμενα μέρη ασκούν κριτική στις εκτιμήσεις της Επιτροπής μετά την προκαταρκτική εξέταση σύμφωνα με τις οποίες οι τιμές που καθορίστηκαν στο πλαίσιο των συμβάσεων είναι υψηλότερες σε σχέση με τις τιμές της αγοράς χονδρικής. Σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Επιτροπή δεν αποσαφήνισε, στο πλαίσιο της απόφασης για την κίνηση της διαδικασίας, την αγορά και τις τιμές στα οποία αναφερόταν η απόφαση. Ειδικότερα, το πολωνικό χρηματιστήριο ενέργειας δεν είχε ανοίξει μέχρι τον Δεκέμβριο του 1999, χρόνο κατά τον οποία πολλές συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας είχαν ήδη συναφθεί. Κατά τη γνώμη των ενδιαφερόμενων μερών, οι διασυνδέσεις μεταξύ της Πολωνίας και άλλων χωρών ήταν σε κατάσταση συμφόρησης τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Ήταν σφάλμα η αναφορά της Επιτροπής σε τιμή που καταγράφηκε στην Ελλάδα το 2003, δηλαδή, σε εντελώς διαφορετικό γεωγραφικό και χρονικό πλαίσιο.
- (77) Η ενέργεια που πωλείται βάσει των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας δεν μπορεί να συγκριθεί με την ενέργεια που πωλείται εκτός του πλαισίου των εν λόγω συμβάσεων, ακόμη και στην Πολωνία. Ο πρώτος τύπος ενέργειας πληροί τα σύγχρονα περιβαλλοντικά πρότυπα, ενώ ο δεύτερος παράγεται από λιγότερο φιλικές προς το περιβάλλον μονάδες, οι οποίες «ξεφορτώνονται» ⁽¹⁸⁾ το πλεόνασμα της παραγωγικής ικανότητάς τους σε οριακό κόστος, χρησιμοποιώντας διάφορους μηχανισμούς, κανέναν εκ των οποίων δεν διασφαλίζει τιμές που να καλύπτουν τόσο τις πάγιες, όσο και τις μεταβλητές δαπάνες. Οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας που δραστηριοποιούνται εκτός συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας επιδοτήθηκαν επίσης, χωρίς να απαιτείται ο εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού τους, σε αντίθεση με τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίοι είχαν συνάψει τις συμβάσεις. Σε κάθε περίπτωση, δεν κατόρθωσαν να παράγουν επαρκείς ποσότητες ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να καλύψουν τη συνολική ζήτηση της Πολωνίας, ιδιαίτερα την περίοδο 1997-1998.
- (78) Σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, οι συμβάσεις πρέπει να εξεταστούν βάσει των περιστάσεων που ίσχυαν τη χρονική στιγμή κατά την οποία συνήφθησαν, δηλαδή, βάσει ενός συγκεντρωτικού συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας υπαγόμενου σε ρυθμίσεις, με ένα μοναδικό πελάτη, και όχι βάσει ενός ελευθερωμένου συστήματος με αγορά χονδρικής.
- (79) Οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ήταν ο μοναδικός τρόπος να εξασφαλιστούν επενδύσεις που ανταποκρίνονταν στις απαιτήσεις του κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας στην Πολωνία (ειδικότερα στον εκσυγχρονισμό ολόκληρου του συστήματος, στην προστασία του περιβάλλοντος και στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού). Οι Τράπεζες απαιτούσαν οι συμβάσεις να λειτουργούν ως εγγύηση δανείου. Η εφαρμογή της αρχής του ιδιώτη επενδυτή σήμαινε ότι έπρεπε να ληφθούν υπόψη οι συγκεκριμένες απαιτήσεις, και ο μόνος τρόπος ικανοποίησής τους ήταν οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Τα ενδιαφερόμενα μέρη επισημαίνουν ότι οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας επιβάλλουν

επενδυτικές υποχρεώσεις και υποχρεώσεις διαθεσιμότητας στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας.

- (80) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι η συμπεριφορά της PSE κατά την υπογραφή των συμβάσεων δεν πρέπει να εξεταστεί βάσει του εάν επιτύχανε βραχυπρόθεσμα κέρδη, αλλά εάν διασφάλιζε την κερδοφορία των μακροπρόθεσμων επενδύσεων και —από την οπτική γωνία του φορέα εκμετάλλευσης δικτύου— εάν διασφάλιζε τη σταθερότητα της ασφάλειας εφοδιασμού και εάν επιτελούσε τα καθήκοντα εξυπηρέτησης του δημόσιου συμφέροντος. Τα ενδιαφερόμενα μέρη δηλώνουν ότι οι συμβάσεις συνήφθησαν μέσω διαφανούς και ανοιχτού διαγωνισμού, ο οποίος διεξήχθη άνευ διακρίσεων και κατά τρόπο που οδηγούσε στη χαμηλότερη δυνατή τιμή. Σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, βάσει της νομολογίας του Δικαστηρίου, το γεγονός αυτό αρκεί ώστε να αποκλειστεί η εκχώρηση οικονομικού πλεονεκτήματος ⁽¹⁹⁾. Πριν από την έναρξη του διαγωνισμού για τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, διεξήχθη ανάλυση χαμηλότερου κόστους προκειμένου να διαμορφωθεί ένας κατάλογος επενδυτικών προτεραιοτήτων στον κλάδο.
- (81) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν επίσης ότι δεδομένου ότι η PSE δραστηριοποιούνταν στο πλαίσιο ενός συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας υπαγόμενου σε ρυθμίσεις, η συμπεριφορά της δεν μπορεί να συγκριθεί με τη συμπεριφορά εταιρειών που δραστηριοποιούνται σε κανονικές συνθήκες αγοράς. Κατά συνέπεια, η συμπεριφορά της PSE πρέπει να αξιολογηθεί βάσει αντικειμενικών και επαληθεύσιμων στοιχείων τα οποία, σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, να απαρτίζονται από τις δαπάνες που επιμιζονται οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας ⁽²⁰⁾. Η συμπεριφορά της PSE είναι συμβιβάσιμη με την αρχή του ιδιώτη επενδυτή διότι οι συμβάσεις καλύπτουν αποκλειστικά τις πάγιες δαπάνες συν τις μεταβλητές δαπάνες και ένα εύλογο περιθώριο κέρδους.
- (82) Λέγεται ότι αποτελεί γενικά αποδεκτή πρακτική για τις επιχειρήσεις του κλάδου να συνάπτουν μακροπρόθεσμες συμβάσεις όπως οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Υποστηρίζεται ότι αυτή η πρακτική είναι μια φυσιολογική μορφή διαμοιρασμού του κινδύνου μεταξύ του παραγωγού ηλεκτρικής ενέργειας και του αγοραστή. Η μακρά διάρκεια μιας σύμβασης δεν πρέπει να ερμηνευτεί ότι αποτελεί πλεονέκτημα καθαυτή. Τα ενδιαφερόμενα μέρη παραδέχονται μια σειρά παραδειγμάτων: μια σύμβαση μεταξύ της Electricité de France και της Pechiney στη Γαλλία, δύο συμβάσεις μεταξύ Redes Energéticas Nacionais και Turbogás και Electricidade De Portugal και Pego στην Πορτογαλία καθώς και συμβάσεις που συνήφθησαν από την Northern Ireland Electricity στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τα ενδιαφερόμενα μέρη αναφέρονται επίσης σε μια σύμβαση «IASB», αλλά τα στοιχεία αναφοράς που παρασχέθηκαν ήταν εσφαλμένα και η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να βρει το έγγραφο ⁽²¹⁾. Τα ενδιαφερόμενα μέρη ισχυρίζονται ότι η Επιτροπή δεν εξέφρασε επιφυλάξεις σχετικά με τη διάρκεια των εν λόγω συμβάσεων, παρά το ότι επρόκειτο για διάρκεια τουλάχιστον 15 ετών. Τα ενδιαφερόμενα μέρη δηλώνουν ότι οι μακροπρόθεσμες συμβάσεις αποτελούν επίσης γενικά αποδεκτή πρακτική στις ΗΠΑ, αλλά δεν παρέχουν συγκεκριμένα παραδείγματα.

⁽¹⁹⁾ Αναφορά στην απόφαση του Πρωτοδικείου στις υποθέσεις P&O European Ferries (Vizcaya), SA (T-116/01) και Diputación Foral de Vizcaya (T-118/01) κατά Επιτροπής [2003] ECR II-02957, σκέψη 118.

⁽²⁰⁾ Γίνεται αναφορά στις αποφάσεις του Πρωτοδικείου C-83/1 P, C-93/1 P και C-64/01 P Chronopost κ.λπ. κατά Uflex κ.λπ. [2003] ECR I-06993, παράγραφοι 38 και 39.

⁽²¹⁾ Οι πολωνικές αρχές δεν υποστήριξαν το συγκεκριμένο επιχειρήμα στις παρατηρήσεις τους.

⁽¹⁷⁾ Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από τις BOT, ENS, ECZG, ECK, ELCHO, Rzeszów, τις Τράπεζες, τις PAK, Electrabel και PSE.

⁽¹⁸⁾ Η φρασεολογία αυτή χρησιμοποιήθηκε από τα ενδιαφερόμενα μέρη.

- (83) Τα ενδιαφερόμενα μέρη ισχυρίζονται επίσης ότι οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας δεν εγγυώνται την απόδοση της επένδυσης. Η PSE και οι ρυθμιστικές αρχές έχουν διατηρήσει τα νομικά μέσα περιορισμού της απόδοσης της επένδυσης. Ειδικότερα, οι ρυθμιστικές αρχές μπορούν να πραγματοποιούν ανασκόπηση των τιμών και να απορρίπτουν τις υπερβολικές ή τις αδικαιολόγητες χρεώσεις. Η PSE, κατά τον υπολογισμό των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας στις συμβάσεις, δεν χρησιμοποιούσε πάντα την πλήρη ικανότητα των μονάδων παραγωγής ενέργειας και ενσωμάτων κέρδη που προέρχονταν από βελτιώσεις της απόδοσης. Οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας διατρέχουν επίσης μια σειρά κινδύνους σε σχέση, π.χ., με τη χρηματοδότηση, την κατασκευή, τη λειτουργία και τη συντήρηση.
- (84) Δεδομένου ότι οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας δεν παρέχουν κανένα οικονομικό πλεονέκτημα, υποστηρίζεται ότι δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΕ.
- (85) Τα ενδιαφερόμενα μέρη που ανήκουν σε ιδιώτες υποστηρίζουν επίσης ότι, ακόμη και εάν οι συμβάσεις περιλάμβαναν κάποιο στοιχείο οικονομικού πλεονεκτήματος, η αξία αυτού θα αντικατοπτριζόταν στην τιμή πώλησης που συμφωνήθηκε κατά τη χρονική στιγμή της ιδιωτικοποίησης της μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ήταν απαραίτητες προκειμένου να υλοποιηθεί η ιδιωτικοποίηση, δεδομένου ότι αποτελούσαν τις βασικές προϋποθέσεις των συμφωνιών ιδιωτικοποίησης για τις συγκεκριμένες μονάδες. Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι, πέραν των αποφάσεων *Banks* ⁽²²⁾ και *Falck* του Δικαστηρίου, οι περιστάσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω αποκλείουν την ύπαρξη οποιουδήποτε στοιχείου οικονομικού πλεονεκτήματος στις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
- Υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος ⁽²³⁾
- (86) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας που συμμετέχουν στις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος («ΥΓΟΣ»).
- (87) Η κρατική ενίσχυση στο πλαίσιο των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, εάν υφίσταται, πληροί τα τέσσερα κριτήρια σωρευτικής φύσεως που καθορίστηκαν από το Δικαστήριο στην απόφασή του για την υπόθεση C-280/00 («η απόφαση *Altmark*») ⁽²⁴⁾.
- (88) Πρώτον, οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας που συμμετέχουν στις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας θα επιφορτιστούν με την παροχή ΥΓΟΣ. Αυτό αποτελεί συνέπεια του άρθρου 1 παράγραφος 2 του πολωνικού Νόμου του 1997 για την ενέργεια, στο οποίο αναφέρεται ότι το κράτος πρέπει να διασφαλίζει το συνεχή και απρόσκοπτο εφοδιασμό ενέργειας προς τους τελικούς χρήστες κατά τρόπον τεχνικά και οικονομικά αιτιολογημένο, με τη δέουσα προσοχή στις απαιτήσεις προστασίας περιβάλλοντος. Τα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούν επίσης τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού καυσίμων και τη μείωση των εκπομπών οξειδίου του αζώτου κοντά σε αστικές περιοχές ως ΥΓΟΣ, τις οποίες οφείλουν να παρέχουν. Τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως προκειμένου να καθορίζουν τις υπηρεσίες που συνιστούν ΥΓΟΣ. Ακριβέστερα, η οδηγία 96/92/ΕΚ καθιστά εφικτή τη θεώρηση του εφοδιασμού ενέργειας ως ΥΓΟΣ, γεγονός που επιβεβαιώνεται από την πρακτική λήψης αποφάσεων της Επιτροπής. Η προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής απόδοσης και της προστασίας του κλίματος, αναγνωρίστηκαν επίσης ως ΥΓΟΣ στην οδηγία 2003/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2003 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την κατάργηση της οδηγίας 96/92/ΕΚ («Οδηγία 2003/54/ΕΚ») ⁽²⁵⁾. Δεδομένων των παραπάνω, οι συμβάσεις θεωρούνται ως ένα νομικό μέσο που χρησιμοποιεί το κράτος για να αναθέσει στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας τις προαναφερθείσες ΥΓΟΣ, όπως επιβεβαιώνεται από τα κριτήρια αξιολόγησης των προσφορών.
- (89) Δεύτερον, οι συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των παρατηρημάτων, καθορίζουν ακριβείς κανόνες που διέπουν την αποζημίωση των δαπανών των ΥΓΟΣ από την αρχή. Αυτό αποτελεί μέρος των διαπραγματεύσεων για τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Ορισμένες συμβάσεις τροποποιήθηκαν αρκετές φορές, ακόμη και μετά την προσχώρηση της Πολωνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά αυτό δεν είχε σημαντικές επιπτώσεις στους κανόνες αποζημίωσης ή στα σχετικά ποσά.
- (90) Τρίτον, η αποζημίωση που καταβάλλεται βάσει των συμβάσεων δεν υπερβαίνει το κόστος των παρεχόμενων ΥΓΟΣ. Οι συμβάσεις καλύπτουν αποκλειστικά τις δαπάνες παραγωγής της αγορασθείσας ενέργειας (π.χ. δαπάνες κατασκευής, κεφαλαιουχικές δαπάνες, πάγιες και μεταβλητές λειτουργικές δαπάνες και δαπάνες συντήρησης, γενικές δαπάνες) και ένα λογικό περιθώριο κέρδους.
- (91) Τέταρτον, η παροχή των ΥΓΟΣ ανατέθηκε σε εταιρείες που επιλέχθηκαν μέσω ανοιχτού ανταγωνιστικού διαγωνισμού άνευ διακρίσεων με σκοπό τη σύναψη των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
- (92) Βάσει των παραπάνω, τα ενδιαφερόμενα μέρη συμπεραίνουν ότι οι συμβάσεις πληρούν τα τέσσερα κριτήρια σωρευτικής φύσεως που αναφέρονται στην απόφαση *Altmark* και πρέπει να θεωρείται ότι δεν συνιστούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.
- (93) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν επίσης ότι ακόμη και εάν κρινόταν ότι οι συμβάσεις δεν πληρούν τα τέσσερα κριτήρια σωρευτικής φύσεως της απόφασης *Altmark*, θα μπορούσαν να κριθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά βάσει του άρθρου 86 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.
- (94) Όπως υποδεικνύεται στην αιτιολογική σκέψη 88, οι συμβάσεις ανέθεσαν στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας την παροχή ΥΓΟΣ, η φύση των οποίων καθορίζεται από την πολωνική νομοθεσία. Οι συμβάσεις θεωρούνται απαραίτητο μέσο εγγύησης της παροχής των ΥΓΟΣ· διαφορετικά, δεν θα ήταν εφικτή η ανεύρεση των κατάλληλων πόρων χρηματοδότησης για την ανάπτυξη των μονάδων. Η ενίσχυση βάσει των

⁽²²⁾ Υπόθεση C-390/98 *H.J. Banks & Co. Ltd* κατά *The Coal Authority and Secretary of State for Trade and Industry* [2001] ECR I-06117 και υποθέσεις C-74/00 P και C-75/00 P *Falck SpA and Acciaierie di Bolzano SpA* κατά *Επιτροπή*, [2002] ECR I-07869.

⁽²³⁾ Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από τις BOT, ENS, ACZG, ECK, ELCHO, PAK και PSE.

⁽²⁴⁾ Υπόθεση C-280/00 *Altmark Trans GmbH και Regierungspräsidium Magdeburg* κατά *Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH και Oberbundesanwalt beim Bundesverwaltungsgericht* [2003] ECR I-07747.

⁽²⁵⁾ ΕΕ L 176 της 15.7.2003, σ. 37.

συμβάσεων ανταποκρίνεται στον στόχο της επίτευξης της παροχής των ΥΓΟΣ, δεδομένου ότι το μόνο που καλύπτει είναι οι πλήρεις δαπάνες της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, συν ένα εύλογο περιθώριο κέρδους. Εν συντομία, δεδομένου του ιδιαίτερα περιορισμένου αριθμού διασυνδέσεων μεταξύ του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας της Πολωνίας και άλλων δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ενίσχυση δεν θα μπορούσε να επηρεάσει την ανάπτυξη του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών σε βαθμό που να αντιτίθεται στο κοινό συμφέρον.

Επιλεκτικότητα ⁽²⁶⁾

- (95) Τα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούν ότι το σύστημα των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας δεν περιλαμβάνει στοιχεία επιλεκτικότητας.
- (96) Σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, δεν είναι δυνατόν ένα μέτρο που ευνοεί μόνον ένα κλάδο της οικονομίας να θεωρηθεί αυτομάτως επιλεκτικό. Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή πρέπει πάντα να ορίζει τη σχετική αγορά ως προς τη γεωγραφική της θέση και τα προϊόντα της. Η Επιτροπή πρέπει, ακολούθως, να προσδιορίζει τους ανταγωνιστές των δικαιούχων του μέτρου ενίσχυσης στη συγκεκριμένη αγορά προκειμένου να καθορίζει εάν ένα μέτρο είναι επιλεκτικό. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο διαγωνισμός για την επιλογή των μερών που συμμετέχουν στις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ήταν ανοιχτός, διαφανής και άνευ διακρίσεων, γεγονός που σημαίνει ότι δεν τίθεται θέμα επιλεκτικότητας.
- (97) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν επίσης ότι μέτρα που αφορούν συγκεκριμένο κλάδο μπορεί να μην είναι επιλεκτικά, εάν είναι αμιγώς αποτέλεσμα δυνάμεων της αγοράς. Τα μέτρα που εξετάστηκαν από το Δικαστήριο στην απόφαση *Van der Kooy* ⁽²⁷⁾ αποτελούν τυπικό παράδειγμα μη επιλεκτικών μέτρων αυτού του είδους.
- (98) Τα ενδιαφερόμενα μέρη τονίζουν επίσης ότι η απόφαση σύναψης συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας δεν ελήφθη από το κράτος, αλλά από την PSE. Το κριτήριο της επιλεκτικότητας πρέπει να αντικατασταθεί από την αρχή του ιδιώτη επενδυτή.

Στρέβλωση του ανταγωνισμού και επίδραση στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών ⁽²⁸⁾

- (99) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να έχει εξετάσει εάν οι συμβάσεις στρέβλωναν ή επηρέαζαν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών κατά τη χρονική στιγμή που συνήφθησαν.
- (100) Οι συμβάσεις υπογράφηκαν σε μία χρονική στιγμή κατά την οποία δεν υφίστατο ανταγωνισμός στην πολωνική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Η οδηγία 96/92/EK δεν ίσχυε για την Πολωνία τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή. Η Πολωνία βρισκόταν σε πολύ πρώιμο στάδιο όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις για την ένταξή της στην ΕΕ — δεν υφίστατο καν οριστική πρόθεση για την προσχώρηση. Την εποχή εκείνη οι τιμές υπόκειντο πλήρως σε ρυθμίσεις,

συμπεριλαμβανομένων των τιμών για τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίοι δεν συμμετείχαν στις συμβάσεις. Συνεπώς, δεν θα ήταν δυνατόν να θεωρηθεί ότι οι συμβάσεις στρέβλωναν τον ανταγωνισμό τη συγκεκριμένη περίοδο.

- (101) Τα ενδιαφερόμενα μέρη τονίζουν επίσης ότι, κατά τη χρονική στιγμή της υπογραφής των συμβάσεων, η Πολωνία δεν ήταν κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πέραν τούτου, η ικανότητα διασύνδεσης μεταξύ της Πολωνίας και των γειτόνων της ήταν περιορισμένη, ενώ η ηλεκτρική ενέργεια που παραγόταν στο πλαίσιο των συμβάσεων ήταν ακριβότερη σε σχέση με την ηλεκτρική ενέργεια που παραγόταν εκτός συμβάσεων. Δεδομένων των παραπάνω, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι συμβάσεις επηρέαζαν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών κατά τη χρονική στιγμή της σύναψής τους.

Συμβιβάσιμο κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ ⁽²⁹⁾

- (102) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι, εάν οι συμβάσεις συνιστούσαν κρατική ενίσχυση, θα μπορούσαν να κριθούν συμβιβασίμες με την κοινή αγορά βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ.
- (103) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι οι συμβάσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν ως ενίσχυση λειτουργίας. Η ενίσχυση λειτουργίας (σε αντίθεση με την ενίσχυση για επενδύσεις) είναι η «ενίσχυση που αποβλέπει στο να απαλλάξει μια επιχείρηση από τις δαπάνες στις οποίες θα έπρεπε να υποβληθεί η ίδια στο πλαίσιο της τρέχουσας διαχειρίσεως της ή των συνηθών δραστηριοτήτων της». Δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι πληρωμές στο πλαίσιο των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας συνιστούν τέτοια ενίσχυση. Συνιστούν την τιμή που πρέπει να καταβληθεί για αγαθά ή υπηρεσίες που παρέχονται στο πλαίσιο μιας επιχειρηματικής σύμβασης. Επιπλέον, σκοπός των συμβάσεων είναι να υπάρξει η δυνατότητα υλοποίησης ενός επενδυτικού προγράμματος, γεγονός που αποδεικνύει ότι αποτελούν μέτρα για επενδύσεις (σε αντίθεση με τα μέτρα ενίσχυσης λειτουργίας).
- (104) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν επίσης την άποψη ότι η Επιτροπή πρέπει να αναγνωρίσει την ύπαρξη εξαιρετικών συνθηκών βάσει των οποίων θα μπορούσε να αιτιολογηθεί η χορήγηση ενίσχυσης λειτουργίας στη συγκεκριμένη περίπτωση. Θα πρέπει να δοθεί η δέουσα προσοχή στην κατάσταση του πολωνικού κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας στη δεκαετία του 1990. Είναι σαφές ότι η Πολωνία θα μπορούσε να εκληφθεί ως μία εκ των περιοχών που αναφέρονται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ. Ορισμένοι από τους υπό εξέταση παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας είχαν την έδρα τους σε περιοχές όπου το ενδεχόμενο κλείσιμό τους θα είχε ιδιαίτερα σημαντικές επιπτώσεις στο σύνολο της κοινότητας. Οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας προήγαγαν επίσης την ανάπτυξη του κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας στην Πολωνία καθώς και την οικονομία στο σύνολό της, δεδομένης της σημασίας του συγκεκριμένου κλάδου.

⁽²⁹⁾ Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από τις BOT, ENS, ELCHO και PAK.

⁽²⁶⁾ Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από τις BOT, ENS, ECZG, ELCHO και τις Τράπεζες.

⁽²⁷⁾ Απόφαση του Πρωτοδικείου της 2ας Φεβρουαρίου 1988, υποθέσεις 67, 68 και 70/85 *Van der Kooy BV* κ.λπ. κατά *Επιτροπής*, [1988] ECR 00219.

⁽²⁸⁾ Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από τις BOT, ENS, ECK, ELCHO, τις Τράπεζες και την PAK.

Συμβιβάσιμο κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΚ ⁽³⁰⁾

(105) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι, εάν οι συμβάσεις ήταν κρατική ενίσχυση, θα μπορούσαν να κριθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΚ.

(106) Σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, όταν υπογράφηκαν οι συμβάσεις, η κατάσταση του κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας στην Πολωνία δημιουργούσε σοβαρό πρόβλημα στην πολωνική οικονομία. Υποστηρίζεται ότι οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ήταν ένας τρόπος αντιμετώπισης αυτού του προβλήματος.

Συμβιβάσιμο κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ ⁽³¹⁾

(107) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι, εάν οι συμβάσεις ήταν κρατική ενίσχυση, θα μπορούσαν να κριθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ.

(108) Από αυτή την άποψη, τα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούν ότι οι συμβάσεις δεν πρέπει να εξεταστούν βάσει της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, δεδομένου ότι δεν προορίζονταν να αντισταθμίσουν αυτές τις δαπάνες. Οι συμβάσεις πρέπει, αντιθέτως, να εξεταστούν απευθείας υπό το πρίσμα του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ).

(109) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι οι συμβάσεις προορίζονταν να δώσουν τη δυνατότητα ανάπτυξης στον τομέα της ενέργειας της Πολωνίας προσελκύνοντας ξένες επενδύσεις σε σύγχρονες, φιλικές προς το περιβάλλον μονάδες παραγωγής ενέργειας. Δεδομένου των παραπάνω, οι συμβάσεις απέβλεπαν στο να «διευκολύνουν την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων».

(110) Τα ενδιαφερόμενα μέρη ισχυρίζονται επίσης ότι οι συμβάσεις είχαν μικρή επίδραση στις συναλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ των κρατών μελών. Για τεχνικούς λόγους, οι διασυνδέσεις μεταξύ της Πολωνίας και άλλων χωρών ήταν περιορισμένες. Οι εισαγωγές αντιμετώπιζαν τεχνικά εμπόδια, ενώ οι εξαγωγές είχαν ήδη αναπτυχθεί στο μέγιστο βαθμό, συνεπώς, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι συμβάσεις εισήγαγαν περιορισμούς σε αυτόν τον τομέα. Σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, στην αρχική της έκδοση για την αγορά ενέργειας ⁽³²⁾, η Επιτροπή δεν προσδιόρισε τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ως εμπόδιο στην ολοκλήρωση των ευρωπαϊκών αγορών ενέργειας. Τα ενδιαφερόμενα μέρη συμπεραίνουν ότι οι συμβάσεις «δεν είχαν καμία αρνητική επίπτωση στις συνθήκες συναλλαγών σε βαθμό που να αντίκειται στο κοινό συμφέρον».

(111) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν επίσης ότι οι συμβάσεις έπρεπε να έχουν εξεταστεί βάσει των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την προστασία του περιβάλλοντος ⁽³³⁾, λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι οι συμβάσεις είχαν σχεδιαστεί ειδικά για να εναρμονίσουν τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας στην Πολωνία με τις απαιτήσεις της οδηγίας 2001/80/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2001, για τον περιορισμό των εκπομπών στην ατμόσφαιρα ορισμένων ρύπων από μεγάλες μονάδες καύσης ⁽³⁴⁾.

Οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας έπρεπε να έχουν εξεταστεί βάσει του προσωρινού μηχανισμού που αναφέρεται στη συνθήκη προσχώρησης ⁽³⁵⁾

(112) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι οι συμβάσεις πρέπει να εξεταστούν βάσει της διαδικασίας για τις κρατικές ενισχύσεις αριθ. PL 1/03 ⁽³⁶⁾, την οποία κίνησε η Επιτροπή κατ'εφαρμογή του προσωρινού μηχανισμού που προβλέπεται στη συνθήκη προσχώρησης.

(113) Η υπόθεση αριθ. PL 1/2003 αφορούσε την κοινοποίηση εκ μέρους της Πολωνίας της αρχικής εκδοχής του νομοσχεδίου για την κατάργηση των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Τα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούν ότι, όταν εξέτασε την κοινοποίηση, η Επιτροπή πιθανώς εξήγαγε το ίδιο συμπέρασμα όσον αφορά τη σχέση μεταξύ των συμβάσεων και του αρχικού νομοσχεδίου, όπως και όσον αφορά τη σχέση μεταξύ των συμβάσεων και του νομοσχεδίου, δηλαδή, ότι οι συμβάσεις και το νομοσχέδιο είναι «στενά συνδεδεμένα».

(114) Σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, το λογικό συμπέρασμα είναι ότι η Επιτροπή έπρεπε να έχει εξετάσει τις συμβάσεις βάσει της ίδιας διαδικασίας που χρησιμοποίησε για να εξετάσει το αρχικό νομοσχέδιο, δηλαδή τη διαδικασία αριθ. PL 1/2003, όπως έπραξε και στην παρούσα περίπτωση.

(115) Τα ενδιαφερόμενα μέρη επισημαίνουν ότι η απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας καταργεί επίσης την απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την υπόθεση PL 1/2003. Η Επιτροπή αιτιολόγησε τη λήψη αυτής της απόφασης κατάργησης στο ότι η Πολωνία δεν είχε εφαρμόσει το αρχικό νομοσχέδιο πριν από την προσχώρηση και ότι συνεπώς οι διαδικασίες που θεσπίστηκαν στη συνθήκη προσχώρησης δεν ίσχυαν για αυτό. Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι η αυτή η απόφαση της Επιτροπής αγνοεί την εγγενή σχέση μεταξύ του αρχικού νομοσχεδίου και των συμβάσεων. Σε αντίθεση με ό,τι προέβλεπε το αρχικό νομοσχέδιο, οι συμβάσεις θα είχαν παραμείνει εντός του πεδίου εφαρμογής των διαδικασιών που θεσπίστηκαν στη συνθήκη προσχώρησης. Η Επιτροπή θα έπρεπε να συνεχίζει να εξετάζει τις συμβάσεις βάσει της διαδικασίας αριθ. PL 1/2003, δηλαδή, βάσει των διαδικασιών της συνθήκης προσχώρησης και δεν έπρεπε να έχει εκκινήσει νέα διαδικασία βάσει της συνθήκης ΕΚ.

⁽³³⁾ ΕΕ L 309 της 27.11.2001, σ. 1.

⁽³⁴⁾ ΕΕ C 37 της 3.2.2001, σ. 3.

⁽³⁵⁾ Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από τις ELCHO, τις Τράπεζες και την PAK.

⁽³⁶⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 3ης Φεβρουαρίου 2004 στην υπόθεση της ενίσχυσης PL 1/03 — Πολωνία — Αντισταθμίσεις του λανθάνοντος κόστους. Επιστολή C(2004) 167 τελικό με ημερομηνία 3 Φεβρουαρίου 2004.

⁽³⁰⁾ Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από τις ELCHO, PAK και PSE.

⁽³¹⁾ Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από τις BOT, ENS, ELCHO, PAK και PSE.

⁽³²⁾ http://europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/po_1.pdf

Στέρηση δικαιωμάτων ⁽³⁷⁾

- (116) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι η παύση των συμβάσεων συνεπάγεται τη στέρηση των δικαιωμάτων τους ⁽³⁸⁾ (χωρίς επαρκή αποζημίωση) ⁽³⁹⁾.

4.2. Παρατηρήσεις επί του νομοσχεδίου

- (117) Μόνο η ELCHO, οι Τράπεζες και η PAK υπέβαλλαν παρατηρήσεις επί του νομοσχεδίου.
- (118) Τα ενδιαφερόμενα μέρη επαναλαμβάνουν την άποψη τους ότι οι συμβάσεις δεν συνιστούν οικονομικό πλεονέκτημα (βλέπε παραπάνω). Υποστηρίζουν ότι, ως εκ τούτου, ούτε η καταβολή δίκαιης αποζημίωσης για την παύση μπορεί να συνιστά πλεονέκτημα. Τα ενδιαφερόμενα μέρη παραπέμπουν στην απόφαση *Asteris* ⁽⁴⁰⁾. Η αποζημίωση που καταβάλλεται βάσει του νομοσχεδίου είναι, υποστηρίζουν, παρόμοια με αντισταθμιστικές αποζημιώσεις και, επιπλέον, την αποζημίωση εγγυώνται το διεθνές ιδιωτικό δίκαιο και το άρθρο 10 της συνθήκης για τον ενεργειακό χάρτη.
- (119) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν επίσης ότι το νομοσχέδιο δεν περιλαμβάνει κρατικούς πόρους στο βαθμό που η εξομοιούμενη με φόρους εισφορά, από την οποία θα χρηματοδοτηθεί το νομοσχέδιο, δεν διέρχεται μέσω της PSE, αλλά μέσω μιας ή περισσότερων ιδιωτικών φορέων ή εταιρειών.
- (120) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν επίσης ότι το νομοσχέδιο μπορεί να θεωρηθεί ως συμβιβαστικό με τη συνθήκη ΕΚ βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) έως γ) και του άρθρου 86 παράγραφος 2. Από αυτήν την άποψη, τα ενδιαφερόμενα μέρη επικαλούνται τα ίδια επιχειρήματα με αυτά που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη συζήτηση του συμβιβαστικού των συμβάσεων με τις διατάξεις της συνθήκης.

⁽³⁷⁾ Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από τις Rzeszów και West LB AG Υποκατάστημα Λονδίνου.

⁽³⁸⁾ Η Rzeszów δεν τεκμηρίωσε αναλυτικότερα το βάσιμο του εν λόγω επιχειρήματος. Ωστόσο, στις πρόσθετες παρατηρήσεις της, η West LB AG, Υποκατάστημα Λονδίνου (πρβλ. υποσημείωση 11) δηλώνει ότι αν και το νομοσχέδιο περί της πρόωρης παύσης των συμβάσεων προβλέπει την εθελούσια παύση αυτών, στην πράξη, ο νόμος θα καταστήσει την παύση υποχρεωτική. Επιπροσθέτως, ως αποτέλεσμα της κατάργησης του στοιχείου προσαρμογής των χρεώσεων του συστήματος, η PSE δεν θα λαμβάνει πλέον κονδύλια προκειμένου να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της βάσει των συμβάσεων, αφού τεθεί σε ισχύ ο νόμος — με πιθανό αποτέλεσμα η PSE να αντιμετωπίσει σημαντικές δυσκολίες στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων της βάσει των συμβάσεων. Συνεπώς, εάν οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας δεν προβούν στην εθελούσια παύση της σύμβασης, αυξάνεται σημαντικά ο κίνδυνος να μην λάβουν το σύνολο του ποσού της χρηματοδότησης για την υλοποίηση της σύμβασης.

⁽³⁹⁾ Σύμφωνα με τη West LB AG, Υποκατάστημα Λονδίνου, ο τρόπος υπολογισμού και καταβολής της αποζημίωσης για το λανθάνον κόστος στερεί, πρακτικά, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα από την πηγή επιστροφής των δανείων τα οποία υπήρξαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο πλαίσιο των συμβάσεων. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα στερηθούν τα δικαιώματά τους χωρίς αποζημίωση. Ως εκ τούτου, η West LB υποστηρίζει ότι το νομοσχέδιο πρέπει — τουλάχιστον — να προβλέπει μια ελάχιστη αποζημίωση προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μπορούν να επιτύχουν άμεση επιστροφή του συνόλου της χρηματοδότησης που χορήγησαν στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας.

⁽⁴⁰⁾ Απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Σεπτεμβρίου 1988 στις υποθέσεις C-106 έως 120/87 *Asteris AE* κ.λπ. κατά Ελλάδα και Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας [1988] ECR 05515, σκέψεις 23 και 24.

- (121) Όσον αφορά το συμβιβαστικό με τη μεθοδολογία του λανθάνοντος κόστους, οι Τράπεζες υποστηρίζουν ότι η συγκεκριμένη μέθοδος διαμορφώθηκε και εγκρίθηκε σε τελειώς διαφορετικό πλαίσιο. Στόχος της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους ήταν η επίλυση του προβλήματος της ανάκτησης του λανθάνοντος κόστους μετά την ελευθέρωση. Το νομοσχέδιο, αντίθετα, λάμβανε υπόψη τις περιστάσεις που επικρατούσαν στην Πολωνία κατά την υπογραφή των συμβάσεων. Οι Τράπεζες ασκούν κριτική στο γεγονός ότι, στο πλαίσιο της απόφασής της να κινήσει τη διαδικασία, η Επιτροπή χαρακτήρισε ορισμένες μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ως «αναποτελεσματικές» και επιχείρησε να εξετάσει εάν το νομοσχέδιο θα διατηρούσε το επίπεδο εσόδων το οποίο είχε διασφαλιστεί πριν από την ελευθέρωση. Σύμφωνα με τις Τράπεζες, με τη λογική αυτή, οποιαδήποτε μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που είχε κατασκευαστεί πριν από την προσχώρηση ενός νέου κράτους μέλους στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα θεωρούνταν αναποτελεσματική, με αποτέλεσμα οποιαδήποτε σύμβαση η οποία είχε συναφθεί με τις συγκεκριμένες μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνει κρατική ενίσχυση. Εν συνεχεία, αυτό θα είχε ως συνέπεια να εξαχθεί το υπερβολικό συμπέρασμα ότι όλες οι συμβάσεις θα έπρεπε να τερματιστούν κατά την ημερομηνία προσχώρησης και να αποπελευθερωθούν, ακολούθως, αντικείμενο επαναδιαπραγμάτευσης. Κάτι τέτοιο δεν θα είχε νόημα ούτε από νομική ούτε από οικονομική άποψη. Οι Τράπεζες προσθέτουν ότι η Επιτροπή δεν παρείχε πειστικές ή αντικειμενικές αποδείξεις ότι οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι αναποτελεσματικές.

- (122) Εν συντομία, σύμφωνα με τις Τράπεζες, η Επιτροπή πρόεβη σε μία εσφαλμένη διάκριση μεταξύ των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που είχαν ολοκληρωθεί ή σχεδόν ολοκληρωθεί, κατά τη χρονική στιγμή της προσχώρησης, και των υπολοίπων. Με αυτήν τη διάκριση, η Επιτροπή παρέβλεψε το γεγονός ότι η αποζημίωση πρέπει να υπολογίζεται βάσει των θεσπισμένων κανόνων του εσωτερικού και του διεθνούς δικαίου. Σύμφωνα με τις Τράπεζες, η τιμή την οποία προτίθεται να καταβάλλει ένα νέος παίκτης για να εισέλθει στην αγορά δεν σχετίζεται με αυτούς τους υπολογισμούς.

5. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

5.1. Παρατηρήσεις σχετικά με τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

- (123) Η Πολωνία υποστηρίζει την άποψη ότι το κράτος έχει καθήκον να εγγυηθεί την ασφάλεια ενέργειας και, ως εκ τούτου, να διασφαλίσει τον εφοδιασμό ενέργειας, αποδίδοντας τη δέουσα προσοχή στις περιβαλλοντικές απαιτήσεις.
- (124) Η Πολωνία υποστηρίζει ότι οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ήταν ο μόνος τρόπος να επιτελέσει το συγκεκριμένο καθήκον κατά το χρόνο υπογραφής των συμβάσεων. Η υλοποίηση σημαντικών επενδύσεων ήταν απαραίτητη για τον εκσυγχρονισμό της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Πολωνίας, ενώ οι πόροι των ίδιων των εταιρειών ηλεκτρικής ενέργειας ήταν ιδιαίτερα περιορισμένοι. Για μια συγκεκριμένη περίοδο, οι Τράπεζες απαιτούσαν να έχει διασφαλιστεί ένα ορισμένο επίπεδο εσόδων προκειμένου να χορηγήσουν δάνεια. Οι συμβάσεις θεωρούνταν ως εγγύηση για τα συγκεκριμένα δάνεια.

- (125) Η PSE ήταν ο μόνος φορέας που είχε τη δυνατότητα να υλοποιήσει τις συμβάσεις. Κατά την εξέταση της συμπεριφοράς της συγκεκριμένης εταιρείας, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι το βασικό κίνητρο του κράτους δεν είναι η πραγματοποίηση κερδών, αλλά η επιτέλεση των καθηκόντων του με γνώμονα το γενικό συμφέρον.
- (126) Η Πολωνία υποστηρίζει ότι, δεδομένου ότι οι συμβάσεις συνήφθησαν μέσω ανοιχτού, διαφανούς διαγωνισμού άνευ διακρίσεων, η συμμετοχή του κράτους σε αυτές πρέπει να θεωρηθεί ότι αντιπροσωπεύει την τιμή της αγοράς για την επιτέλεση του καθήκοντος για το δημόσιο συμφέρον και, ως εκ τούτου, δεν περιλαμβάνεται στοιχείο κρατικής ενίσχυσης. Αυτό είναι συμβιβασίμο με την έννοια της σύμπραξης του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα, την οποία προάγει η Επιτροπή.
- (127) Σύμφωνα με την Πολωνία, οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας συνήφθησαν με βάση τους όρους της αγοράς και η μορφή τους αντικατοπτρίζει ειδικότερα τους πιστωτικούς όρους που παρείχαν οι τράπεζες στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας.
- (128) Επιπλέον, η Πολωνία υποστηρίζει ότι, δεδομένου ότι οι έννοιες των ΥΓΟΣ και της σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα αναφέρονται πάντα σε έναν συγκεκριμένο κλάδο, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι αντικανονικό να αφορούν οι συμβάσεις συγκεκριμένους κλάδους.
- (129) Η Πολωνία υποστηρίζει επίσης ότι, σε περιπτώσεις στις οποίες πραγματοποιήθηκε ιδιωτικοποίηση μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, στην τιμή της πώλησης λήφθηκε υπόψη η αξία της σύμβασης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Το γεγονός αυτό αποκλείει, συνεπώς, την ύπαρξη στοιχείου οικονομικού πλεονεκτήματος, το οποίο αποτελεί ένα από τα στοιχεία σωρευτικής φύσης για τον ορισμό της κρατικής ενίσχυσης.
- (130) Η Πολωνία υποστηρίζει επίσης την άποψη ότι οι συμβάσεις δεν συνιστούν ενίσχυση η οποία ισχύει και μετά την προσχώρηση. Η Πολωνία θεωρεί τις συμβάσεις ως μεμονωμένη ενίσχυση και δηλώνει ότι η ισχύς τους, ακόμη και μετά την προσχώρηση, είναι απλώς η μεταφορά της ενίσχυσης που χορηγήθηκε πριν από την προσχώρηση. Επίσης, οι συμβάσεις υποδεικνύουν σαφώς τη μέγιστη δέσμευση του κράτους.
- (131) Η Πολωνία αναφέρει στη γνώμη της ότι η μεθοδολογία του λανθάνοντος κόστους δεν μπορεί να εφαρμοστεί στις ίδιες τις συμβάσεις. Η μεθοδολογία εφαρμόζεται μόνο μετά την παύση των συμβάσεων.
- (132) Συμπερασματικά, οι πολωνικές αρχές αμφισβητούν τη δήλωση ότι οι συμβάσεις εγγυώνται, για καθορισμένη περίοδο, μια ορισμένη τιμή για την ηλεκτρική ενέργεια. Η Πολωνία υποστηρίζει ότι, αντ' αυτού, οι συμβάσεις διασφαλίζουν την κάλυψη του κόστους παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας και παρέχουν τη δυνατότητα ενός μικρού περιθωρίου κέρδους, όσο απαιτείται για την εξόφληση της οφειλής. Σύμφωνα με την Πολωνία, και σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας της αγοράς, η τιμή ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας πρέπει πάντα να αντικατοπτρίζει τις δαπάνες του κεφαλαίου που αποκτήθηκε για τη χρηματοδότηση της επένδυσης.

5.2. Παρατηρήσεις σχετικά με το νομοσχέδιο

- (133) Η Πολωνία απάντησε στις επιφυλάξεις της Επιτροπής σχετικά με το νομοσχέδιο, όπως αυτές εκφράστηκαν στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας, προτείνοντας μια τροποποιημένη εκδοχή του νομοσχεδίου. Το νομοσχέδιο τέθηκε σε ισχύ στις 4 Αυγούστου 2007 και αναφέρεται στο εξής ως «ο Νόμος».
- (134) Όσον αφορά την κρατική ενίσχυση, παρακάτω παρατίθεται μια περιγραφή των σημείων στα οποία η νέα εκδοχή του Νόμου διαφέρει σε σχέση με την αρχική εκδοχή όπως περιγράφηκε στο τμήμα 2.2.
- (135) Τροποποιήθηκαν ο κατάλογος των δικαιούχων ενίσχυσης και το μέγιστο ποσό της αποζημίωσης. Ο νέος κατάλογος των ποσών αποζημίωσης λανθάνοντος κόστους για τους εν δυνάμει δικαιούχους έχει ως εξής:

Πίνακας 3

Επίπεδα αποζημίωσης στον τροποποιημένο Νόμο

[σε χιλιάδες πολωνικά ζλότυ (PLN)]

Όνομα δικαιούχου	Μέγιστη αποζημίωση
BOT Górnictwo i Energetyka S.A.	4 536 851
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	1 479 745
Elektrownia Kozienice S.A.	623 612
Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.	633 496
Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin Pątnów II	1 377 880
Elektrociepłownia Kraków S.A.	0
Elektrociepłownia Rzeszów S.A.	297 415
Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	777 535
Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o.o.	425 263
Elektrociepłownia Chorzów «ELCHO» S.A.	888 581
Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.	464 297
Elektrociepłownia Gorzów SA	72 755
Σύνολο	11 577 430

Πηγή: Προσάρτημα 2 στο Νόμο, όπως κατατέθηκε από την Πολωνία.

- (136) Σε σύγκριση με τον κατάλογο του Πίνακα 2, ο τροποποιημένος κατάλογος δικαιούχων:

- α) δεν περιλαμβάνει πλέον τις εταιρείες Electrabel Połaniec SA και Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni SA, διότι οι συμβάσεις τους αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας έχουν, εν τω μεταξύ, εκπνεύσει·
- β) δεν περιλαμβάνει πλέον την εταιρεία Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o., διότι η σύμβαση για τη συγκεκριμένη μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας τερματίστηκε πριν από την ολοκλήρωση της κατασκευής της μονάδας·

- γ) περιλαμβάνει τώρα την εταιρεία Elektrociepłownia Gorzów SA, η οποία κατέστη επιλέξιμη για πληρωμές βάσει του νομοσχεδίου.
- (137) Η Elektrociepłownia Kraków SA παραμένει επιλέξιμη για πληρωμές βάσει του Νόμου, αλλά με μέγιστο επίπεδο αποζημίωσης ίσο με μηδέν.
- (138) Οι βασικοί κανόνες που διέπουν τον υπολογισμό του μέγιστου ποσού της αποζημίωσης του λανθάνοντος κόστους που παρατίθεται στον παραπάνω Πίνακα 3 καθορίζονται στο άρθρο 27 του Νόμου.
- (139) Τα μέγιστα ποσά αποζημίωσης υπολογίστηκαν ως η διαφορά μεταξύ:
- α) μη αποσβεσθείσες δαπάνες επενδύσεων από το 2007 που δεν καλύφθηκαν από την ενίσχυση για επενδύσεις, και
 - β) το τμήμα των ταμειακών ροών το οποίο η επιχείρηση θα έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει προκειμένου να ανακτήσει τις δαπάνες επενδύσεων της.
- Οι δαπάνες επενδύσεων είναι η καθαρή λογιστική αξία των παγίων στοιχείων ενεργητικού βάσει του άρθρου 27 παράγραφος 1 του Νόμου. Οι μη αποσβεσθείσες δαπάνες επενδύσεων είναι η λογιστική αξία των παγίων στοιχείων ενεργητικού μετά την αφαίρεση της αποσβεσθείσας αξίας τους.
- Ακολουθώς, από αυτό το ποσό αφαιρούνται τα εξής:
- η υπολειμματική λογιστική αξία της μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας την ημέρα κατά την οποία είχε αρχικά προγραμματιστεί η λήξη της σύμβασης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (εάν υπάρχει), και
 - το συνολικό ποσό των χορηγήσεων και των διαγραφών σε σχέση με τα πάγια στοιχεία ενεργητικού.
- Το εν λόγω μέγιστο ποσό υπολογίστηκε από το 2007 μέχρι τη λήξη της σύμβασης για κάθε μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.
- (140) Όταν υπολογίστηκαν τα ποσά αποζημίωσης, ελήφθησαν υπόψη μόνον οι επενδύσεις που είχαν ολοκληρωθεί ή βρίσκονταν στο σημείο ολοκλήρωσής τους μετά την ημερομηνία προσχώρησης της Πολωνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. «Επενδύσεις στο σημείο ολοκλήρωσης» σημαίνει επενδύσεις οι οποίες ήταν οικονομικότερο να ολοκληρωθούν και να λειτουργήσουν, παρά να διακοπεί η κατασκευή τους. Η αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε κατά την ημερομηνία προσχώρησης της Πολωνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- (141) Οι μελλοντικές ταμειακές ροές υπολογίστηκαν βάσει του ίδιου τύπου προβλέψεων σχετικά με την αγορά με αυτές που περιγράφηκαν στην απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας. Οι πολωνικές αρχές τεκμηρίωσαν το βάσιμο των προβλέψεων τους.
- (142) Ο Νόμος δεν προβλέπει πλέον την καταβολή ενός μεγάλου ποσού αρχικής πληρωμής· αντ' αυτού, υπάρχουν ετήσιες δόσεις με ένα σύστημα προκαταβολών στις οποίες, ειδικότερα, λαμβάνεται υπόψη η οφειλή του παραγωγού ηλεκτρικής ενέργειας. Ο μηχανισμός που σχεδιάστηκε προκειμένου να προσαρμοστούν τα ποσά των αποζημιώσεων στις πραγματικές μεταβολές των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας παρατάθηκε μέχρι την αρχικώς προγραμματισμένη ημερομηνία παύσης κάθε σύμβασης. Αντιστοιχεί στην περίοδο που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 139 η οποία χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του μέγιστου ποσού αποζημίωσης για κάθε εταιρεία.
- (143) Ο Νόμος αναφέρει ότι οι δικαιούχοι αποζημίωσης δεν θα λάβουν ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης για περίοδο δέκα ετών μετά την τελευταία εξόφληση αποζημίωσης λανθάνοντος κόστους που προβλέπεται από το Νόμο.
- (144) Ο Νόμος προβλέπει επίσης μια νέα κατηγορία λανθάνοντος κόστους για τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας που παρατίθενται στον Πίνακα 3 οι οποίοι έχουν συνάψει μακροπρόθεσμη σύμβαση εφοδιασμού αερίου, η οποία περιλαμβάνει ρήτρα πάγιας χρέωσης σχετιζόμενη με τη λειτουργία των μονάδων βάσει της σύμβασής τους. Οι μακροπρόθεσμες συμβάσεις πάγιας χρέωσης είναι συμβάσεις στο πλαίσιο των οποίων ο αγοραστής αναλαμβάνει να αγοράζει μια ορισμένη ποσότητα αερίου για κάθε έτος της σύμβασης σε τιμή που καθορίζεται βάσει ενός τύπου. Ενώ, σε περίπτωση που δεν αγοράσει την εν λόγω ποσότητα ο αγοραστής υπόκειται σε επιβολή προστίμου.
- (145) Η μέγιστη αποζημίωση για τις εν λόγω κατηγορίες λανθάνοντος κόστους ισοδυναμεί με τη μέγιστη ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας την οποία μπορεί ο εν λόγω παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας να παράγει από το αέριο για το οποίο συνήφθη σύμβαση με όρους πάγιας χρέωσης, πολλαπλασιαζόμενη επί την εκτιμώμενη διαφορά μεταξύ της τιμής ανά μονάδα ενέργειας αυτού του αερίου και της μέσης τιμής ανά μονάδα ενέργειας του άνθρακα που απαιτείται για την παραγωγή της ίδιας ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας, και επί έναν συντελεστή που αντικατοπτρίζει τον λόγο μεταξύ του μέσου κόστους ανά μονάδα ενέργειας αερίου που προέρχεται από τα πολωνικά κοιτάσματα αερίου και του μέσου κόστους ανά μονάδα ενέργειας του αερίου που χρησιμοποιούν οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας που δεν χρησιμοποιούν αέριο προερχόμενο από τα πολωνικά κοιτάσματα αερίου (εάν ο εν λόγω παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας δεν χρησιμοποιεί πολωνικό αέριο).
- (146) Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται οι μέγιστες πληρωμές για αποζημίωση που σχετίζεται με συμβάσεις πάγιας χρέωσης βάσει του Νόμου:

Πίνακας 4

Μέγιστη αποζημίωση για λανθάνον κόστος η οποία σχετίζεται με συμβάσεις πάγιας χρέωσης

[σε χιλιάδες πολωνικά ζλότυ (PLN)]

Παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας	Μέγιστη αποζημίωση
Elektrociepłownia Rzeszów S.A.	124 395
Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o.o.	191 480
Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	340 655

[σε χιλιάδες πολωνικά ζλότυ (PLN)]

Παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας	Μέγιστη αποζημίωση
Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.	313 477
Elektrociepłownia Gorzów S.A.	35 273
Σύνολο	1 005 280

Πηγή: Προσάρτημα 2 στο Νόμο, όπως κατατέθηκε από την Πολωνία.

(147) Δημιουργήθηκε ένας μηχανισμός για την επικαιροποίηση της πραγματικής αποζημίωσης που χορηγείται κατ' έτος σε κάθε έναν εξ αυτών των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας για το λανθάνον κόστος και η οποία σχετίζεται με συμβάσεις πάγιας χρέωσης.

(148) Η πραγματική αποζημίωση σε μια δεδομένη χρονιά περιλαμβάνει δύο στοιχεία:

α) πρώτον, ένα ποσό ισοδύναμο με την πραγματική ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που παράγει σε μια δεδομένη χρονιά ο εν λόγω παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας από το αέριο που απέκτησε βάσει της σύμβασής του πάγιας χρέωσης, πολλαπλασιαζόμενο επί τη διαφορά μεταξύ της πραγματικής τιμής ανά μονάδα ενέργειας του αερίου που αγοράστηκε στο πλαίσιο της σύμβασης πάγιας χρέωσης και της πραγματικής μέσης τιμής ανά μονάδα ενέργειας της ποσότητας άνθρακα που απαιτείται για την παραγωγή της ίδιας ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας τη συγκεκριμένη χρονιά, μείον τη διαφορά μεταξύ της μέσης τιμής πώλησης ανά μονάδα ενέργειας της ηλεκτρικής ενέργειας που χρεώθηκε από τον εν λόγω παραγωγό τη συγκεκριμένη χρονιά και τη μέση τιμή πώλησης ανά μονάδα ενέργειας που χρεώθηκε από τις μονάδες παραγωγής με καύσιμο άνθρακα και πάλι τη συγκεκριμένη χρονιά (όταν η διαφορά αυτή είναι αρνητική, δεν λαμβάνεται υπόψη στους υπολογισμούς). Εφαρμόζεται επίσης ο συντελεστής που αντικατοπτρίζει το λόγο μεταξύ του μέσου κόστους ανά μονάδα ηλεκτρικής ενέργειας αερίου από πολωνικά κοιτάσματα αερίου και του μέσου κόστους ανά μονάδα ενέργειας αερίου που χρησιμοποιείται από παραγωγούς που δεν χρησιμοποιούν αέριο από τα πολωνικά κοιτάσματα (εάν ο εν λόγω παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας δεν χρησιμοποιεί πολωνικό αέριο).

β) δεύτερον, ένα ποσό ισοδύναμο με τα πραγματικά πρόστιμα που κατέβαλε ο εν λόγω παραγωγός τη συγκεκριμένη χρονιά για αέριο το οποίο προβλεπόταν να αγοράσει βάσει όρων σύμβασης πάγιας χρέωσης και το οποίο δεν αγόρασε.

(149) Για κάθε παραγωγό ηλεκτρικής ενέργειας, το ποσό της πραγματικής ετήσιας αποζημίωσης, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία που καθορίζεται στην αιτιολογική σκέψη 148, δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέγιστο ποσό αποζημίωσης που προβλέπεται στον Πίνακα 4. Όλες οι πληρωμές για την αποζημίωση λανθάνοντος κόστους που σχετίζεται με συμβάσεις πάγιας χρέωσης παύουν όταν σημειωθεί υπέρβαση του εν λόγω μέγιστου ποσού. Σε κάθε περίπτωση, οι πληρωμές παύουν το αργότερο κατά την ημερομηνία που είχε αρχικά προγραμματιστεί να λήξουν οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

(150) Οι προαναφερθείσες διατάξεις ισχύουν μόνο για ποσότητες αερίου που αποκτήθηκαν βάσει συμβάσεων πάγιας χρέωσης οι

οποίες είχαν ήδη συναφθεί κατά τον χρόνο προσχώρησης της Πολωνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρόσθετες ποσότητες αερίου για τις οποίες συνήφθη σύμβαση με όρους πάγιας χρέωσης από τον ίδιο παραγωγό ηλεκτρικής ενέργειας μετά την προσχώρηση δεν πληρούν τα κριτήρια για αποζημίωση. Επιπλέον, σε περίπτωση μείωσης, μετά την προσχώρηση, της ποσότητας αερίου που αποκτήθηκε βάσει των όρων πάγιας χρέωσης, τότε αυτή η μείωση αντικατοπτρίζεται στις πληρωμές αποζημίωσης.

6. ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

(151) Η Πολωνία υποστηρίζει την άποψη ότι οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας δεν πρέπει να θεωρούνται ως κρατική ενίσχυση από την Επιτροπή. Εντούτοις, εάν θεωρείτο ότι συνιστούν κρατική ενίσχυση, θα έπρεπε να αντιμετωπιστούν ως ενίσχυση η οποία δεν ισχύει μετά την προσχώρηση.

(152) Η Πολωνία επισημαίνει ότι η απαλλαγή από την υποχρέωση υποβολής των τιμολογίων στον Πρόεδρο της Υπηρεσίας Ρύθμισης της Ενέργειας για έγκριση είχε σκοπό να ενθαρρύνει τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας να συμπεριφέρονται ως φορείς της αγοράς και να περιορίζουν τις δαπάνες παραγωγής ενέργειας.

(153) Η Πολωνία τονίζει ότι της σύναψης των συμβάσεων προηγήθηκε διαγωνισμός ο οποίος ήταν ανοιχτός και άνευ διακρίσεων και στον οποίο μπορούσαν να λάβουν μέρος όλοι οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας (δημόσιοι και ιδιωτικοί). Ζητείται επίσης από την Επιτροπή να σημειώσει ότι ορισμένες συμβάσεις σχετίζονταν με την ιδιωτικοποίηση και ότι η τιμή της ιδιωτικοποιημένης επιχείρησης αντικατόπτριζε το γεγονός ότι συνήφθη μια σύμβαση.

(154) Σε περίπτωση που η Επιτροπή θεωρήσει ότι συμβάσεις συνιστούν κρατική ενίσχυση, η Πολωνία θεωρεί ότι η ενίσχυση δεν πρέπει να χαρακτηριστεί ως ενίσχυση λειτουργίας, δεδομένου ότι, στην πράξη, συνδέονται με την επιτέλεση των δημόσιων καθηκόντων που ανατίθενται στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας. Οι συμβάσεις σχεδιάστηκαν με σκοπό να διασφαλιστεί η ασφάλεια της ενέργειας.

(155) Η Πολωνία επανέλαβε για μία ακόμη φορά την άποψή της ότι οι συμβάσεις δεν πρέπει να αξιολογηθούν βάσει της μεθοδολογίας λανθάνοντος κόστους· η μεθοδολογία αυτή πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο για δαπάνες που δημιουργούνται όταν ένα κράτος μέλος δεν επιτελεί τις υποχρεώσεις και δεν τηρεί τις εγγυήσεις του έναντι των παραγωγών.

7. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

(156) Όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 133, οι πολωνικές αρχές έχουν υποβάλει το Νόμο στην Επιτροπή ως μέρος της παρούσης διαδικασίας προκειμένου αυτός να αξιολογηθεί βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Ο Νόμος προβλέπει την καταβολή αποζημίωσης η οποία συνδέεται με την πρόωγη παύση των συμβάσεων και, συνεπώς, δεν μπορεί να αποσυνδεθεί από τις ίδιες τις συμβάσεις. Στο πλαίσιο της απόφασής για την κίνηση της διαδικασίας, η Επιτροπή

εξέφρασε επιφυλάξεις σχετικά με την πιθανότητα ύπαρξης στοιχείων κρατικής ενίσχυσης και το συμβιβασμό των συμβάσεων με τη νομοθεσία περί κρατικών ενισχύσεων. Οι συμβάσεις συνεχίζουν να τελούν σε ισχύ κατά την ημερομηνία της παρούσης απόφασης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή έχει καθήκον να αξιολογήσει τις συμβάσεις που παρατίθενται στο Προσάρτημα 1 του Νόμου.

7.1. Σχετικά με τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας

7.1.1. Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ

- (157) Παρακάτω η Επιτροπή εξετάζει κάθε ένα από τα τέσσερα κριτήρια σωρευτικής φύσης τα οποία συνιστούν τον ορισμό της κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ: τη χρήση κρατικών πόρων, την ύπαρξη οικονομικού πλεονεκτήματος, την επιλεκτικότητα του πλεονεκτήματος και τις επιπτώσεις στις συναλλαγές.
- (158) Είναι σημαντικό, στο πλαίσιο αυτής της ανάλυσης, να καθοριστεί ο χρόνος τον οποίο αφορά η εξέταση των εν λόγω κριτηρίων και ο οποίος, ακολούθως, θα ληφθεί υπόψη για την αξιολόγηση της ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης στο πλαίσιο των συμβάσεων.
- (159) Στις παρατηρήσεις τους, τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζαν (αναφερόμενα σε διάφορα κριτήρια αξιολόγησης) ότι η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει μόνο την κατάσταση που επικρατούσε κατά τον χρόνο υπογραφής των συμβάσεων. Τα πορίσματα της εν λόγω εξέτασης θα επεκταθούν, στη συνέχεια, σε ολόκληρη τη διάρκεια κάθε σύμβασης, τουλάχιστον μέχρι τον χρόνο της ουσιαστικής τροποποίησής της.
- (160) Είναι αληθές ότι, κατά την πραγματοποίηση μιας ανάλυσης για τον καθορισμό της ύπαρξης ενίσχυσης σε μία συγκεκριμένη περίπτωση, η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει την κατάσταση που επικρατούσε κατά τη χρονική στιγμή που το μέτρο τέθηκε σε ισχύ.
- (161) Εντούτοις, αυτό δεν σημαίνει ότι η αξιολόγηση των τεσσάρων κριτηρίων που χρησιμοποιούνται για τον ορισμό της κρατικής ενίσχυσης πρέπει να περιοριστεί στην ακριβή χρονική στιγμή κατά την οποία χορηγήθηκε η ενίσχυση. Εάν η ενίσχυση χορηγήθηκε εξαρχής για μακρά χρονική περίοδο υπό μορφή διαδοχικών πληρωμών —σε αντίθεση με την εφάπαξ πληρωμή— η Επιτροπή πρέπει να προσδιορίσει εάν τα κριτήρια πληρούνταν καθ' όλη τη διάρκεια της προγραμματισμένης περιόδου διάρκειας του μέτρου.
- (162) Στην παρούσα περίπτωση, η Επιτροπή έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι τα πορίσματα της αξιολόγησης ήταν ταυτόσημα ανεξαρτήτως του εάν θεωρήθηκε ότι συμβάσεις συνιστούσαν κρατική ενίσχυση όταν συνήφθησαν. Εάν η Επιτροπή υποστήριζε την άποψη ότι τα τέσσερα κριτήρια όσον αφορά την ενίσχυση υφίσταντο κατά τον χρόνο σύναψης των συμβάσεων, το μέτρο θα έπρεπε να αξιολογηθεί σύμφωνα με τη συνθήκη προσχώρησης. Ως αποτέλεσμα αυτής της αξιολόγησης (σημείο 7.1.2 παρακάτω), το μέτρο θα συνιστούσε νέα ενίσχυση από την 1η Μαΐου 2004 και η συμβιβασιμότητά του με την κοινή αγορά θα έπρεπε να αξιολογηθεί με βάση τη συγκεκριμένη ημερομηνία και εντεύθεν. Σε περίπτωση, εντούτοις, που εξαγόταν το συμπέρασμα ότι οι συμβάσεις δεν συνιστούσαν ενίσχυση κατά τον χρόνο υπογραφής τους, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι

συμβάσεις κατέστησαν κρατική ενίσχυση κατά τον χρόνο της προσχώρησης — το αργότερο κατά την ημερομηνία προσχώρησης της Πολωνίας στην ΕΕ (σημείο 7.1.2 παρακάτω). Βάσει της συνθήκης προσχώρησης και σύμφωνα με το άρθρο 1 σημείο β) στοιχείο ν) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, η Επιτροπή θα κατέληγε στο συμπέρασμα ότι το μέτρο συνιστά νέα ενίσχυση από την 1η Μαΐου 2004 και ότι η συμβιβασιμότητά του με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων θα αξιολογηθεί με βάση τη συγκεκριμένη ημερομηνία και εντεύθεν (σημείο 7.1.2 παρακάτω).

- (163) Συνεπώς, η Επιτροπή αξιολογεί εάν, με αφετηρία την ημερομηνία προσχώρησης της Πολωνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και εντεύθεν, το μέτρο πληροί όλα τα κριτήρια περί ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης.
- (164) Από αυτή την άποψη, η Επιτροπή επιθυμεί να απαντήσει στις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από τα ενδιαφερόμενα μέρη για το συγκεκριμένο θέμα, δηλαδή ότι οι συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου δεν μπορούν να παύσουν να ισχύουν αυτομάτως ως αποτέλεσμα της προσχώρησης και της ελευθέρωσης, διότι κάτι τέτοιο, σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, θα αντέβαινε στις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.
- (165) Η Επιτροπή απορρίπτει αυτό το επιχειρήμα. Η Ευρωπαϊκή συμφωνία σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας της Πολωνίας, αφετέρου, η οποία προλειανε το έδαφος για την προσχώρηση, υπεγράφη στις 16 Δεκεμβρίου 1991. Κατά τον χρόνο που οι συμβαλλόμενοι συνήψαν τις εν λόγω συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, ήταν σαφές ότι η Πολωνία θα προσχωρούσε στην ΕΕ και, όσον αφορά στην πλειονότητα των συμβάσεων, ήταν επίσης σαφές ότι η προσχώρηση θα λάμβανε χώρα πριν την ημερομηνία λήξης τους.
- (166) Η Δημοκρατία της Πολωνίας υπέγραψε τη συνθήκη προσχώρησης στις 16 Απριλίου 2003. Η συνθήκη προσχώρησης τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2004. Από την ημερομηνία προσχώρησης, οι διατάξεις των αρχικών συνθηκών και οι διατάξεις του παράγωγου δικαίου άρχισαν να ισχύουν στην Πολωνία, σύμφωνα με το άρθρο 2 της πράξης προσχώρησης⁽⁴¹⁾. Συνεπώς, το αποκαλούμενο κοινοτικό κεκτημένο ισχύει για όλες τις συμβατικές σχέσεις στα νέα κράτη μέλη και τυχόν εξαιρέσεις σε αυτόν τον κανόνα απορρέουν μόνον από την ίδια τη συνθήκη προσχώρησης. Η πράξη προσχώρησης που είναι προσαρτημένη στη συνθήκη προσχώρησης, καθώς και τα παραρτήματα της Πράξης δεν προβλέπουν οποιαδήποτε εξαίρεση στο πλαίσιο των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων βάσει της οποίας θα μπορούσαν να εξαιρεθούν οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ή ο κλάδος ενέργειας από την άμεση εφαρμογή της νομοθεσίας περί κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ.

- (167) Η Επιτροπή έχει χρέος να εφαρμόσει το ευρωπαϊκό δίκαιο ανταγωνισμού στην Πολωνία κατά τον ίδιο τρόπο με τον οποίο το εφαρμόζει σε όλα τα υπόλοιπα κράτη μέλη όσον αφορά τον τομέα της ενέργειας και όλους τους άλλους τομείς της πολωνικής οικονομίας. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, σε ό,τι αφορά την κρατική ενίσχυση, η μορφή της ενίσχυσης (σύμβαση ιδιωτικού δικαίου όπως στην περίπτωση των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας) δεν είναι συναφές στοιχείο για την ανάλυση της Επιτροπής, μόνο το αποτέλεσμα του μέτρου είναι συναφές. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν

⁽⁴¹⁾ Βλέπε υποσημείωση 3 παραπάνω.

διαπίστωσε βάσιμα επιχειρήματα στις παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων μερών που να εξηγούν τους λόγους για τους οποίους αυτή η διαδικασία δεν είναι συμβιβάσιμη με τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

Κρατικοί πόροι και καταλογισμός στο κράτος

- (168) Η διασφάλιση της κερδοφορίας, η οποία αποτελεί τη βάση των συμβάσεων, καθίσταται εμφανής, στην πράξη, από την υποχρέωση της PSE να αγοράζει ηλεκτρική ενέργεια σε τιμή που να καλύπτει τις δαπάνες επενδύσεων και τις λειτουργικές δαπάνες συν ένα ορισμένο περιθώριο κέρδους. Την τιμή αγοράς αναλαμβάνει πλήρως η PSE, μια εταιρεία η οποία ανήκει και ελέγχεται πλήρως από το δημόσιο.
- (169) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστήριξαν ότι η απόφαση σύναψης των συμβάσεων ελήφθη από την PSE.
- (170) Σε ό,τι αφορά τους κρατικούς πόρους, η Επιτροπή εξέτασε επίσης την εφαρμογή της απόφασης *PreussenElektra* ⁽⁴²⁾, στο πλαίσιο της οποίας το Δικαστήριο εξέτασε ένα μηχανισμό διά του οποίου εταιρείες ιδιωτικού δικαίου υποχρεώνονταν από το κράτος να αγοράζουν ηλεκτρική ενέργεια από συγκεκριμένους παραγωγούς και σε τιμή καθορισμένη από το κράτος η οποία ήταν υψηλότερη από την τιμή της αγοράς. Το Δικαστήριο αποφάσισε ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, δεν υφίστατο μεταφορά δημόσιων πόρων και, συνεπώς, καμία κρατική ενίσχυση.
- (171) Η κατάσταση στην Πολωνία είναι σε σημαντικό βαθμό διαφορετική από το σύστημα που εξετάστηκε από το Δικαστήριο στην προαναφερθείσα απόφαση. Ειδικότερα, η διαφορά έγκειται στην ιδιοκτησιακή διάρθρωση των εταιρειών για τις οποίες ισχύει η υποχρέωση να αγοράζουν ηλεκτρική ενέργεια.
- (172) Στην υπόθεση *PreussenElektra*, η εταιρεία από την οποία το κράτος απαιτούσε να αγοράζει ηλεκτρική ενέργεια ήταν ιδιωτικού δικαίου, ενώ η PSE ανήκει και ελέγχεται αποκλειστικά από το κράτος. Η PSE τελεί υπό κρατικό έλεγχο σύμφωνα με τον ορισμό που αναφέρεται στην οδηγία 2006/111/ΕΚ της Επιτροπής, της 16ης Νοεμβρίου 2006 για τη διαφάνεια των χρηματοοικονομικών σχέσεων μεταξύ των κρατών μελών καθώς και για τη χρηματοοικονομική διαφάνεια εντός ορισμένων επιχειρήσεων. ⁽⁴³⁾ Ως εκ τούτου, οι πόροι που χρησιμοποιούνται ανήκουν σε μία εταιρεία που ανήκει εξ ολοκλήρου στο κράτος.
- (173) Στην υπόθεση *PreussenElektra*, όταν ανιχνεύθηκε αντιστρόφως η πορεία των κεφαλαίων, δηλαδή από τον δικαιούχο προς την πηγή, διαπιστώθηκε ότι τα εν λόγω κεφάλαια δεν ήταν ποτέ υπό τον άμεσο ή τον έμμεσο έλεγχο του κράτους.
- (174) Σε αντίθεση με την κατάσταση που περιγράφεται στην απόφαση *PreussenElektra*, στην περίπτωση της Πολωνίας τα κεφάλαια τελούν υπό κρατικό έλεγχο διότι μεταβιβάζονται σε δημόσια επιχείρηση (ήτοι, την PSE) και, ως εκ τούτου, θα θεωρηθούν ως κρατικοί πόροι.

(175) Βάσει της αξιολόγησης του μέτρου και βάσει της προαναφερθείσας απόφασης, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι οι συμβάσεις περιλαμβάνουν στοιχεία κρατικών πόρων.

(176) Σε ό,τι αφορά τον καταλογισμό, στην απόφαση της *Stardust* ⁽⁴⁴⁾, το Δικαστήριο έκρινε ότι οι πόροι που προορίζονται για επιχειρήσεις που τελούν υπό κρατικό έλεγχο είναι κρατικοί πόροι. Εντούτοις, το Δικαστήριο πρόσθεσε ότι είναι επίσης απαραίτητο να εξεταστεί εάν η χρήση τέτοιων πόρων πρέπει να καταλογιστεί στο κράτος κατά τρόπο απτό.

(177) Σύμφωνα με την απόφαση *Stardust* του Δικαστηρίου, όταν μια επιχείρηση δημοσίου δικαίου χρησιμοποιεί τα κεφάλαιά της κατά τρόπο ο οποίος είναι καταλογιστέος στο κράτος, τότε αυτά τα κεφάλαια πρέπει να θεωρούνται κρατικοί πόροι κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

(178) Από τις παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από την Πολωνία και τα ενδιαφερόμενα μέρη είναι σαφές ότι η απόφαση έναρξης ενός προγράμματος προσέλκυσης επενδύτων στον κλάδο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σχεδιάστηκε με σκοπό τον εκσυγχρονισμό του κλάδου, την αναβάθμιση των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου αυτές να ενταχιστούν με τα πρότυπα της ΕΕ και προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο εφοδιασμός ενέργειας κάλυπτε πλήρως τη ζήτηση. Αυτό καταδεικνύει ότι οι συμβάσεις συνήφθησαν από την PSE όχι μόνο για εμπορικούς σκοπούς αλλά, όπως αναγνώρισαν και οι ίδιες οι πολωνικές αρχές, προκειμένου να υλοποιηθεί μια σειρά στόχων στο πλαίσιο πολιτικών.

(179) Ο κρατικός έλεγχος της ανάθεσης των συμβάσεων από το κράτος αποδεικνύεται από το γεγονός ότι οι προσκλήσεις για την υποβολή προσφορών εστάλησαν στους συμμετέχοντες από το πολωνικό Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου. Επιπλέον, βάσει του πολωνικού εμπορικού κώδικα, ο υπουργός του Δημοσίου Ταμείου έχει την πλήρη εξουσιοδότηση της γενικής συνέλευσης των μετόχων.

(180) Η βασική αρχή στην οποία βασίζονται οι τιμές που προβλέπονται στις συμβάσεις ήταν ότι πρέπει να καλύπτουν τις δαπάνες επενδύσεων και τις λειτουργικές δαπάνες, όπως και να διασφαλίζουν ένα ορισμένο περιθώριο κέρδους. Αυτό το πλαίσιο έχει σχεδιαστεί προκειμένου να διασφαλιστούν οι απαιτούμενες επενδύσεις και αντικατοπτρίζει επίσης μια απόφαση των κρατικών αρχών η οποία εφαρμόζεται μέσω της PSE.

(181) Βάσει της προαναφερθείσας εκτίμησης, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα παραπάνω στοιχεία συνιστούν ένα σύνολο δεικτών οι οποίοι, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίστηκαν από το Δικαστήριο στην απόφαση *Stardust*, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η χρήση κεφαλαίων της PSE στο πλαίσιο των συμβάσεων είναι καταλογιστέα στο κράτος και, συνεπώς, βάσει των επιχειρημάτων που διατυπώθηκαν, πρέπει να θεωρηθεί, για τους σκοπούς της αξιολόγησης, ότι οι συμβάσεις χρηματοδοτούνται από κρατικούς πόρους.

⁽⁴²⁾ Υπόθεση C-379/98 *PreussenElektra AG* κατά *Schleswig AG* [2001] ECR I-02099.

⁽⁴³⁾ ΕΕ L 318 της 17.11.2006, σ. 17.

⁽⁴⁴⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Μαΐου 2002 στην υπόθεση C-482/99 *Γαλλία* κατά *Επιτροπής* [2002] ECR I-04397.

(182) Η Επιτροπή θεωρεί πρόδηλη τη συμμετοχή του κράτους στη σύναψη των συμβάσεων καθώς και στον καθορισμό των βασικών κανόνων που διέπουν αυτές τις συμβάσεις.

Οικονομικό πλεονέκτημα

(183) Η νομική μορφή μιας σύμβασης είναι μία σύμβαση που συνάπτεται μεταξύ δύο συμβαλλομένων: την PSE και τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας. Όπως εξηγήθηκε στην αιτιολογική σκέψη 172, η PSE είναι μία επιχείρηση που ανήκει εξ ολοκλήρου στο κράτος.

(184) Για να προσδιοριστεί εάν οι συμβάσεις παρέχουν οικονομικό πλεονέκτημα προς τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει εάν, μέσω των συμβάσεων, οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας αποκτούν οικονομικά πλεονεκτήματα τα οποία δεν θα τους παρέχει η αγορά.

(185) Οι συμβάσεις παρέχουν στους επιλέξιμους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας πλεονέκτημα εάν οι συμβαλλόμενοι αυτών των συμβάσεων τίνονται σε καλύτερη οικονομική θέση σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις.

(186) Ακόμη και εάν μεμονωμένες συμβάσεις ενδέχεται να διαφέρουν στις λεπτομέρειές τους, όλες οι συμβάσεις αρθρώνονται γύρω από μία βασική αμετάβλητη αρχή: η υποχρεωτική αγορά από την PSE του μεγαλύτερου μέρους (ενίοτε και του συνόλου) της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγουν οι υπό εξέταση επιχειρήσεις, σε τιμή η οποία αναθεωρείται κατά περιόδους σύμφωνα με την αρχή ότι το σύνολο των δαπανών (πάγιων και μεταβλητών) για την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας, συν ένα περιθώριο κέρδους, μετακυλιούνται στον καταναλωτή.

(187) Ο ρυθμιστής του ενεργειακού τομέα της Πολωνίας, ο URE, διατηρεί εμμέσως το δικαίωμα να ελέγχει εάν οι δαπάνες που χρεώνονται στην PSE δικαιολογούνται και είναι εύλογες, αλλά, στην πράξη, ο URE χρησιμοποιεί αυτό το δικαίωμα μόνο για να ελέγχει εάν οι δαπάνες σχετίζονται πραγματικά με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Επιπλέον, οι έλεγχοι του URE είναι μόνον έμμεσοι, δεδομένου ότι σκοπός τους είναι η επαλήθευση της δομής κόστους της PSE προκειμένου να προσδιοριστούν τα έσοδα της PSE από δεσμευμένους πελάτες. Στην απίθανη περίπτωση κατά την οποία κάποιες από τις δαπάνες που σχετίζονται με τις συμβάσεις και οι οποίες χρεώνονται στην PSE θεωρηθούν αδικαιολόγητες από τον URE, ο URE μπορεί μόνο να απαγορεύσει στην PSE τη μετακίνηση αυτών των δαπανών στους δεσμευμένους πελάτες της. Κάτι τέτοιο ενδεχομένως να καθιστούσε δυσχερέστερο για την PSE την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της βάσει των συμβάσεων, αλλά αυτό δεν θα είχε ως αποτέλεσμα την ακύρωσή τους.

(188) Η βασική αρχή που περιγράφηκε παραπάνω εφαρμόζεται για το σύνολο της περιόδου ισχύος της σύμβασης, η οποία διαρκεί από 7 έως 20 έτη από την έναρξη λειτουργίας των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή από 10 έως 31 έτη μετά τη σύναψη των συμβάσεων PPA και, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, άνω των 15 ετών.

(189) Αυτό σημαίνει ότι, στη διάρκεια αυτής της περιόδου, στον εμπορικό κίνδυνο που σχετίζεται με τη λειτουργία των μονάδων παραγωγής είναι εκτεθειμένος ο αγοραστής της ηλεκτρικής ενέργειας, δηλαδή, η PSE. Σε αυτόν τον κίνδυνο

περιλαμβάνεται ο κίνδυνος που σχετίζεται με τις διακυμάνσεις των δαπανών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και, ειδικότερα, με τις δαπάνες των καυσίμων, ο κίνδυνος που σχετίζεται με τις διακυμάνσεις των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας για τους τελικούς χρήστες, καθώς και ο κίνδυνος που σχετίζεται με τη διακύμανση της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας από τους τελικούς χρήστες. Αυτοί είναι οι τυπικοί κίνδυνοι στους οποίους θα εκτίθονταν ο ίδιος ο παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας ο οποίος δεν θα συμμετείχε σε σύμβαση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

(190) Αυτό σημαίνει ότι οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν συνάψει συμβάσεις (υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω μονάδες τυγχάνουν της κατάλληλης διαχείρισης από τεχνικής άποψης) έχουν εγγυημένα κέρδη για μία πολύ σημαντική χρονική περίοδο, η οποία ισοδυναμεί με την τυπική προσδοκώμενη διάρκεια ζωής των σχετικών περιουσιακών στοιχείων ή τη χρονική περίοδο που απαιτείται για την απόσβεσή τους. Όσο μεγαλύτερη είναι η συγκεκριμένη περίοδος, τόσο μεγαλύτερη είναι η αξία της εγγύησης, δεδομένου ότι η εγγύηση παρέχει προστασία έναντι κινδύνου του οποίου η εμφάνιση είναι σε αυξανόμενο βαθμό απρόβλεπτη.

(191) Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτή η εγγύηση, η οποία συνιστά τον πυρήνα των συμβάσεων, θέτει τους δικαιούχους σε καλύτερη οικονομική κατάσταση σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις της αγοράς και, συνεπώς, παρέχει ένα πλεονέκτημα στις σχετικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

(192) Σύμφωνα με τις πολωνικές αρχές και τα ενδιαφερόμενα μέρη, οι τράπεζες απαιτήσαν την υπογραφή των συμβάσεων ως προϋπόθεση για τη χορήγηση δανείων με σκοπό τη χρηματοδότηση των περιουσιακών στοιχείων. Η Electrabel δηλώνει ότι «Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα δεν ήταν έτοιμα να χρηματοδοτήσουν νέες επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας της Πολωνίας χωρίς να έχουν διασφαλίσει, βάσει ειδικής εγγύησης, ότι ο δανειστής θα επιτύχει έναν ορισμένο κύκλο εργασιών κατά την περίοδο εξόφλησης του δανείου.»⁽⁴⁵⁾. Εκ των συγκεκριμένων απαιτήσεων από μέρους των τραπεζών συνεπάγεται ότι οι εγγυήσεις που παρασχεθήκαν ως μέρος των συμβάσεων είχαν θετική αξία στην αγορά. Ως εκ τούτου, η συμφωνία των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων να χρηματοδοτήσουν τις επενδύσεις εξαρτιόταν από τη σύμβαση.

(193) Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι οι συμβάσεις δεν είναι μία παραδοσιακή μορφή εγγύησης, αλλά απλώς προβλέπουν την πληρωμή εκ μέρους της κρατικής και κρατικά ελεγχόμενης PSE των δαπανών επένδυσης και των σημαντικότερων (εάν όχι όλων) λειτουργικών δαπανών των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που είναι συμβαλλόμενες στις συμβάσεις. Στην πράξη, η εν λόγω «εγγύηση» σημαίνει ότι, καθ' όλη, κατά το μάλλον ή ήττον, την περίοδο απόσβεσης ή την προγραμματισμένη διάρκεια ζωής της μονάδας, και ανεξαρτήτως τυχόν μεταβολών στις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά, η PSE αγοράζει μια καθορισμένη ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας σε τιμή η οποία πρέπει να διασφαλίζει τη βιωσιμότητα της μονάδας.

(194) Προκειμένου να προσδιοριστεί εάν υφίσταται πλεονέκτημα, η Επιτροπή εξετάζει αρκετές άλλες πτυχές στις ακόλουθες παραγράφους.

⁽⁴⁵⁾ Παρατηρήσεις της Electrabel σχετικά με τη διαδικασία, σημείο 45, τέταρτη περίοδος.

(195) Πρώτον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, στην Πολωνία, οι συμβάσεις συνήφθησαν μόνο με επιλεγμένους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας. Κατά το χρόνο σύναψης των συμβάσεων υπήρχαν και άλλοι παραγωγοί οι οποίοι δεν ωφελήθηκαν από τους κανόνες των συμβάσεων. Στα χρόνια που ακολούθησαν εμφανίστηκαν και άλλοι παραγωγοί, ενώ νέες επενδύσεις βρίσκονται σε εξέλιξη χωρίς στήριξη από τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

(196) Κατά τα πρώτα χρόνια ύπαρξης των συμβάσεων, οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς σύμβαση μπορούσαν να πωλούν την ενέργειά τους σε τιμές ελεγχόμενες από το κράτος μέσω του URE. Στις 28 Ιουνίου 2001, ξεκίνησε μία προσπάθεια κατάργησης αυτού του μηχανισμού και οι εν λόγω παραγωγοί άρχισαν να πωλούν την ενέργειά τους σε ελεύθερες τιμές με βάση την αγορά.

(197) Όπως έχουν υποδείξει τα ενδιαφερόμενα μέρη, κανένας εξ αυτών των μηχανισμών (τιμή ελεγχόμενη από το κράτος ή ελεύθερη τιμή με βάση την αγορά) δεν έδωσε στους παραγωγούς χωρίς συμβάσεις τη δυνατότητα να καλύψουν όλες τις δαπάνες τους. Πωλούν την ηλεκτρική ενέργειά τους σε τιμή που αντιστοιχεί στο οριακό κόστος τους, δηλαδή, σε τιμή η οποία διασφαλίζει την κάλυψη μόνο των μεταβλητών δαπανών.

(198) Τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν υποδείξει ότι η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από παραγωγούς χωρίς συμβάσεις δεν είναι το ίδιο φιλική προς το περιβάλλον όσο η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από τους δικαιούχους των συμβάσεων και, ως εκ τούτου, δικαιολογείται η εκ μέρους των πρώτων λήψη χαμηλότερης τιμής για την ενέργειά τους. Η Επιτροπή απορρίπτει αυτό το επιχείρημα. Πρώτον, δεν είναι βέβαιο ότι όλες οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας χωρίς συμβάσεις παράγουν «ακάθαρτη» ηλεκτρική ενέργεια. Οι πλέον πρόσφατα κατασκευασμένες μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στην Πολωνία (χωρίς συμβάσεις) παράγουν ηλεκτρική ενέργεια χρησιμοποιώντας τα πιο εξελιγμένα τεχνολογικά μέσα. Επιπλέον, δεν υφίσταται οικονομικός λόγος για τον οποίο θα έπρεπε η λιγότερο φιλική προς το περιβάλλον ηλεκτρική ενέργεια να έχει χαμηλότερη αξία στην αγορά σε σχέση με την περισσότερο φιλική. Η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται μπορεί να υποκατασταθεί (δεν είναι καν εφικτός ο φυσικός διαχωρισμός μεταξύ των δύο τύπων ηλεκτρικής ενέργειας) και η αξία της για τον πελάτη είναι ακριβώς η ίδια ⁽⁴⁶⁾.

(199) Το πολωνικό χρηματιστήριο ενέργειας ξεκίνησε τις εργασίες του το 1999. Από το 2001, η μέση τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας στο πολωνικό χρηματιστήριο ενέργειας παρέμεινε σταθερή και παρουσίασε διακυμάνσεις εντός εύρους 110 έως 125 PLN/MWh ⁽⁴⁷⁾. Το 2004, η μέση τιμή στην αγορά παρουσίασε διακυμάνσεις γύρω στα 115 PLN/MWh· το 2005 γύρω στα 115-120 PLN/MWh· το 2006, παρέμεινε σχετικά σταθερή γύρω στα 125 και το 2007 (έως τις 31 Ιουλίου 2007) παρουσίασε διακυμάνσεις μεταξύ 110 και 122 PLN/MWh. Οι πληροφορίες που παρέσχε η Πολωνία χρησίμευσαν στην Επιτροπή ως μέσο σύγκρισης προκειμένου να εκτιμήσει τις πλήρεις δαπάνες που επωμιστήκαν το 2005 οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που δικαιούνταν αποζημίωση βάσει του νόμου. Η εκτίμηση της Επιτροπής έχει ως εξής:

⁽⁴⁶⁾ Η πράσινη ηλεκτρική ενέργεια ενδέχεται να αποτελεί εξαίρεση περιορισμένης κλίμακας, δεδομένου ότι ορισμένοι από τους πελάτες ενδέχεται να διατίθενται να πληρώσουν περισσότερα για ηλεκτρική ενέργεια η οποία έχει πιστοποιηθεί ότι παράγεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Εντούτοις, καμία εκ των μονάδων παραγωγής που ωφελούνται από τις συμβάσεις δεν χρησιμοποιεί αυτές τις πηγές ενέργειας.

⁽⁴⁷⁾ Πηγή: Στατιστικά στοιχεία πολωνικού χρηματιστηρίου ενέργειας.

Πίνακας 5

Εκτιμώμενες συνολικές δαπάνες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στις μονάδες παραγωγής που σύναψαν συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας το 2005

Παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας	Μέσος όρος δαπανών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας το 2005 (PLN/MWh)
Elektrownia Opole (τμήμα της BOT)	[...] (*)
Elektrownia Turów (τμήμα της BOT)	[...]
Południowy Koncern Energetyczny S.A.	[...]
Elektrownia Kozienice S.A.	[...]
Zespół Elektrowni Dolna Odra S.A.	[...]
Pątnów II	[...]
Elektrociepłownia Kraków S.A.	[...]
Elektrociepłownia Rzeszów S.A.	[...]
Elektrociepłownia Nowa Sarzyna Sp. z o.o.	[...]
Elektrociepłownia Lublin Wrotków Sp. z o.o.	[...]
Elektrociepłownia Chorzów «ELCHO» S.A.	[...]
Elektrociepłownia Zielona Góra S.A.	[...]
Μέση τιμή στο πολωνικό χρηματιστήριο ενέργειας	115-120 PLN/MWh

(*) Εμπιστευτικές πληροφορίες.

Πηγή: Εκτιμήσεις της Επιτροπής βάσει των στοιχείων που παρέσχε η Πολωνία. Για την Pątnów II, η αξία αφορά το 2008, το πρώτο έτος κατά το οποίο η μονάδα πρέπει να ξεκινήσει τη λειτουργία της.

(200) Τα αριθμητικά στοιχεία στον παραπάνω Πίνακα 5 καταδεικνύουν πόσο απίθανο είναι οι τιμές της αγοράς —δηλαδή η τιμή την οποία πληρώνονται οι παραγωγοί χωρίς συμβάσεις για την ηλεκτρική ενέργειά τους στην αγορά— να επαρκέσουν για να παράσχουν τον ίδιο τύπο εγγύησης κέρδους με αυτόν που παρέχουν οι συμβάσεις.

(201) Το παράδειγμα του πολωνικού χρηματιστηρίου ενέργειας δεν είναι το μόνο. Άλλα κράτη μέλη έχουν ελευθερώσει επίσης τις αγορές τους ηλεκτρικής ενέργειας και δημιουργήσαν χρηματιστήρια ενέργειας στα οποία οι αγοραστές και οι πωλητές εμπορεύονται ηλεκτρική ενέργεια βάσει των όρων της αγοράς.

(202) Στο πλαίσιο της έρευνάς της στον ευρωπαϊκό κλάδο ηλεκτρικής ενέργειας ⁽⁴⁸⁾, η Επιτροπή εξέτασε αναλυτικά τους όρους που διέπουν το εμπόριο της ηλεκτρικής ενέργειας στις ευρωπαϊκές αγορές χονδρικής. Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο της εν λόγω έρευνας δείχνουν ότι καμία ελευθερωμένη αγορά δεν εγγυάται στους

⁽⁴⁸⁾ http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/others/sector_inquiries/energy/

παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας ότι θα καλύψουν όλες τις δαπάνες τους μακροπρόθεσμα. Στην πραγματικότητα, οι περισσότερες συναλλαγές πραγματοποιούνται με χρονικό ορίζοντα τριών ετών.

- (203) Οι συναλλαγές που αφορούν την ηλεκτρική ενέργεια στα χρηματιστήρια ενέργειας βασίζονται πάντα στην οριακή τιμολόγηση, η οποία εγγυάται την κάλυψη μόνο του βραχυπρόθεσμου οριακού κόστους⁽⁴⁹⁾. Επιπλέον, ο χρονικός ορίζοντας για συμβάσεις στις εν λόγω αγορές είναι μικρότερος σε σχέση με αυτόν για τις συγκεκριμένες συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Για παράδειγμα, επί του παρόντος, οι πλέον μακροχρόνιες συμβάσεις συνήφθησαν για: τέσσερα έτη στην NordPool (Σκανδιναβικές χώρες), τρία έτη στην Powernext (Γαλλία), πέντε έτη στην UKPX (Ηνωμένο Βασίλειο) και έξι έτη στην EEX (Γερμανία). Σε μερικά χρηματιστήρια, όπως το OMEL στην Ισπανία, δεν συνάπτεται κανένα προθεσμικό συμβόλαιο. Από την 1η Απριλίου 2006, κανένα προθεσμικό συμβόλαιο δεν συνήφθη ούτε στο πολωνικό χρηματιστήριο ενέργειας.
- (204) Στις ελευθερωμένες αγορές, η ηλεκτρική ενέργεια μπορεί επίσης να αποτελέσει αντικείμενο εμπορίας μέσω διμερών συμβάσεων [συναλλαγή στα ταμεία των τραπεζών («over the counter» ή αγορά OTC)]. Μια έρευνα στον κλάδο της ενέργειας έδειξε ότι, λόγω της δυνατότητας εξισορροπητικής κερδοσκοπίας μεταξύ των χρηματιστηρίων ενέργειας και των διμερών συμβάσεων, οι συνθήκες των συναλλαγών (ειδικότερα, η τιμή και η διάρκεια των συμβάσεων) στην αγορά OTC είναι παρόμοιες με αυτές που επικρατούν στα χρηματιστήρια ενέργειας.
- (205) Στις συμβάσεις, η PSE ανέλαβε την υποχρέωση να αγοράζει μια καθορισμένη ελάχιστη ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας από τους παραγωγούς σε τιμή που καλύπτει τις πλήρεις δαπάνες τους μέχρι το 2007 για τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας με τη μικρότερη διάρκεια και μέχρι το 2027 για τις συμβάσεις με τη μεγαλύτερη διάρκεια.
- (206) Αυτή η απόφαση επιβλήθηκε στην PSE από την πολωνική κυβέρνηση. Όπως υποδεικνύει η ELCHO στις παρατηρήσεις της, «ο πολωνός υπουργός εμπορίου και βιομηχανίας εφάρμοσε τους στόχους πολιτικής της διασφάλισης της ασφάλειας ενέργειας και της βελτίωσης των περιβαλλοντικών προτύπων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της PSE.»⁽⁵⁰⁾.
- (207) Το γεγονός και μόνο ότι η πολωνική κυβέρνηση έπρεπε να αποφασίσει, αντί της PSE, ότι θα πραγματοποιούνταν νέες επενδύσεις οι οποίες θα ωφελούνταν από τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας καταδεικνύει με σαφήνεια ότι η εν λόγω απόφαση βασιζόταν κυρίως σε κριτήρια διαφορετικά από αυτά ενός επενδυτή της αγοράς.
- (208) Υπάρχουν δύο κύριοι λόγοι για τους οποίους δεν θα ήταν οικονομικά συμφέρουσα για την PSE η λήψη αυτής της απόφασης χωρίς την κρατική παρέμβαση.

- (209) Πρώτον, η PSE αγόραζε μια ποσότητα ενέργειας για την οποία γνώριζε ότι ενδεχομένως να ήταν πλεονάζουσα σε σχέση με τις απαιτήσεις της.
- (210) Αναθέτοντας τις συμβάσεις, η PSE ανέλαβε να αγοράζει μια καθορισμένη και σημαντική ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας [γύρω στο 50 % της πολωνικής παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας το 2005⁽⁵¹⁾ και έως 70 % κατά την υπό εξέταση περίοδο].
- (211) Κατά την αρχική περίοδο (τα πρώτα λίγα έτη των συμβάσεων), η PSE ήταν ο μόνος προμηθευτής στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Πολωνίας, με αποτέλεσμα να μπορεί να πουλά όλη αυτή την ηλεκτρική ενέργεια στους τελικούς χρήστες της. Εντούτοις, από την αρχή ακόμη, ήταν σαφές ότι η PSE σύντομα θα έπαυε να είναι ο αποκλειστικός προμηθευτής ηλεκτρικής ενέργειας στην Πολωνία. Οι συμβάσεις υπογράφηκαν μεταξύ 1996 και 1998, με εξαίρεση μία εκ των έξι συμβάσεων της PKE, η οποία υπεγράφη στις 12 Απριλίου 1995. Ήταν ήδη σαφές ότι η Πολωνία ήταν πιθανόν να προσχωρήσει στην Ένωση εντός της διάρκειας των περισσότερων, αν όχι όλων των συμβάσεων (στην πραγματικότητα, η προσχώρηση πραγματοποιήθηκε πριν από τη λήξη της πρώτης και 23 χρόνια πριν από τη λήξη της τελευταίας). Ειδικότερα, στη διάρκεια της προενταξιακής διαδικασίας, τον Δεκέμβριο του 1991, η πολωνική κυβέρνηση είχε υπογράψει την Ευρωπαϊκή συμφωνία η οποία ήταν μια εταιρική σχέση σύνδεσης μεταξύ της ΕΚ και της Δημοκρατίας της Πολωνίας. Αργότερα, το 1994, η Πολωνία υπέβαλε το επίσημο αίτημά της προσχώρησης στην ΕΕ. Οι διαπραγματεύσεις για την προσχώρηση ξεκίνησαν το 1998 και τερματίστηκαν το 2002 όταν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης διαπίστωσε ότι η Πολωνία πληροί τα κριτήρια προσχώρησης.
- (212) Στην πραγματικότητα, τα ενδιαφερόμενα μέρη υπέδειξαν ακόμη και ότι ένας εκ των στόχων των συμβάσεων ήταν να διασφαλιστεί ότι οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας της Πολωνίας συμμορφώνονταν με ορισμένες οδηγίες της ΕΕ σχετικά με την ατμοσφαιρική ρύπανση και, ειδικότερα, με τις οδηγίες σχετικά με τις εκπομπές στην ατμόσφαιρα ορισμένων ρύπων⁽⁵²⁾, γεγονός που αποτελεί ένα επιπλέον αποδεικτικό στοιχείο ότι τα εν λόγω μέρη γνώριζαν ότι η Πολωνία θα εντασσόταν σύντομα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- (213) Ήταν γνωστό ότι η προσχώρηση της Πολωνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα συνεπαγόταν την ένταξη στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, η ελευθέρωση της οποίας ξεκίνησε με την έγκριση της οδηγίας 96/92/ΕΚ⁽⁵³⁾. Αυτό σήμαινε το άνοιγμα της αγοράς σε άλλους προμηθευτές, οι οποίοι θα ανταγωνίζονταν την PSE και, αντιστοίχως, ότι η PSE ενδεχομένως να μην χρειαζόταν όλη την ηλεκτρική ενέργεια που προβλεπόταν στις συμβάσεις ενόψει των αλλαγών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.
- (214) Τα σχέδια ελευθέρωσης υλοποιήθηκαν με μεγάλη ταχύτητα στην Πολωνία, με τους πρώτους πελάτες να ωφελούνται από το άνοιγμα της αγοράς το 1999. Το πολωνικό χρηματιστήριο

⁽⁵¹⁾ Πηγή: URE. Μήνυμα του Προέδρου του Γραφείου Ρύθμισης της Ενέργειας στην ετήσια έκθεση του 2005. Δεύτερη παράγραφος. http://www.ure.gov.pl/index_eng.php?dzial=1&id=6.

⁽⁵²⁾ Η τελευταία έκδοση της οδηγίας είναι η οδηγία 2001/80/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2001 για τον περιορισμό των εκπομπών στην ατμόσφαιρα ορισμένων ρύπων, Βλέπε υποσημείωση 34.

⁽⁵³⁾ Η οδηγία εγκρίθηκε στις 19 Δεκεμβρίου 1996 και τελούσε υπό συζήτηση από τις 14 Μαρτίου 1992, ημερομηνία παρουσίασης από την Επιτροπή του σχεδίου πρότασης.

⁽⁴⁹⁾ Το βραχυπρόθεσμο οριακό κόστος είναι το κόστος που οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας μπορούν να αποφύγουν επιλέγοντας να διακόψουν την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας βραχυπρόθεσμα. Το κόστος αυτό ισοδυναμεί, λίγο ως πολύ, με τις μεταβλητές δαπάνες, δεδομένου ότι και οι δύο έννοιες βασίζονται κυρίως στις δαπάνες καυσίμων.

⁽⁵⁰⁾ Παρατηρήσεις της ELCHO σχετικά με τη διαδικασία, παράγραφος 1.4.1, τρίτη πρόταση.

ενέργειας άνοιξε την ίδια χρονιά. Περαιτέρω αλλαγές έλαβαν χώρα όταν εγκρίθηκε η οδηγία 2003/54/ΕΚ στις 26 Ιουνίου 2003. Αυτή η οδηγία προβλέπει την απελευθέρωση της αγοράς για τους επαγγελματίες καταναλωτές μέχρι την 1η Ιουλίου 2004 και για όλους τους καταναλωτές μέχρι την 1η Ιουλίου 2007, μειώνοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, σταδιακά το δεσμευμένο μερίδιο αγοράς της PSE στο μηδέν.

(215) Δεύτερον, ακόμη και σε ό,τι αφορά το μερίδιο της ηλεκτρικής ενέργειας που πράγματι χρειαζόταν η PSE, δεν είχε νόημα για την PSE, ως αγοραστή, να αναλάβει την καταβολή στις μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας των πλήρων δαπανών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, συν ενός περιθωρίου κέρδους που καθορίστηκε τόσο παλαιότερα, παρά το ότι ήταν ήδη γνωστό ότι η ελευθέρωση θα της επέτρεπε να επιλέξει μεταξύ διαφορετικών τιμών και τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων αυτών που προσφέρονταν από τους νεοεισερχόμενους στην αγορά και οι οποίοι χρησιμοποιούσαν αποτελεσματικότερες τεχνολογίες.

(216) Οι αγοραστές επιδεικνύουν ενδιαφέρον να συνάψουν μακροπρόθεσμες συμβάσεις μόνον εάν αυτές τους παρέχουν αποζημίωση κινδύνων έναντι των διακυμάνσεων στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και, ειδικότερα, έναντι των αλλαγών που σχετίζονται με τις διακυμάνσεις στο κόστος των καυσίμων. Για αυτόν τον λόγο, για έναν αγοραστή, μία μακροπρόθεσμη σύμβαση αυτού του τύπου θα είχε οικονομικό ενδιαφέρον μόνον εάν ο πωλητής προσφερόταν να αναλάβει μέρος του κινδύνου που σχετίζεται με τις διακυμάνσεις του κόστους των καυσίμων ή εάν η τεχνολογία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας διασφάλιζε σταθερό κόστος καυσίμων, όπως συμβαίνει με τις μονάδες παραγωγής υδροηλεκτρικής ενέργειας και, σε ορισμένες περιπτώσεις, με τις μονάδες παραγωγής πυρηνικής ενέργειας.

(217) Αυτή η οικονομική λογική επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι δεν φαίνεται να υπάρχει κάποιο παράδειγμα ιδιωτών αγοραστών που να συμμετέχουν σε μακροπρόθεσμες συμβάσεις χωρίς κρατική παρέμβαση με μονάδες που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα και οι οποίες συμβάσεις να καλύπτουν όλες τις δαπάνες παραγωγής για την ίδια διάρκεια χρόνου, όπως οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (πάνω από 10 έτη). Η Επιτροπή δεν διαπίστωσε καμία τέτοια σύμβαση στο πλαίσιο της έρευνάς της στον τομέα της ενέργειας και, παρά τους ισχυρισμούς τους περί του αντιθέτου, κανένα από τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν κατέθεσε παράδειγμα τέτοιας σύμβασης στην Επιτροπή, παρά το γεγονός ότι ορισμένα εξ αυτών ανήκουν σε πολύ μεγάλους ομίλους με δραστηριότητες σε αρκετές χώρες.

(218) Τα μόνα παραδείγματα που παρέθεσαν τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν είναι επαρκή για τους παρακάτω λόγους:

α) οι συμβάσεις στην Πορτογαλία μεταξύ της *Redes Energéticas Nacionais*, αφενός, και των *Turbogás*, *Electricidade De Portugal* και *Pego*, αφετέρου, συνήφθησαν από εταιρεία που ανήκει στο δημόσιο (*Redes Energéticas Nacionais*). Πρέπει να επισημανθεί ότι η Επιτροπή δεν θεώρησε ότι αυτές οι συμβάσεις είναι συμβιβάσιμες με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, παρά τις απόπειρες εκ των ενδιαφερομένων μερών να αποδείξουν το αντίθετο. Η Επιτροπή εξέδωσε απλώς μία απόφαση σχετικά με το συμβιβασμό τους προς το άρθρο 81 της συνθήκης ΕΚ. Σε μια απόφαση περί κρατικής ενίσχυσης σχετικά με την υποχρεωτική ακύρωση

από την Πορτογαλία των εν λόγω συμβάσεων και τη χορήγηση αποζημίωσης για την κατάργηση, η Επιτροπή επισήμανε ότι συνιστούσαν πλεονέκτημα για τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας.⁽⁵⁴⁾

β) οι συμβάσεις που συνήφθησαν από την Northern Ireland Electricity στο Ηνωμένο Βασίλειο συνήφθησαν, μετά από αίτημα του κράτους, σε χρονική στιγμή κατά την οποία η Northern Ireland Electricity ήταν, ακόμη, μία επιχείρηση δημοσίου συμφέροντος. Στη συνέχεια, η Northern Ireland Electricity ιδιωτικοποιήθηκε και η κυβέρνηση του ΗΒ έπρεπε να εφαρμόσει ένα καθεστώς στήριξης προκειμένου να αποζημιώσει την Northern Ireland Electricity για το μη οικονομικό χαρακτήρα βάρος που σχετιζόταν με αυτές τις συμβάσεις·

γ) η σύμβαση μεταξύ της *Electricité de France* και της *Réchiney* στη Γαλλία καλύπτει μόνο τις μεταβλητές δαπάνες της μονάδας παραγωγής πυρηνικής ενέργειας της *Electricité de France*. Κατά τη δεκαετία του 1990, στη Γαλλία συνήφθησαν πολλές συμβάσεις αυτού του τύπου. Βασίζονται όλες στην αρχή ότι ο παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας αναλαμβάνει να προμηθεύει με ηλεκτρική ενέργεια τον αγοραστή για μεγάλη χρονική περίοδο και σε τιμή η οποία καλύπτει μόνο το οριακό κόστος του παραγωγού.

(219) Τέλος, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, παρά τους ισχυρισμούς των ενδιαφερομένων μερών περί του αντιθέτου, δεν είναι αληθές ότι το γεγονός ότι οι συμβάσεις συνήφθησαν μετά από διαγωνισμό επαρκεί ώστε να θεωρηθεί ότι αυτές δεν συνιστούν ενίσχυση. Η συλλογιστική αυτή ισχύει όταν ένα κράτος μέλος αγοράζει προϊόντα ή υπηρεσίες για δική του χρήση. Στην υπό εξέταση περίπτωση, σκοπός του διαγωνισμού ήταν η εξυπηρέτηση στόχων πολιτικής, όπως η προώθηση ξένων επενδύσεων στην Πολωνία, η προστασία του περιβάλλοντος και βελτιώσεις όσον αφορά την ασφάλεια εφοδιασμού, και όχι η αγορά προϊόντων και υπηρεσιών που χρειάζεται το κράτος. Σε παρόμοιες περιπτώσεις, το γεγονός ότι πραγματοποιήθηκε διαγωνισμός μπορεί μόνο να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η ενίσχυση περιορίζεται στον ελάχιστο απαραίτητο βαθμό προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι πολιτικής· δεν επαρκεί όμως προκειμένου να αποκλειστεί η ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης.

(220) Οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας που ανήκουν σε ιδιωτικούς ομίλους έχουν υποστηρίξει ότι οποιαδήποτε κρατική ενίσχυση βάσει των συμβάσεων θα τερματιζόταν από τη διαδικασία ιδιωτικοποίησης, διότι η τιμή που θα κατέβαλαν οι επιχειρήσεις που θα αγόραζαν τις μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας θα λάμβαναν υπόψη την αξία των συμβάσεων.

(221) Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτή η συλλογιστική δεν ισχύει στην παρούσα περίπτωση. Στην υπό εξέταση περίπτωση, η ιδιωτικοποίηση των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας έλαβε τη μορφή συμφωνιών μεταβίβασης μετοχών.

(222) Το Δικαστήριο εξέτασε τον τρόπο με τον οποίο η αλλαγή ιδιοκτησίας μιας επιχείρησης στη διάρκεια μιας συμφωνίας μεταβίβασης μετοχών επηρεάζει την ύπαρξη ενίσχυσης και τον

⁽⁵⁴⁾ Απόφαση της Επιτροπής στην υπόθεση κρατικής ενίσχυσης N 161/04 — Πορτογαλία — Λανθάνον κόστος στην Πορτογαλία. ΕΕ C 250 της 8.10.2005, σ. 9.

δικαιούχο της παράνομης ενίσχυσης που χορηγείται στην επιχείρηση. Το Δικαστήριο αποφάσισε ότι η παράνομη ενίσχυση συνεχίζει να ισχύει για την επιχείρηση που ωφελούνταν από την ενίσχυση, παρά την αλλαγή της ιδιοκτησίας της⁽⁵⁵⁾. Η μεταβίβαση μετοχών στην τιμή της αγοράς απλώς διασφαλίζει το γεγονός ότι ούτε ο αγοραστής ωφελήθηκε από την κρατική ενίσχυση.

- (223) Στην υπό εξέταση περίπτωση, αυτό σημαίνει ότι η αλλαγή ιδιοκτησίας των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που ωφελούνταν από τις συμβάσεις δεν μετέβαλε το γεγονός ότι οι συμβάσεις συνιστούν κρατική ενίσχυση για τις εν λόγω μονάδες. Στην πραγματικότητα, οι μονάδες παραγωγής ωφελούνταν από τα πλεονεκτήματα που περιλαμβάνονταν στις συμβάσεις, ανεξαρτήτως της ιδιοκτησιακής διάρθρωσής τους.
- (224) Όλα τα προαναφερθέντα στοιχεία του οικονομικού πλεονεκτήματος και τα επιχειρήματα που αναπτύχθηκαν παραπάνω αφορούν τη χρονική στιγμή προσχώρησης της Πολωνίας στην ΕΕ και παραμένουν σε ισχύ από την ημερομηνία της παρούσας απόφασης και εντεύθεν (στην περίπτωση συμβάσεων που τερματίστηκαν πριν από την ημερομηνία της παρούσας απόφασης, τα παραπάνω ισχύουν μέχρι την ημερομηνία κατά την οποία τερματίστηκαν).
- (225) Βάσει των παραπάνω, η Επιτροπή καταλήγει στη διαπίστωση ότι οι συμβάσεις παρέχουν πλεονέκτημα στους δικαιούχους.

7.1.2. Υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος

- (226) Τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν υποστηρίξει ότι πρέπει να θεωρηθεί ότι οι συμβάσεις υλοποιούν ΥΓΟΣ με σκοπό τη διασφάλιση του εφοδιασμού ενέργειας και της προστασίας του περιβάλλοντος. Υποστηρίζουν ότι οι συμβάσεις πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στην απόφαση *Altmark*, γεγονός που σημαίνει ότι δεν συνιστούν ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.
- (227) Η Επιτροπή εξέτασε αυτά τα επιχειρήματα και δεν μπορεί να συμφωνήσει με αυτά για τους ακόλουθους λόγους:
- (228) Τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρεία εξουσία εκτιμήσεως προκειμένου να καθορίσουν το πεδίο εφαρμογής των ΥΓΟΣ. Εντούτοις, η ύπαρξη αυτής της ευρείας εξουσίας εκτιμήσεως δεν σημαίνει ότι οποιαδήποτε κρατική παρέμβαση με κίνητρα πολιτικής μπορεί να χαρακτηριστεί ως ΥΓΟΣ. Για παράδειγμα, στην απόφαση *Merci convenzionali porto di Genova*⁽⁵⁶⁾, το Δικαστήριο απέρριψε την εφαρμογή του άρθρου 86 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ διότι «δεν προκύπτει [...] ότι οι [λιμενικές] εργασίες άπτονται κάποιου γενικού οικονομικού συμφέροντος εμφανίζοντας ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα τα οποία τις διακρίνουν από άλλες δραστηριότητες της οικονομικής ζωής». Η Επιτροπή θεωρεί επίσης ότι η ευρεία εξουσία εκτιμήσεως των κρατών μελών για τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής των ΥΓΟΣ περιορίζεται σε πεδία για τα οποία υφίσταται κοινοτική νομοθεσία.

(229) Τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν επικαλεστεί την προστασία του περιβάλλοντος ως μία εκ των ΥΓΟΣ που θα εφαρμόζονταν βάσει των συμβάσεων. Ακριβέστερα, υποτίθεται ότι οι συμβάσεις θα υποστήριζαν επενδύσεις που αποσκοπούσαν στο να επιτρέψουν στις μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της Πολωνίας να προσαρμοστούν στα περιβαλλοντικά πρότυπα της ΕΕ.

(230) Η Επιτροπή θεωρεί ότι η απαίτηση συμμόρφωσης προς τα περιβαλλοντικά πρότυπα δεν εμφανίζει κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα σε σχέση με τους περιορισμούς που ισχύουν για όλες τις εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε κάποιο βιομηχανικό κλάδο. Επιπλέον, η θεώρηση της συμμόρφωσης προς τα περιβαλλοντικά πρότυπα ως ΥΓΟΣ θα προσέκρουε ευθέως στην αρχή «ο ρυπαίων πληρώνει», η οποία είναι μία από τις βασικές αρχές της κοινοτικής νομοθεσίας για το περιβάλλον που αποτελεί υπέρτερο δικαιο βάσει του άρθρου 174 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ.

(231) Η Επιτροπή επισημαίνει το επιχείρημα των ενδιαφερόμενων μερών ότι η προστασία του περιβάλλοντος αναφέρεται ως ένα από τα πιθανά πεδία υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας του άρθρου 3 της οδηγίας 96/92/ΕΚ. Εντούτοις, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι κάτι τέτοιο δεν αναιρεί τη θέση που εκτέθηκε παραπάνω. Το γεγονός ότι η οδηγία αναφέρει ότι ενδεχομένως υφίστανται υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας στο πεδίο προστασίας του περιβάλλοντος δεν σημαίνει ότι δεν υφίστανται απαιτήσεις όσον αφορά το πραγματικό περιεχόμενο των εν λόγω υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Ειδικότερα, αυτές οι υποχρεώσεις πρέπει να εμφανίζουν ιδιαίτερα χαρακτηριστικά σε σχέση με το σύννηδες επιχειρηματικό περιβάλλον των επιχειρήσεων του κλάδου και δεν πρέπει να είναι μη συμβιβάσιμες με τις αρχές στις οποίες βασίζεται η κοινοτική πολιτική προστασίας του περιβάλλοντος (π.χ. την αρχή «ο ρυπαίων πληρώνει»).

(232) Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι τέσσερις από τις μονάδες παραγωγής που αφορούν οι συμβάσεις (στα Turów, Rańków, Bełchatów και Jaworzno) περιλαμβάνονται στον κατάλογο της WWF με τους πλέον ρυπογόνους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας της Ευρώπης⁽⁵⁷⁾, γεγονός που θέτει εν αμφιβόλω περαιτέρω τον ισχυρισμό ότι παρέχουν μια ΥΓΟΣ από την άποψη της προστασίας του περιβάλλοντος.

(233) Τα ενδιαφερόμενα μέρη επικαλούνται επίσης την ασφάλεια εφοδιασμού ως μία από τις ΥΓΟΣ που υλοποιούν οι συμβάσεις.

(234) Κατά τη λήψη αποφάσεων⁽⁵⁸⁾, η Επιτροπή έχει υποστηρίξει ότι η ασφάλεια εφοδιασμού θα μπορούσε να αποτελεί ΥΓΟΣ, υποκείμενη στους περιορισμούς που προβλέπει το άρθρο 8 παράγραφος 4 της οδηγίας 96/92/ΕΚ (το οποίο αντιστοιχεί στο άρθρο 11 παράγραφος 4 της οδηγίας 2003/54/ΕΚ), υπό την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω παραγωγοί ενέργειας χρησιμοποιούν εγχώριες πηγές ενεργειακών καυσίμων και ότι η συνολική ποσότητα της ενέργειας δεν υπερβαίνει, για κανένα

⁽⁵⁵⁾ Υποθέσεις C-328/99 και C-399/00 *Italy and SIM 2 Multimedia* κατά Επιτροπής [2003] ECR I-4035, σκέψη 83.

⁽⁵⁶⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Δεκεμβρίου 1991 στην υπόθεση C-179/90 *Merci convenzionali porto di Genova SpA* κατά *Siderurgica Gabrielli SpA* [1991] ECR I-05889, σκέψη 27.

⁽⁵⁷⁾ <http://assets.panda.org/downloads/dirty30rankingfinal260905.pdf>.

⁽⁵⁸⁾ Βλέπε αποφάσεις της Επιτροπής στις υποθέσεις N 34/99 (ΕΕ C 5 της 8.1.2002, σ. 2), NN 49/99 (ΕΕ C 268 της 22.9.2001, σ. 7), N 6/A/01 (ΕΕ C 77 της 28.3.2002, σ. 26) και C 7/05 (δεν έχει δημοσιευτεί ακόμη στην Επίσημη Εφημερίδα).

ημερολογιακό έτος, το 15 % της συνολικής πρωτογενούς ενέργειας που απαιτείται για την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνεται στο εν λόγω κράτος μέλος.

αυτό, ωστόσο, δεν επιφορτίζει καμία συγκεκριμένη εταιρεία με υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Αναθέτει καθήκοντα μόνο στο κράτος.

- (235) Στην υπό εξέταση περίπτωση, οι συμβάσεις αφορούν ποσότητες ενέργειας οι οποίες υπερβαίνουν κατά πολύ το 15 % που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 234. Επιπλέον, δεν αφορούν αποκλειστικά παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιούν εγχώριες πηγές ενεργειακών καυσίμων.
- (236) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι μονάδες παραγωγής που σχετίζονται με τις συμβάσεις δεν εμφανίζουν κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά βάσει των οποίων οι μονάδες θα μπορούσαν να θεωρηθούν κατάλληλα προσαρμοσμένες ώστε να ικανοποιούν τους στόχους ασφάλειας εφοδιασμού. Στην πραγματικότητα, πρόκειται για συνήθεις μονάδες συνδεδεμένες στο δίκτυο και, συνεπώς, συμβάλλουν στη συνολική ασφάλεια εφοδιασμού της Πολωνίας όπως οποιαδήποτε άλλη μονάδα του κλάδου.
- (237) Βάσει των παραπάνω, η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι δεν υφίσταται λόγος να αποκλίνει από τη συνήθη πρακτική της στο συγκεκριμένο πεδίο. Πρέπει, ως εκ τούτου, να απορρίψει τον ισχυρισμό ότι οι συμβάσεις υλοποιούν μια ΥΓΟΣ στο πεδίο της ασφάλειας εφοδιασμού. Σε κάθε περίπτωση, η Πολωνία δεν έχει προσδιορίσει καμία ΥΓΟΣ σε αυτό το πλαίσιο μέχρι σήμερα.
- (238) Βάσει των παραπάνω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι οι διατάξεις της συνθήκης ΕΚ σχετικά με τις ΥΓΟΣ δεν ισχύουν για τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.
- (239) Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι οι συμβάσεις δεν πληρούν όλα τα κριτήρια που αναφέρονται στην απόφαση *Altmark*.
- (240) Πρώτον, βάσει της απόφασης *Altmark*, η δικαιούχος επιχείρηση είναι πράγματι επιφορτισμένη με την εκπλήρωση υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, ενώ οι υποχρεώσεις αυτές πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένες.
- (241) Στην υπό εξέταση περίπτωση, οι υποτιθέμενες υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας δεν έχουν καθοριστεί με σαφήνεια. Τα ενδιαφερόμενα μέρη αναφέρουν την προστασία του περιβάλλοντος και την ασφάλεια εφοδιασμού, αλλά οι στόχοι αυτοί είναι πολύ γενικού χαρακτήρα. Επιπροσθέτως, θα μπορούσε να υιοθετηθεί η άποψη ότι, σε κάποιο βαθμό, στην υλοποίηση αυτών των στόχων συμβάλλει οποιοσδήποτε παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας. Τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν κατέθεσαν κανένα έγγραφο που να παρέχει έναν πιο συγκεκριμένο ορισμό του τύπου ΥΓΟΣ που έχει ανατεθεί σε μεμονωμένους παραγωγούς, πόσο μάλλον νομικό έγγραφο στο οποίο να καθορίζονται οι υποχρεώσεις τους.
- (242) Έγινε επίσης επίκληση του άρθρου 1 παράγραφος 2 του πολωνικού Νόμου για την ενέργεια⁽⁵⁹⁾. Αυτό το άρθρο αναφέρει ότι το κράτος πρέπει να διασφαλίζει τον συνεχή και απρόσκοπτο εφοδιασμό ενέργειας προς τους τελικούς χρήστες κατά τρόπον τεχνικά και οικονομικά βιώσιμο, με τη δέουσα προσοχή στις απαιτήσεις προστασίας περιβάλλοντος. Το άρθρο
- (243) Τέλος, τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι οι συμβάσεις είναι έγγραφα βάσει των οποίων ανατίθενται ΥΓΟΣ σε παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας. Οι συμβάσεις, εντούτοις, δεν περιλαμβάνουν συγκεκριμένο ορισμό των ΥΓΟΣ, ενώ ούτε καν αναφέρονται στις εν λόγω υποχρεώσεις ή σε νομικές διατάξεις οι οποίες θα μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση ώστε το κράτος να αναθέτει ΥΓΟΣ σε άλλους φορείς.
- (244) Δεύτερον, οι παράμετροι βάσει των οποίων υπολογίζεται η αποζημίωση πρέπει να έχουν προσδιοριστεί εκ των προτέρων κατά τρόπο αντικειμενικό και διαφανή, ενώ η αποζημίωση δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό που είναι απαραίτητο για την κάλυψη όλου ή μέρους του κόστους που δημιουργείται κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά έσοδα και ένα εύλογο κέρδος από την εκπλήρωση των εν λόγω υποχρεώσεων⁽⁶⁰⁾.
- (245) Ελλείψει σαφούς ορισμού των προς παροχή ΥΓΟΣ, ειδικότερα ενός ορισμού ο οποίος κάνει σαφή διάκριση μεταξύ της προς παροχή υπηρεσίας και των συνήθων επιχειρηματικών εργασιών των μονάδων παραγωγής ενέργειας, είναι αδύνατον να προσδιοριστούν παράμετροι αποζημίωσης και/ή να καθοριστεί το εάν η αποζημίωση υπερβαίνει το ποσό που απαιτείται για την κάλυψη του κόστους που δημιουργεί η εκπλήρωση των εν λόγω υποχρεώσεων. Δεν είναι καν εφικτός ο ακριβής προσδιορισμός του ύψους της αποζημίωσης.
- (246) Η ύπαρξη ορισμένων παραμέτρων για τον προσδιορισμό των τιμών των συμβάσεων δεν ισοδυναμεί με την ύπαρξη ακριβών παραμέτρων για τον υπολογισμό της αποζημίωσης για τις ΥΓΟΣ, δεδομένου ότι η τιμή δεν ισούται με την αποζημίωση. Επιπλέον, το γεγονός ότι η τιμή καλύπτει μόνο το κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, συν ένα περιθώριο κέρδους, δεν σημαίνει ότι δεν περιλαμβάνει τυχόν υπερβάλλουσα αποζημίωση, δεδομένου ότι πολλές από τις δαπάνες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ενδέχεται να είναι συνήθεις δαπάνες που καλύπτονται από τον παραγωγό ηλεκτρικής ενέργειας, σε αντίθεση με τις πρόσθετες δαπάνες που σχετίζονται με τις ΥΓΟΣ.
- (247) Τρίτον, όταν η επιλογή της επιχείρησης στην οποία πρόκειται να ανατεθεί η εκπλήρωση υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας δεν έχει πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο διαδικασίας συνάψεως δημόσιας σύμβασης, το επίπεδο της απαραίτητης αποζημίωσης πρέπει να καθορίζεται βάσει ανάλυσης των δαπανών στις οποίες θα προέβαινε μια μέση επιχείρηση, με χρηστή διαχείριση και κατάλληλα εξοπλισμένη με μέσα παραγωγής προς ικανοποίηση των απαιτήσεων σχετικά με την παροχή δημόσιας υπηρεσίας προκειμένου να εκπληρώσει τις ως άνω υποχρεώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά έσοδα και ένα εύλογο κέρδος από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της.

⁽⁵⁹⁾ Επίσημη εφημερίδα 1997/54, σημείο 348, όπως τροποποιήθηκε.

⁽⁶⁰⁾ Αυτά είναι, στην πραγματικότητα, το δεύτερο και το τρίτο κριτήριο της απόφασης *Altmark*.

(248) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι πρέπει να θεωρείται ότι αυτά τα κριτήρια πληρούνται αυτόματα διότι, για την ανάθεση των συμβάσεων, πραγματοποιήθηκε διαφανής και άνευ διακρίσεων διαγωνισμός. Εντούτοις, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο του διαγωνισμού, εφαρμόστηκαν ποικίλα κριτήρια και όχι μόνο κριτήρια σχετικά με την τιμή ή σχετικά με τους στόχους πολιτικής που αναφέρθηκαν παραπάνω (προστασία του περιβάλλοντος, ασφάλεια εφοδιασμού). Η Επιτροπή θεωρεί ότι η εφαρμογή αυτών των άλλων κριτηρίων που δεν σχετίζονται με την τιμή ή τους προαναφερθέντες στόχους πολιτικής, καθιστά αδύνατη την αυτόματη εξαγωγή του συμπεράσματος ότι το επίπεδο της αποζημίωσης είναι σωστό. Επίσης, το γεγονός ότι, με σκοπό την αξιολόγηση των προσφορών, χρησιμοποιήθηκαν πολλά διαφορετικά κριτήρια καθώς και ότι δεν προσδιορίστηκε συγκεκριμένος στόχος για τις ΥΓΟΣ δείχνει, επίσης, πόσο δύσκολη είναι ακόμη και η αξιολόγηση του εάν πράγματι παρέχονται οι υποτιθέμενες ΥΓΟΣ. Για παράδειγμα, η ανάμειξη κριτηρίων που αφορούν την τιμή και κριτηρίων που αφορούν το περιβάλλον θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα να επιλεγεί ένας διαγωνιζόμενος που προτείνει την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για ιδιαίτερα χαμηλή τιμή, αλλά με χαμηλότερο επίπεδο περιβαλλοντικής προστασίας, έναντι ενός άλλου διαγωνιζόμενου που προτείνει την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας βάσει καλύτερων προτύπων προστασίας του περιβάλλοντος, αλλά για υψηλότερη τιμή. Αυτό εγείρει αμφιβολίες αναφορικά με το εάν οι παραγωγοί πράγματι παρέχουν ΥΓΟΣ και, σε κάθε περίπτωση, καθίσταται δυσκολότερος ο προσδιορισμός του εύρους των παρεχόμενων ΥΓΟΣ.

(249) Επιπλέον, ούτε οι πολωνικές αρχές, ούτε τα ενδιαφερόμενα μέρη παρείχαν ανάλυση των δαπανών που επωμίζονται οι υπό εξέταση παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας προκειμένου να υποστηρίξουν τον ισχυρισμό ότι αυτές οι δαπάνες αντιστοιχούν στις δαπάνες μιας μέσης επιχείρησης. Στην πραγματικότητα, οι εκτιμήσεις που παρείχε η Πολωνία βάσει του Νόμου με σκοπό τον υπολογισμό της αποζημίωσης προς τους μεμονωμένους παραγωγούς, δείχνουν ότι οι δαπάνες των παραγωγών είναι σημαντικά υψηλότερες σε σχέση με αυτές που επωμίζεται ένας συνήθης νεοεισερχόμενος παραγωγός στην Πολωνία.

(250) Τέλος, η Επιτροπή επισημαίνει ότι στην περίπτωση της σύμβασης με την EC Kraków δεν πραγματοποιήθηκε διαγωνισμός υποβολής προσφορών.

(251) Τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν υποστηρίξει ότι το άρθρο 86 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ θα μπορούσε να έχει εφαρμογή στις συμβάσεις, ακόμη και αν δεν πληρούν τα κριτήρια της απόφασης *Altmark*.

(252) Η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι οι σκέψεις που αναφέρθηκαν παραπάνω οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το άρθρο 86 παράγραφος 2 δεν μπορεί να ισχύει για τις συμβάσεις.

(253) Ειδικότερα, το άρθρο 86 παράγραφος 2 μπορεί να ισχύει μόνο για εταιρείες στις οποίες έχει ανατεθεί η παροχή πραγματικών ΥΓΟΣ, κάτι που δεν ισχύει στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως καταδείχθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 228 έως 238. Οι

ΥΓΟΣ, εάν υπάρχουν, πρέπει να έχουν ανατεθεί σε συγκεκριμένες εταιρείες, κάτι που δεν ισχύει στη συγκεκριμένη περίπτωση, όπως καταδείχθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 240 έως 243. Τέλος, η αποζημίωση για την παροχή των ΥΓΟΣ πρέπει να είναι ανάλογη των δαπανών που δημιουργούνται· με άλλα λόγια, πρέπει να είναι εφικτή η πραγματοποίηση αξιολόγησης του πεδίου εφαρμογής των ΥΓΟΣ προκειμένου να υπολογίζονται οι σχετικές δαπάνες. Αυτό δεν συμβαίνει στη συγκεκριμένη περίπτωση όπως καταδεικνύεται στις αιτιολογικές σκέψεις 245 και 246.

Επιλεκτικότητα

(254) Οι συμβάσεις είναι προφανώς επιλεκτικές δεδομένου ότι συνήφθησαν με περιορισμένο αριθμό εταιρειών. Όταν υπογράφηκαν οι συμβάσεις, υπήρχαν εταιρείες στον κλάδο ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες δεν ωφελούνταν από σύμβαση.

(255) Η αναφορά των ενδιαφερόμενων μερών στην επιλεκτικότητα του προσδιορισμού των σχετικών αγορών είναι εσφαλμένη. Η έννοια της επιλεκτικότητας περιλαμβάνει μέτρα που ωφελούν το σύνολο ενός κλάδου, ακόμη και όταν ωφελούν όλες τις εταιρείες εντός του συγκεκριμένου κλάδου (κάτι που δεν ισχύει στην παρούσα περίπτωση, δεδομένου ότι ορισμένες εταιρείες του κλάδου δεν ωφελήθηκαν από συμβάσεις).

(256) Σε ό,τι αφορά την αναφορά στην απόφαση *Van der Kooy*, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, στη συγκεκριμένη απόφαση, το Δικαστήριο δεν αμφισβήτησε την επιλεκτικότητα του μέτρου ενίσχυσης. Η αξιολόγηση στην οποία αναφέρθηκαν τα ενδιαφερόμενα μέρη στις παρατηρήσεις τους, αφορά την ύπαρξη πλεονεκτήματος, αλλά δεν μπορεί να αποδειχτεί εάν το Δικαστήριο θεώρησε, ή θα θεωρούσε, ότι το μέτρο δεν πληρούσε το κριτήριο της επιλεκτικότητας.

(257) Τέλος, σε απάντηση του ισχυρισμού των ενδιαφερόμενων μερών ότι, όσον αφορά μέτρα που δεν αποφασίζονται από το κράτος, το κριτήριο της επιλεκτικότητας πρέπει να αντικατασταθεί από την αρχή του επενδυτή ελεύθερης αγοράς, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η αρχή του επενδυτή ελεύθερης αγοράς είναι ένας τρόπος ελέγχου του εάν υφίσταται πλεονέκτημα και όχι επιλεκτικότητα.

Στρέβλωση του ανταγωνισμού και επίδραση στις συναλλαγές

(258) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή έπρεπε να έχει εξετάσει εάν οι συμβάσεις στρέβλωναν τον ανταγωνισμό ή επηρέαζαν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών κατά τον χρόνο σύναψής τους. Όπως εξηγήθηκε παραπάνω, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το εάν οι συμβάσεις συνιστούσαν κρατική ενίσχυση όταν συνήφθησαν δεν επηρεάζει την έκβαση της παρούσας διαδικασίας. Ενόψει της ένταξής της στην ΕΕ, η Πολωνία άνοιξε την αγορά της σε πρώιμο στάδιο: οι πρώτοι πελάτες κατέστησαν επιλέξιμοι για αλλαγή προμηθευτή ενέργειας το 1999 και το πολωνικό χρηματιστήριο ενέργειας άνοιξε την ίδια χρονιά. Την 1η Μαΐου 2004, η Πολωνία εντάχθηκε στην ελευθερωμένη εσωτερική αγορά. Η ύπαρξη μακροπρόθεσμων συμβάσεων με την κρατικής ιδιοκτησίας PSE,

συμπεριλαμβανομένης μιας εγγύησης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας που εξέδωσε η εταιρεία σε τιμή που καλύπτει το κόστος των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας συν ένα περιθώριο κέρδους, μπορεί εν δυνάμει να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό.

- (259) Μέτρα τα οποία ευνοούν επιχειρήσεις του κλάδου ενέργειας σε ένα κράτος μέλος ενδέχεται να περιορίσουν τη δυνατότητα που έχουν άλλες επιχειρήσεις, από άλλα κράτη μέλη, να εξαγάουν ηλεκτρική ενέργεια στο συγκεκριμένο κράτος μέλος, ή να ευνοήσουν τις εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας προς τη δεύτερη ομάδα κρατών μελών. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για την Πολωνία, η οποία κατέχει κεντρική γεωγραφική θέση στην Ευρώπη και συνδέεται, ή μπορεί εύκολα να συνδεθεί, με αρκετά υφιστάμενα και μελλοντικά κράτη μέλη.
- (260) Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στην Πολωνία (πολωνικό χρηματιστήριο ενέργειας) άνοιξε το 1999· το ίδιο έτος, η PSE έγινε μέλος της UCTE⁽⁶¹⁾.
- (261) Όταν υπογράφηκαν οι συμβάσεις, είναι σαφές ότι πραγματοποιούνταν συναλλαγές ενέργειας μεταξύ της Πολωνίας και των γειτονικών της χωρών. Η δυνατότητα μεταφοράς της ικανότητας των διασυνδέσεων δεν ήταν μεγάλη (2 000 MW, σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη) αλλά χρησιμοποιούνταν πλήρως, κυρίως για εξαγωγές.
- (262) Το 2005, η Πολωνία εξήγαγε 14,3 TWh ηλεκτρικής ενέργειας και εισήγαγε 3,1 TWh, με επίπεδα εγχώριας κατανάλωσης 144,8 TWh⁽⁶²⁾. εντούτοις, το μεγαλύτερο μέρος των συναλλαγών πραγματοποιούνταν με την Τσέχικη Δημοκρατία, τη Γερμανία και τη Σλοβακία (οι διασυνδέσεις με την Ουκρανία και τη Λευκορωσία έχουν πολύ μικρή ικανότητα ή είναι εκτός λειτουργίας).
- (263) Από τα παραπάνω συνάγεται ότι οι συμβάσεις παρείχαν τη δυνατότητα στρέβλωσης του ανταγωνισμού, ακόμη και πριν από την προσχώρηση της Πολωνίας στην ΕΕ. Εντούτοις, το κριτήριο της επίδρασης στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών μπορεί να πληρείται, εξ ορισμού, μόνο μετά την προσχώρηση. Δεδομένου ότι η προσχώρηση και η ελευθέρωση του κλάδου ενέργειας στην Πολωνία έλαβαν χώρα την ίδια ημερομηνία (1η Μαΐου 2004), η Επιτροπή συμπεραίνει ότι, το αργότερο μέχρι την ημερομηνία προσχώρησης της Πολωνίας στην ΕΕ, τα πλεονεκτήματα που προέκυπταν από τις συμβάσεις παρείχαν τη δυνατότητα να στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό και να επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, ενώ συνεχίζουν να παρέχουν την ίδια δυνατότητα καθ' όλη τη χρονική διάρκεια ισχύος των συμβάσεων.
- (264) Βάσει των παραπάνω, η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι οι συμβάσεις συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

⁽⁶¹⁾ Ένωση Συντονισμού της Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας, μία ένωση οργανισμών του συστήματος μεταφοράς οι οποίοι συνεργάζονται μεταξύ τους στο διασυνδεδεμένο δίκτυο της ηπειρωτικής Ευρώπης.

⁽⁶²⁾ Ετήσια έκθεση της PSE για το 2005, η οποία διατίθεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://www.pse-operator.pl/uploads/kontener/Annual_Report_2005.pdf.

7.1.3. Οι συμβάσεις ως «νέα ενίσχυση» σε αντίθεση με την «υφιστάμενη ενίσχυση» Παράνομος χαρακτήρας της εξεταζόμενης ενίσχυσης

Σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής της συνθήκης προσχώρησης στις συμβάσεις που συνήφθησαν πριν από την προσχώρηση και συνεχίζουν να τελούν εν ισχύι μετά την προσχώρηση

- (265) Σύμφωνα με το παράρτημα IV, κεφάλαιο 3 της συνθήκης προσχώρησης, η Επιτροπή είχε την αρμοδιότητα να εξετάσει εάν τα μέτρα (μέτρα μεμονωμένης ενίσχυσης και καθεστώτα ενισχύσεων) που τέθηκαν σε ισχύ πριν από την προσχώρηση, συνεχίζουν να ισχύουν μετά τη συγκεκριμένη ημερομηνία προσχώρησης και, συνεπώς, συνιστούν κρατική ενίσχυση.
- (266) Πρώτον, δεδομένου ότι οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας υπογράφηκαν μεταξύ 1994 και 1998, δηλαδή, πριν από την προσχώρηση της Πολωνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, πληρούν την προϋπόθεση του να έχουν τεθεί σε ισχύ πριν από την προσχώρηση. Από αυτή την άποψη, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η παρούσα απόφαση αφορά μόνο όσες συμβάσεις είχαν ήδη τεθεί σε ισχύ κατά την ημερομηνία προσχώρησης της Πολωνίας στην ΕΕ (1η Μαΐου 2004). Η απόφαση δεν καλύπτει τυχόν συμβάσεις που τερματίστηκαν πριν από τη συγκεκριμένη ημερομηνία.
- (267) Δεύτερον, οι συμβάσεις ισχύουν μετά την προσχώρηση. Οι συμβάσεις εκπνέουν μεταξύ 2006 και 2027 — ήτοι, μετά την προσχώρηση. Η ακριβής οικονομική δέσμευση του κράτους βάσει των συμβάσεων δεν ήταν γνωστή κατά την ημερομηνία της προσχώρησης.
- (268) Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή θεωρεί, γενικά, ότι τα ακόλουθα μέτρα ενισχύσεων εφαρμόζονται μετά την προσχώρηση και συνιστούν νέα ενίσχυση⁽⁶³⁾:
- καθεστώτα ενισχύσεων που τέθηκαν σε ισχύ πριν από την ημερομηνία προσχώρησης και βάσει των οποίων, χωρίς να απαιτούνται πρόσθετα μέτρα εφαρμογής, μπορεί να χορηγηθεί μεμονωμένη ενίσχυση στις επιχειρήσεις που αναφέρονται στο Νόμο κατά γενικό και αφηρημένο τρόπο μετά την προσχώρηση·
 - ενίσχυση που δεν σχετίζεται με συγκεκριμένο έργο και η οποία χορηγήθηκε πριν από την προσχώρηση σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις για αόριστη χρονική περίοδο και/ή για απροσδιόριστο ποσό·
 - μέτρα μεμονωμένης ενίσχυσης για τα οποία δεν ήταν γνωστή η οικονομική δέσμευση του κράτους την ημερομηνία κατά την οποία χορηγήθηκε η ενίσχυση.

Η «ακριβής οικονομική δέσμευση του κράτους»

- (269) Οι συμβάσεις εξυπηρετούσαν τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Εντούτοις, δεν αποτελούν κλασική μορφή εγγύησης: οι συμβάσεις προβλέπουν μια μελλοντική απόδοση επένδυσης και κερδοφορία μέσω μιας εγγυημένης αγοράς ενέργειας σε εγγυημένη (αν και μεταβλητή) τιμή για εγγυημένη χρονική περίοδο, ανεξαρτήτως των συνθηκών της αγοράς.

⁽⁶³⁾ Ανατρέξτε, για παράδειγμα, στην απόφαση της Επιτροπής της 28ης Ιανουαρίου 2004 περί κρατικής ενίσχυσης CZ 14/03 — Τσέχικη Δημοκρατία «Česka spořitelna, a.s.».

- (270) Η οικονομική δέσμευση του κράτους βάσει των συμβάσεων δεν είχε περιοριστεί σε ανώτατο όριο, δηλαδή σε ένα μέγιστο ποσό, πριν από την προσχώρηση, ούτε χορηγήθηκε οριστικά και άνευ όρων ενίσχυση σε παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας μέσω συγκεκριμένου ποσού πριν από την προσχώρηση.
- (271) Αντιθέτως, η οικονομική δέσμευση του κράτους βάσει των συμβάσεων εξαρτάται από παραμέτρους των οποίων η μελλοντική εξέλιξη δεν ήταν γνωστή κατά τον χρόνο της προσχώρησης. Επιπλέον, οι συμβάσεις εγγυούνταν στους παραγωγούς προστασία από διακυμάνσεις των δαπανών οι οποίες δεν σχετιζόνταν με προενταξιακές συναλλαγές ή γεγονότα αλλά αφορούσαν τις μελλοντικές εξελίξεις και ήταν, ως εκ τούτου, άγνωστες κατά την ημερομηνία της προσχώρησης.
- (272) Ειδικότερα, το γεγονός ότι η δέσμευση του κράτους βάσει των συμβάσεων δεν ήταν γνωστή κατά την ημερομηνία της προσχώρησης καθώς και το ότι το κράτος συνέχισε να φέρει την ευθύνη μετά την προσχώρηση αποδεικνύεται από τις ακόλουθες περιστάσεις.
- (273) Πρώτον, οι τιμές της ενέργειας στις οποίες οι παραγωγοί πωλούν την ηλεκτρική ενέργεια στην PSE δεν καθορίζονταν στις μεμονωμένες συμβάσεις. Οι τιμές είναι αποτέλεσμα υπολογισμών που πραγματοποιούνται με χρήση ενός τύπου που περιλαμβάνει μια σειρά παραμέτρων οι οποίες κυμαίνονται κατά τρόπο απρόβλεπτο.
- (274) Για παράδειγμα, αυτοί οι τύποι περιλαμβάνουν παραμέτρους όπως οι δείκτες τιμών καταναλωτή στην Πολωνία ή στις ΗΠΑ, οι τιμές πετρελαίου ή άνθρακα στις παγκόσμιες αγορές, το μέσο ημερομίσθιο στην Πολωνία ή η συναλλαγματική ισοτιμία USD/PLN (δολαρίου ΗΠΑ/πολωνικού ζλότυ). Προφανώς, οι διακυμάνσεις σε όλες αυτές τις παραμέτρους δεν καθορίζονται αποκλειστικά από γεγονότα που έλαβαν χώρα πριν από την προσχώρηση. Οι υπολογισμοί τιμών και, ενίοτε, οι ίδιοι οι τύποι μεταβάλλονται διαρκώς βάσει μιας σειράς παραρτημάτων στις συμβάσεις, οι οποίες εγκρίνονται, σε ορισμένες περιπτώσεις, ετησίως ή ακόμη συχνότερα.
- (275) Βάσει των παραπάνω, η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι η ύπαρξη του τύπου καθορισμού των τιμών δεν συνιστά επαρκές ανώτατο όριο όσον αφορά την οικονομική δέσμευση του κράτους. Η ίδια η ύπαρξη μιας σειράς εξελισσόμενων παραμέτρων στον τύπο καθιστά ανέφικτο τον προσδιορισμό του εν δυνάμει επιπέδου δέσμευσης του κράτους με επαρκή ακρίβεια.
- (276) Επιπλέον, σε αντίθεση με τις κλασικές εγγυήσεις, οι συμβάσεις καλύπτουν τις λειτουργικές δαπάνες των δικαιούχων. Προβλέπουν τη συνεχή αγορά εγγυημένης ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας εκ μέρους της PSE καθώς και τη μόνιμη πληρωμή των μεταβλητών ή των παγίων λειτουργικών δαπανών σύμφωνα με τους υποδειχθέντες τύπους τιμών.
- (277) Η Επιτροπή έχει επίσης λάβει υπόψη το γεγονός ότι, δεδομένου του σημαντικού αριθμού παραμέτρων που περιλαμβάνουν οι τύποι τιμών, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι θα μπορούσε ο ίδιος ο δικαιούχος της ενίσχυσης να επηρεάσει την τελική τιμή (μέσω ορισμένων στοιχείων των λειτουργικών δαπανών, ήτοι των αμοιβών των εργαζομένων και των διευθυντών).
- (278) Επικουρικώς, η οικονομική δέσμευση της PSE βάσει των συμβάσεων εξαρτάται ιδιαίτερα από τη ζήτηση. Ισοδυναμεί με τη διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς βάσει των συμβάσεων και των εσόδων που μπορεί να κερδίσει η PSE πωλώντας την ηλεκτρική ενέργεια στους τελικούς χρήστες. Η τιμή στην οποία η PSE πωλεί την ηλεκτρική της ενέργεια στους τελικούς χρήστες δεν μπορεί να προβλεφθεί. Η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας που πωλείται στη δεσμευμένη αγορά καθορίζεται ετησίως από το κράτος, ενώ, στην ελεύθερη αγορά, οι τιμές κυμαίνονται κατά τρόπο απρόβλεπτο. Αυτό αυξάνει το απρόβλεπτο της δέσμευσης του κράτους βάσει των συμβάσεων. Μπορεί ακόμη και η καθορισμένη ελάχιστη υποχρεωτική αγορά ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας, όπως προβλέπεται από τις συμβάσεις, να υπερβαίνει τις πραγματικές ανάγκες της PSE, ειδικότερα αφού ολοκληρωθεί η ελευθέρωση της αγοράς ενέργειας το 2007. Το πλεόνασμα ηλεκτρικής ενέργειας ενδέχεται να οδηγήσει σε ακόμη υψηλότερες άγνωστες δαπάνες, αυξάνοντας ακόμη περισσότερο το απρόβλεπτο της δέσμευσης του κράτους βάσει των συμβάσεων.
- (279) Ως εκ τούτου, οι πληρωμές της PSE προς τους παραγωγούς μετά την προσχώρηση δεν αποτελούν απλή εκταμίευση δόσεων στο πλαίσιο ενός καθορισμένου ανώτατου ορίου που προσδιορίστηκε πριν από την προσχώρηση. Επιπλέον, οι συμβάσεις είχαν αναθεωρηθεί με επακόλουθα παραρτήματα σε διάφορες περιπτώσεις από την ημερομηνία κατά την οποία υπογράφηκαν οι αρχικές συμβάσεις.
- (280) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι —στις σχετικές περιπτώσεις— κατά τη σύνταξη της αξιολόγησης του συμβιβασμού των μέτρων με την κοινή αγορά, πρέπει να δίδεται η δέουσα προσοχή σε ενισχύσεις που χορηγήθηκαν πριν το κράτος μέλος ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση και οι οποίες συνεχίζουν να εφαρμόζονται και μετά την ένταξη.

Καθεστώς των συμβάσεων ως νέα ενίσχυση

- (281) Σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις της συνθήκης προσχώρησης, όλα τα μέτρα που τέθηκαν σε ισχύ πριν την προσχώρηση και συνεχίζουν να ισχύουν μετά τη συγκεκριμένη ημερομηνία και τα οποία συνιστούν κρατική ενίσχυση και δεν εμπίπτουν σε μία από τις κατηγορίες που παρατίθενται παρακάτω θεωρούνται, από την ημερομηνία της προσχώρησης, ως νέα ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ.
- (282) Οι τρεις κατηγορίες υφιστάμενης ενίσχυσης που αναφέρονται στη συνθήκη προσχώρησης περιλαμβάνουν:

1. μέτρα ενίσχυσης που δεν τέθηκαν σε ισχύ στην Πολωνία πριν από τις 10 Δεκεμβρίου 1994.

Με την εξαίρεση μιας σύμβασης με τον παραγωγό Turón SA ⁽⁶⁴⁾, οι συμβάσεις υπογράφηκαν μετά τις 10 Δεκεμβρίου 1994 και, ως τέτοιες, δεν συνιστούν υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

2. μέτρα ενίσχυσης που περιλαμβάνονταν στον κατάλογο των μέτρων υφιστάμενης κρατικής ενίσχυσης που προβλέπει η συνθήκη προσχώρησης.

⁽⁶⁴⁾ Με την οποία η σύμβαση υπογράφηκε στις 26 Αυγούστου 1994, όπως υπεδείχθη από την BOT στις παρατηρήσεις της για τη διαδικασία.

Ούτε το καθεστώς που καλύπτει τις συμβάσεις, ούτε οποιοδήποτε μεμονωμένες συμβάσεις κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή με σκοπό να συμπεριληφθούν στον κατάλογο των καθεστώτων υφιστάμενης ενίσχυσης που προσαρτήθηκε στη συνθήκη προσχώρησης, όπως επίσης δεν συμπεριλήφθηκαν στο προσάρτημα του παραρτήματος IV της συνθήκης προσχώρησης που αναφέρεται στο σημείο 1 στοιχείο β) κεφάλαιο 3 παράρτημα IV, όπου περιλαμβάνεται κατάλογος των υφιστάμενων μέτρων ενίσχυσης· δεδομένων των παραπάνω, δεν συνιστούν υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

3. μέτρα ενίσχυσης τα οποία είχαν αξιολογηθεί από την αρχή κρατικών ενισχύσεων της Πολωνίας πριν από την ημερομηνία προσχώρησης και είχαν κριθεί συμβατά με την κοινοτική νομοθεσία και για τα οποία η Επιτροπή δεν είχε προβάλει αντιρρήσεις λόγω σοβαρών αμφιβολιών ως προς τη συμβατότητα του μέτρου με την κοινή αγορά, σύμφωνα με τη διαδικασία που θεσπίζεται στη συνθήκη προσχώρησης, την αποκαλούμενη «προσωρινή διαδικασία» (πρβλ. δεύτερη παράγραφο κεφάλαιο 3 του παραρτήματος IV της συνθήκης προσχώρησης).

Δεδομένου ότι καμία σύμβαση δεν υποβλήθηκε στην Επιτροπή βάσει της αποκαλούμενης προσωρινής διαδικασίας, οι συμβάσεις δεν συνιστούν υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 88 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

(283) Δεδομένου ότι οι μεμονωμένες συμβάσεις δεν ανήκουν σε καμία εκ των κατηγοριών υφιστάμενης ενίσχυσης που απαριθμούνται στη συνθήκη, συνιστούν νέα ενίσχυση από την ημερομηνία της προσχώρησης.

(284) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι αυτή η κατηγοριοποίηση είναι επίσης σε συμφωνία με την τελευταία περίοδο του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο ν) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999. Στο άρθρο αυτό αναφέρεται ότι όταν μέτρα μετατρέπονται σε ενισχύσεις λόγω της ελευθέρωσης μιας δραστηριότητας από την κοινοτική νομοθεσία (στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ελευθέρωση της αγοράς ενέργειας δυνάμει της οδηγίας 96/92/ΕΚ, η οποία τέθηκε σε ισχύ στην Πολωνία όταν η Πολωνία εντάχθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση), αυτά τα μέτρα δεν θεωρείται ότι συνιστούν υφιστάμενη ενίσχυση μετά την ημερομηνία που καθορίστηκε για την ελευθέρωση, ήτοι, αντιμετωπίζονται ως νέα ενίσχυση.

(285) Αναφορικά με τις παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων μερών στις οποίες γίνεται αναφορά στην αιτιολογική σκέψη 71, η Επιτροπή παρατηρεί ότι αντιμετωπίζει τις συμβάσεις ως καθεστώς ενισχύσεων για τους λόγους που προσδιορίστηκαν στην αιτιολογική σκέψη 31. Η Επιτροπή λαμβάνει επίσης υπόψη το γεγονός ότι κοινός παρονομαστής όλων των συμβάσεων είναι μια απόφαση του κράτους που παρέχει στους επενδυτές συμβάσεις οι οποίες εγγυώνται τη βιωσιμότητά τους για τη χρονική περίοδο ισχύος των συμβάσεων.

(286) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι οι συμβάσεις δεν συνιστούσαν κρατική ενίσχυση όταν συνήφθησαν και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να θεωρηθούν νέα ενίσχυση. Επικαλούνται την απόφαση *Alzetta Mauro*⁽⁶⁵⁾, υποστηρίζοντας ότι η ενίσχυση που χορηγήθηκε σε μια αγορά

η οποία ήταν αρχικά κλειστή στον ανταγωνισμό, πριν την ελευθέρωσή της, πρέπει να θεωρηθεί ως υφιστάμενη ενίσχυση από την ημερομηνία της ελευθέρωσης. Ανεξαρτήτως των παραπάνω, το άρθρο 1 στοιχείο β) σημείο ν) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 αφορά τόσο τα καθεστώτα ενισχύσεων όσο τα μέτρα μεμονωμένων ενισχύσεων.

(287) Η Επιτροπή απορρίπτει αυτό το επιχείρημα. Έχει καταδειχθεί ότι όλα τα κριτήρια που διέπουν την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης ικανοποιούνται κατά την ημερομηνία προσχώρησης της Πολωνίας στην ΕΕ. Ειδικότερα, έχει καταδειχθεί ότι τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή πραγματοποιούνταν συναλλαγές ενέργειας μεταξύ της Πολωνίας και των γειτονικών της χωρών καθώς και ότι το πολωνικό χρηματιστήριο ενέργειας λειτουργούσε από το 1999. Σε κάθε περίπτωση, δεν υπήρχε αμφιβολία ότι, κατά την ημερομηνία της προσχώρησης, η Πολωνία επρόκειτο να ενταχθεί αμέσως σε έναν κλάδο ο οποίος είχε ανοίξει στον ανταγωνισμό. Η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι σκοπός των διατάξεων περί κρατικής ενίσχυσης που περιλαμβάνονται στη συνθήκη προσχώρησης ήταν ακριβώς να διασφαλιστεί η αναθεώρηση των μέτρων που ενδεχομένως να στρέβλωναν τον ανταγωνισμό μεταξύ των κρατών μελών κατά την ημερομηνία προσχώρησης. Σε αντίθεση με τις συνθήκες προσχώρησης πριν την 1η Μαΐου 2004, η συνθήκη προσχώρησης που υπεγράφη από την Πολωνία και άλλες εννέα χώρες έχει σχεδιαστεί ώστε να περιορίζει τις περιπτώσεις όπου θεωρείται ότι τα μέτρα συνιστούν υφιστάμενη ενίσχυση στις τρεις προαναφερθείσες. Η απόφαση *Alzetta Mauro* δεν αφορά μέτρο που εμπίπτει στις διατάξεις της συνθήκης προσχώρησης και, ως εκ τούτου, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ισχύει, από αυτή την άποψη, για τις υπό αξιολόγηση συμβάσεις. Τέλος, η Επιτροπή υιοθετεί επίσης την άποψη ότι η απόφαση *Alzetta Mauro* αφορά την πραγματική κατάσταση όπως περιγράφηκε στην απόφαση της Επιτροπής με ημερομηνία πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999.

(288) Συνεπώς, βάσει της συνθήκης προσχώρησης, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι οι συμβάσεις συνιστούν νέα ενίσχυση.

Παράνομη ενίσχυση

(289) Δεδομένου ότι οι συμβάσεις δεν κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή βάσει των διαδικαστικών κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι συνιστούν παράνομη ενίσχυση.

7.1.4. Εφαρμοστέες διατάξεις της συνθήκης

(290) Τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν υποστηρίξει ότι η Επιτροπή έπρεπε να έχει εξετάσει τις συμβάσεις βάσει του προσωρινού μηχανισμού της συνθήκης προσχώρησης, μαζί με την υπόθεση κρατικής ενίσχυσης PL 1/03⁽⁶⁶⁾.

(291) Η Επιτροπή απορρίπτει αυτόν τον ισχυρισμό.

(292) Βάσει του προσωρινού μηχανισμού της συνθήκης προσχώρησης, οι εξουσίες της Επιτροπής περιορίζονταν στην έγκριση ή την έκφραση ασυμφωνίας σχετικά με τις αποφάσεις που λαμβάνονταν από τις αρχές ανταγωνισμού στις χώρες προσχώρησης σχετικά με μέτρα τα οποία είχαν εφαρμοστεί και συνέχιζαν να εφαρμόζονται μετά την προσχώρηση. Η υπόθεση PL 1/03 αφορούσε μία απόφαση της αρχής ανταγωνισμού της

⁽⁶⁵⁾ Βλέπε υποσημείωση 16.

⁽⁶⁶⁾ PL 1/03 — Λαυθάνον κόστος — Πολωνία, πρβλ. υποσημείωση 36.

Πολωνίας σχετικά με το νομοσχέδιο περί της κρατικής αποζημίωσης για την παύση των συμβάσεων. Δεν αφορούσε ενίσχυση στο πλαίσιο των ιδίων των συμβάσεων και οι πολωνικές αρχές δεν κοινοποίησαν σχετικά με τις συμβάσεις βάσει της προσωρινής διαδικασίας, ούτε η σχετική απόφαση της υπηρεσίας ανταγωνισμού και προστασίας των καταναλωτών κάλυπτε μεμονωμένες συμβάσεις. Η Επιτροπή δεν είχε τις εξουσίες να αποφασίσει μονομερώς τη διέγερση του πεδίου εφαρμογής της υπόθεσης βάσει της προσωρινής διαδικασίας.

(293) Επίσης, ακόμη και αν η Επιτροπή είχε τις εξουσίες να διευρύνει μονομερώς το πεδίο εφαρμογής της υπόθεσης, κάτι τέτοιο δεν θα ήταν εφικτό στη συγκεκριμένη περίπτωση, διότι η εξέταση βάσει της προσωρινής διαδικασίας νομοθεσία προέβλεπε την υποχρεωτική παύση όλων των συμβάσεων πριν την προσχώρηση της Πολωνίας στην ΕΕ. Δεδομένου ότι η εξέταση της Επιτροπής μπορούσε να αφορά μόνο ζητήματα κρατικής ενίσχυσης τα οποία συνέχιζαν να υφίστανται μετά την προσχώρηση, οι συμβάσεις δεν θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στο πεδίο εφαρμογής.

(294) Όσον αφορά τις άλλες διμερείς συνθήκες ή τον ενεργειακό χάρτη, η Επιτροπή επισημαίνει ότι δεν απαγορεύουν την παύση τέτοιων συμβάσεων, αλλά συστήνουν τη χορήγηση κατάλληλης αποζημίωσης η οποία δεν αλλοιώνει τον χαρακτήρα κρατικής ενίσχυσης των συμβάσεων. Σκοπός αυτών των συνθηκών είναι η διασφάλιση μιας ισορροπίας μεταξύ των στόχων της ελευθέρωσης και της υποχρέωσης διατήρησης επενδύσεων. Σε ό,τι αφορά τις παρατηρήσεις των ενδιαφερόμενων μερών σχετικά με τη στέρηση δικαιωμάτων, η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι εάν θεωρούνταν ότι οι συμβάσεις συνιστούν παράνομη και ασυμβίβαστη κρατική ενίσχυση, θα ήταν έκνομες. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η παύση αυτών των συμβάσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά στέρηση δικαιωμάτων. Εάν αυτή η παύση θεωρούνταν ότι συνιστά στέρηση δικαιωμάτων, η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι μπορεί να χορηγηθεί αποζημίωση και ότι οι όροι που καθορίζονται στη μεθοδολογία θα διασφαλίσουν το δικαίωμα χαρακτήρα της αποζημίωσης.

7.1.5. Αξιολόγηση του συμβιβάσιμου

(295) Το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ προβλέπει τη γενική απαγόρευση της κρατικής ενίσχυσης εντός της Κοινότητας.

(296) Τα άρθρα 87 παράγραφος 2 και 87 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ προβλέπουν παρεκκλίσεις στον γενικό κανόνα ότι αυτού του είδους η ενίσχυση είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά όπως αναφέρεται στο άρθρο 87 παράγραφος 1.

(297) Οι παρεκκλίσεις στο άρθρο 87 παράγραφος 2 της συνθήκης ΕΚ δεν ισχύουν στην παρούσα περίπτωση, διότι το μέτρο δεν είναι κοινωνικού χαρακτήρα, δεν έχει χορηγηθεί σε μεμονωμένους καταναλωτές, δεν προορίζεται για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα και δεν έχει χορηγηθεί προς την οικονομία ορισμένων περιοχών της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, οι οποίες θίγονται από τη διαίρεση αυτής της χώρας.

(298) Περαιτέρω παρεκκλίσεις καθορίζονται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ.

(299) Το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) αναφέρει ότι «οι ενισχύσεις για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης περιοχών, στις οποίες το βιοτικό επίπεδο είναι ασυνήθως χαμηλό ή στις οποίες επικρατεί σοβαρή υποαπασχόληση» μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά. Το μεγαλύτερο μέρος της, αν όχι ολόκληρη η Πολωνία, μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι μια τέτοια περιοχή.

(300) Η Επιτροπή εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση αυτού του είδους των ενισχύσεων. Όταν η Πολωνία προσχώρησε στην ΕΕ, οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα⁽⁶⁷⁾ («οι κατευθυντήριες γραμμές για τις περιφερειακές ενισχύσεις») ήταν σε ισχύ. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές διέπουν επίσης την αξιολόγηση των ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ.

(301) Βάσει των κατευθυντήριων γραμμών, οι κρατικές ενισχύσεις θα μπορούσαν, καταρχήν, να εξουσιοδοτούνται μόνο για δαπάνες επενδύσεων. Οι ενισχύσεις λειτουργίας ήταν, κατά κανόνα, απαγορευμένες (σημείο 4.15 των κατευθυντήριων γραμμών για τις περιφερειακές ενισχύσεις), αλλά θα μπορούσαν, κατ'εξίχρηση, να εξουσιοδοτηθούν σε συγκεκριμένες περιφέρειες, υπό την προϋπόθεση ότι θα ήταν περιορισμένης χρονικής διάρκειας και ότι θα μειώνονταν σταδιακά⁽⁶⁸⁾.

(302) Οι ενισχύσεις δεν μπορούν να θεωρηθούν ως ενισχύσεις για επενδύσεις. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις προσδιορίζονται βάσει ενός καταλόγου επιλέξιμων δαπανών οι οποίες παρατίθενται στα σημεία 4.5 και 4.6 των κατευθυντήριων γραμμών για τις περιφερειακές ενισχύσεις. Είναι σαφές ότι οι πληρωμές στο πλαίσιο των συμβάσεων καλύπτουν και άλλες δαπάνες. Το πλέον προφανές παράδειγμα είναι ότι οι συμβάσεις εγγυώνται τις δαπάνες καυσίμων που σχετίζονται με τη λειτουργία των μονάδων παραγωγής ενέργειας. Οι συμβάσεις καλύπτουν και τις δαπάνες προσωπικού. Είναι σαφές ότι οι εν λόγω δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες για ενισχύσεις επενδύσεων. Αντιθέτως, αντιστοιχούν στις τρέχουσες δαπάνες της επιχείρησης και πρέπει, ως τέτοιες, να συμπεριληφθούν στις λειτουργικές δαπάνες όπως ορίζεται στο σημείο 4.15 των κατευθυντήριων γραμμών για τις περιφερειακές ενισχύσεις.

(303) Ενισχύσεις που χορηγούνται βάσει των συμβάσεων δεν υπόκεινται σε εύλογο χρονικό πλαίσιο. Οι συμβάσεις συνάπτονται για πολύ μεγάλα χρονικά διαστήματα, τα οποία αντιστοιχούν στην προσδοκώμενη διάρκεια ζωής μιας μέσης μονάδας παραγωγής ενέργειας. Επιπλέον, οι συμβάσεις δεν περιλαμβάνουν διατάξεις για σταδιακή μείωση του ύψους της ενίσχυσης. Οι εγγυημένες ποσότητες της αγοραζόμενης ηλεκτρικής ενέργειας δεν είναι φθίνουσες και οι τιμές είναι τιμαριθμοποιημένες, γεγονός που σημαίνει ότι αυξάνονται παρά ότι μειώνονται. Επίσης, ούτε η εγγύηση του κέρδους και το πεδίο εφαρμογής της μειώνονται με την πάροδο του χρόνου.

⁽⁶⁷⁾ ΕΕ C 74 της 10.3.1998, σ. 9.

⁽⁶⁸⁾ Εξίχρηση σε αυτόν τον κανόνα προβλέπεται στο σημείο 4.16 των κατευθυντήριων γραμμών για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, αλλά μόνο για τις πολύ απομακρυσμένες περιφέρειες και τις περιφέρειες χαμηλής πληθυσμιακής πυκνότητας, γεγονός που αποκλείει τις περιφέρειες στις οποίες βρίσκονται οι παραγωγοί ενέργειας που ωφελούνται από τις συμβάσεις.

- (304) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η ενίσχυση δεν είναι επιλέξιμη για την εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης ΕΚ.
- (305) Το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΚ αναφέρει ότι «οι ενισχύσεις για την προώθηση σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος ή για την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους» μπορούν να θεωρηθούν συμβίβαστες με την κοινή αγορά.
- (306) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η υπό εξέταση ενίσχυση δεν προορίζεται για την προώθηση σημαντικού σχεδίου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.
- (307) Επίσης, η Επιτροπή δεν διαπίστωσε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η ενίσχυση έχει σχεδιαστεί με σκοπό την αποκατάσταση σοβαρής διαταραχής στην πολωνική οικονομία. Η Επιτροπή αναγνωρίζει το γεγονός ότι η ηλεκτρική ενέργεια αποτελεί σημαντικό προϊόν για την οικονομία οποιουδήποτε κράτους μέλους, και ότι ο εκσυγχρονισμός του συγκεκριμένου κλάδου στη δεκαετία του 1990 ήταν απαραίτητος για την Πολωνία.
- (308) Εντούτοις, η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι η έννοια της «σοβαρής διαταραχής στην οικονομία ενός κράτους μέλους» αναφέρεται σε πολύ σοβαρότερες περιπτώσεις. Η απλή αναφορά στις εν δυνάμει επιπτώσεις για την οικονομία των κρατών μελών εκ μέρους των ενδιαφερόμενων μερών δεν αρκεί ώστε οι προαναφερθείσες διατάξεις της συνθήκης να θεωρηθούν εφαρμόσιμες για ένα συγκεκριμένο μέτρο. Για να γίνει κάτι τέτοιο, θα απαιτούνταν, τουλάχιστον, αναλυτικότερη περιγραφή και ανάλυση της πιθανότητας εμφάνισης μιας τέτοιας διαταραχής καθώς και της κλίμακας και των επιπτώσεων εκ της διαταραχής.
- (309) Τέλος, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η προαναφερθείσα έννοια έχει κατά κάποιον τρόπο τον χαρακτήρα του επείγοντος, γεγονός που δεν συμβιβάζεται με τον χρονοβόρο κύκλο υποβολής προσφορών και διαπραγματεύσεων των συμβάσεων.
- (310) Δεδομένων των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η ενίσχυση δεν εμπίπτει στην εξαίρεση που περιλαμβάνεται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο β) της συνθήκης ΕΚ.
- (311) Στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο δ) της συνθήκης ΕΚ αναφέρεται ότι οι ενισχύσεις για την προώθηση του πολιτισμού και της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς δύνανται να θεωρηθούν συμβίβαστες με τη συνθήκη ΕΚ, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους συναλλαγών και ανταγωνισμού στην Κοινότητα σε βαθμό αντίθετο με το κοινό συμφέρον. Είναι προφανές ότι το εν λόγω άρθρο δεν ισχύει στην περίπτωση των συμβάσεων.
- (312) Στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) προβλέπεται η έγκριση κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκετο στο δημόσιο συμφέρον. Η Επιτροπή ανέπτυξε αρκετές κατευθυντήριες γραμμές και ανακοινώσεις που επεξηγούν τον τρόπο με τον οποίο θα εφαρμόσει την εξαίρεση που περιλαμβάνεται στο εν λόγω άρθρο.
- (313) Τα ενδιαφερόμενα μέρη επικαλέστηκαν την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα και των κατευθυντήριων γραμμών για την προστασία του περιβάλλοντος.
- (314) Στις αιτιολογικές σκέψεις 300 έως 304 αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους η χορήγηση της ενίσχυσης, στο πλαίσιο της εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών για την προστασία του περιβάλλοντος, δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβίβαστη με την κοινή αγορά ⁽⁶⁹⁾.
- (315) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία του περιβάλλοντος, όπως και οι κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, παρέχουν, πρωταρχικά, τη δυνατότητα χορήγησης ενισχύσεων για επενδύσεις. Οι ενισχύσεις λειτουργίας αφορούν περιορισμένους και συγκεκριμένους στόχους. Η πρώτη ενίσχυση αφορά τη διαχείριση αποβλήτων και την εξοικονόμηση ενέργειας (τμήμα Ε.3.1), ενώ η μέγιστη διάρκειά της περιορίζεται στα 5 έτη. Η δεύτερη ενίσχυση έχει τη μορφή φοροαπαλλαγών ή φορολογικών ελαφρύνσεων (τμήμα Ε.3.2). Η τρίτη ενίσχυση αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (τμήμα Ε.3.3). Είναι σαφές ότι καμιά από αυτές τις διατάξεις δεν ισχύουν στην παρούσα περίπτωση.
- (316) Ο τέταρτος και τελευταίος τύπος ενίσχυσης λειτουργίας που δύναται να εγκριθεί είναι ενίσχυση για τη συνδυασμένη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θέρμανσης (τμήμα Ε.3.4). Μερικοί από τους υπό εξέταση παραγωγούς παράγουν θέρμανση και ηλεκτρική ενέργεια. Εντούτοις, ούτε η Πολωνία ούτε κανείς εκ των υπό εξέταση παραγωγών απέδειξε ότι οι εν λόγω σταθμοί ικανοποιούν πλήρως τα κριτήρια απόδοσης που αναφέρονται στις κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία του περιβάλλοντος. Πράγματι, η Πολωνία παρέσχε στην Επιτροπή στοιχεία βάσει των οποίων περιορισμένο μόνο μέρος της παραγωγής θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι πληροί τα εν λόγω κριτήρια απόδοσης. Κατά την άποψη της Επιτροπής, αυτό σημαίνει ότι ενίσχυση που καλύπτει το σύνολο της παραγωγής των υπό εξέταση επιχειρήσεων δεν μπορεί να εγκριθεί βάσει των προαναφερθεισών διατάξεων.
- (317) Από τα έγγραφα που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 312, το μόνο που θα μπορούσε να ισχύει στην παρούσα περίπτωση είναι η μεθοδολογία του λανθάνοντος κόστους. Η μεθοδολογία του λανθάνοντος κόστους αφορά ενισχύσεις που χορηγούνται σε υφιστάμενες επιχειρήσεις που κατασκεύασαν σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας πριν από την ελευθέρωση του κλάδου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και οι οποίες ενδέχεται να αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη διαχείρισή τους στο πλαίσιο μιας ελευθερωμένης αγοράς.
- (318) Στο πλαίσιο της απόφασης έναρξης της διαδικασίας, η Επιτροπή έγειρε μια σειρά αμφιβολιών σχετικά με τη δυνατότητα έγκρισης συμβάσεων βάσει της μεθοδολογίας λανθάνοντος κόστους.
- (319) Μία από αυτές τις αμφιβολίες προέκυψε από το γεγονός ότι η μεθοδολογία του λανθάνοντος κόστους υποδεικνύει ότι η Επιτροπή τρέφει ιδιαίτερα σοβαρές επιφυλάξεις σχετικά με ενίσχυση που προορίζεται να διαφυλάσσει το σύνολο ή μέρος των εσόδων που προηγούνταν της ημερομηνίας έναρξης ισχύος της οδηγίας 96/92/ΕΚ, χωρίς να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη το επιλέξιμο λανθάνον κόστος που ενδεχομένως να προέκυπτε από την εισαγωγή του ανταγωνισμού ⁽⁷⁰⁾.

⁽⁶⁹⁾ Οι κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα βασίζονται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) και στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ. Προβλέπουν τον ίδιο τύπο αξιολόγησης. Η διαφορά όσον αφορά την εφαρμογή των εν λόγω άρθρων σχετίζεται με τα πεδία για τα οποία ισχύουν και τις αποδεκτές εντάσεις ενίσχυσης.

⁽⁷⁰⁾ Σημείο 4.8 της μεθοδολογίας λανθάνοντος κόστους.

(320) Οι συμβάσεις σχεδιάστηκαν ακριβώς για να διαφυλάξουν το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων που προηγούνταν της έναρξης ισχύος της οδηγίας 96/92/EK και τα οποία αποκόμιζαν οι υπό εξέταση παραγωγοί και οι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Επιπλέον, οι συμβάσεις αφορούσαν σταθμούς παραγωγής με πολύ σημαντικό μερίδιο της αγοράς και οι οποίες είχαν ιδιαίτερα μακρά χρονική διάρκεια που υπερβαίνει κατά πολύ το εύλογο χρονικό διάστημα που απαιτείται για τη μετάβαση στην αγορά.

(321) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι οι συμβάσεις δεν είναι συμβιβάσιμες με τα κριτήρια που αναφέρονται στη μεθοδολογία του λανθάνοντος κόστους. Αντιβαίνουν στις θεμελιώδεις αρχές της μεθοδολογίας, οι οποίες σχεδιάστηκαν προκειμένου να προωθήσουν τη σταδιακή αλλά πραγματική μετάβαση στην αγορά.

(322) Τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν υποστηρίξει ότι οι συμβάσεις θα μπορούσαν να εγκριθούν απευθείας βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ. Ανέφεραν ότι οι συμβάσεις διευκόλυναν την ανάπτυξη του πολωνικού κλάδου ενέργειας προσελκύοντας ξένες επενδύσεις σε μονάδες με σύγχρονη, φιλική προς το περιβάλλον ικανότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Δεδομένων των ανωτέρω, οι συμβάσεις προορίζονταν να «διευκολύνουν την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων».

(323) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι δύο στόχοι πολιτικής που αναφέρθηκαν παραπάνω, δηλαδή η προσέλκυση επενδύσεων και η προώθηση της φιλικής προς το περιβάλλον ικανότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, είναι ακριβώς οι στόχοι πολιτικής που αναφέρονται στις κατευθυντήριες γραμμές για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα και στις κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία του περιβάλλοντος. Η Επιτροπή εξέτασε τις συμβάσεις βάσει αυτών των δύο συνόλων κατευθυντήριων γραμμών και συμπέρανε ότι δεν είναι συμβιβάσιμες με αυτούς τους κανόνες. Η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι η δυνατότητα επίκλησης του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) προκειμένου να εγκριθούν οι συμβάσεις έχει εξαντληθεί.

(324) Δεδομένων των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι οι συμβάσεις δεν είναι συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά.

7.1.6. Η ειδική υπόθεση Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o.

(325) Η σύμβαση με την Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o. τερματίστηκε από την PSE στις 17 Μαΐου 2006, πριν οι εργασίες κατασκευής στο σταθμό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας να φθάσουν σε προχωρημένο στάδιο ⁽⁷¹⁾. Δεδομένου ότι ο σταθμός παραγωγής δεν λειτουργούσε τη δεδομένη χρονική στιγμή, δεν ωφελούνταν από τη σύμβαση. Συνεπώς, δεν ωφελούνταν από καμία κρατική ενίσχυση.

(326) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι αυτή η σύμβαση δεν παρέσχε καμία ενίσχυση στην Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o.

7.2. Αναφορικά με το Νόμο

(327) Η Επιτροπή έχει εξετάσει τα τέσσερα κριτήρια σωρευτικής φύσεως για τον καθορισμό ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

Κρατικοί πόροι και καταλογισμός στο κράτος

(328) Η Επιτροπή πραγματοποίησε ανάλυση προκειμένου να προσδιορίσει την πηγή των κεφαλαίων που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για τις πληρωμές που προβλέπονται στο Νόμο. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι αυτά τα κεφάλαια θα προέκυπταν από μια εξομοιούμενη με φόρους εισφορά που θεσπίζεται βάσει του ίδιου Νόμου.

(329) Η εισφορά επιβάλλεται σε όλους τους καταναλωτές (άρθρο 8 του Νόμου), ενώ το ύψος αυτής εξαρτάται από το μέγεθος και τα χαρακτηριστικά της σύνδεσής τους με το δίκτυο ηλεκτροδότησης (άρθρα 10 και 11 του Νόμου). Το ύψος της εισφοράς ορίζεται από τον URE (άρθρο 12 του Νόμου). Οι εισπράξεις της εισφοράς που συλλέγονται οι προμηθευτές καταβάλλονται σε λογαριασμό στο όνομα της Żarządca Rozliczeń SA Πρόκειται για μια ειδική εταιρεία, η οποία ανήκει και ελέγχεται πλήρως από το κράτος και έχει ιδρυθεί δυνάμει του κεφαλαίου 7 του Νόμου. Η Żarządca Rozliczeń S.A. χρησιμοποιεί τα κεφάλαια για να κάνει πληρωμές σε επιλέξιμους παραγωγούς δυνάμει του κεφαλαίου 4 του Νόμου, υπό τη διοικητική εποπτεία του URE.

(330) Η Επιτροπή έχει εξετάσει τα χαρακτηριστικά της εν λόγω εισφοράς βάσει της πρακτικής που εφαρμόζει στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων ⁽⁷²⁾ και της νομολογίας του Δικαστηρίου ⁽⁷³⁾. Προέβη στις ακόλουθες παρατηρήσεις.

(331) Πρώτον, η εισφορά αποτελεί υποχρεωτική εισφορά που επιβάλλεται από το κράτος σε όλους τους καταναλωτές.

(332) Δεύτερον, οι εισπράξεις από την εισφορά καταβάλλονται σε λογαριασμό στο όνομα της Żarządca Rozliczeń SA Από τα επτά μέλη του διοικητικού συμβουλίου της Żarządca Rozliczeń S.A., τα τέσσερα, συμπεριλαμβανομένου του προέδρου, διορίζονται από υπουργούς, τα δύο διορίζονται από προέδρους δημοσίων φορέων (του URE και της υπηρεσίας ανταγωνισμού και προστασίας των καταναλωτών) και το ένα από τη γενική συνέλευση των μετόχων, δηλαδή την PSE. Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η Żarządca Rozliczeń S.A. τελεί υπό τον πλήρη έλεγχο του κράτους. Αυτό το συμπέρασμα ενισχύεται από το γεγονός ότι η Żarządca Rozliczeń S.A. λειτουργεί υπό την αιγίδα του URE, ο οποίος είναι κρατικός φορέας. Συνεπώς, τις εισπράξεις από την εισφορά διαχειρίζεται ένας φορέας που ελέγχεται πλήρως από το κράτος.

⁽⁷²⁾ Βλέπε, για παράδειγμα, την υπόθεση N 161/04 — Πορτογαλία — ΕΕ C 250 της 8.10.2005, σ. 9.

⁽⁷³⁾ Βλέπε, για παράδειγμα, την απόφαση της 2ας Ιουλίου 1974 στην απόφαση C-173/73 Ιταλία κατά Επιτροπής [1974] ECR 709 και την απόφαση της 22ας Μαρτίου 1977 στην υπόθεση C-78/76 Steinike & Weinlig κατά Γερμανίας [1977] ECR 595.

⁽⁷¹⁾ Επιστολή από τις πολωνικές αρχές της 6ης Ιουνίου 2007.

- (333) Τρίτον, η Zarządca Rozliczeń S.A χρησιμοποιεί τα κεφάλαια που προέρχονται από τις εισπράξεις για να κάνει πληρωμές προς όφελος ορισμένων παραγωγών, σύμφωνα με τις διατάξεις που εγκρίθηκαν από το κράτος στο πλαίσιο του Νόμου. Σύμφωνα με το Νόμο, η Zarządca Rozliczeń SA καταβάλλει τα κεφάλαια σε παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας για την κάλυψη του λανθάνοντος κόστους, υπό μορφή προκαταβολών για το συγκεκριμένο κόστος για δεδομένο έτος και βάσει ετήσιων αναπροσαρμογών.
- (334) Βάσει των τριών παραπάνω παρατηρήσεων, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι οι εισπράξεις από την εισφορά συνιστούν κρατικούς πόρους.

Οικονομικό πλεονέκτημα

- (335) Ο Νόμος προβλέπει την πραγματοποίηση πληρωμών προς τους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που επιλέγουν να εφαρμόσουν το μηχανισμό του. Οι εν λόγω σταθμοί παραγωγής θα λαμβάνουν τις πληρωμές σε αντάλλαγμα για την παύση της σύμβασής τους με την PSE.
- (336) Οι πληρωμές βάσει του Νόμου δίνουν τη δυνατότητα στους δικαιούχους σταθμούς παραγωγής να ελαφρύνουν τον φόρτο του κόστους που επωμίζονται. Ειδικότερα, ο τύπος υπολογισμού αυτών των πληρωμών προβλέπει την κάλυψη των ζημιών που σχετίζονται με ορισμένους τύπους κόστους από το κράτος, συν την απόσβεση και το κόστος καυσίμων—στην περίπτωση που τα συλλεγόμενα έσοδα από την αγορά δεν επαρκούν για το συγκεκριμένο σκοπό— βάσει ορισμένων προϋποθέσεων που είναι πιθανό να πληρούνται στο πλαίσιο ενός συνήθους οικονομικού σεναρίου. Αυτό συνεπάγεται ότι οι κρατικές πληρωμές καλύπτουν το κόστος που, κανονικά, επωμίζονται οι παραγωγοί υπό συνήθεις συνθήκες αγοράς. Συνεπώς, οι εν λόγω πληρωμές συνιστούν οικονομικό πλεονέκτημα.
- (337) Τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν ότι οι πληρωμές δεν συνιστούν πλεονέκτημα διότι αποτελούν απλώς εύλογη αποζημίωση για την παύση των συμβάσεων. Αυτό το σκεπτικό βασίζεται στην προϋπόθεση ότι οι ίδιες οι συμβάσεις δεν συνιστούν οικονομικό πλεονέκτημα, κάτι που δεν ισχύει, όπως επεξηγήθηκε στο σημείο 7.1.1.

Επιλεκτικότητα

- (338) Δεδομένου ότι οι δικαιούχοι βάσει του Νόμου είναι οι ίδιοι σταθμοί παραγωγής που ωφελούνται από τις συμβάσεις, ισχύει το ίδιο σκεπτικό που αναφέρθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 254 έως 257.

Στρέβλωση του ανταγωνισμού και επιπτώσεις στις συναλλαγές

- (339) Ο Νόμος προβλέπει την παροχή πλεονεκτήματος σε πολλές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην αγορά παραγωγής ενέργειας. Στην ΕΕ αυτή η αγορά είναι ελευθερωμένη. Μέτρα τα οποία ευνοούν επιχειρήσεις του κλάδου ενέργειας σε ένα κράτος μέλος ενδέχεται να περιορίσουν τη δυνατότητα που έχουν άλλες επιχειρήσεις, από άλλα κράτη μέλη, να εξάγουν ηλεκτρική ενέργεια στο συγκεκριμένο κράτος μέλος, ή να ευνοήσουν τις εξαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας προς τη δεύτερη

ομάδα κρατών μελών. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα για την Πολωνία, η οποία κατέχει κεντρική γεωγραφική θέση στην Ευρώπη και συνδέεται, ή μπορεί εύκολα να συνδεθεί, με αρκετά κράτη μέλη.

- (340) Το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που προκύπτει από την εφαρμογή του Νόμου ενδέχεται να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.
- (341) Δεδομένων των ανωτέρω, η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι το σύστημα αποζημιώσεων που προβλέπεται από το Νόμο συνιστά κρατική ενίσχυση.

7.2.1. Χορήγηση ενίσχυσης βάσει του Νόμου

- (342) Ο Νόμος τέθηκε σε ισχύ στις 4 Αυγούστου 2007. Η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι, βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 1 του Νόμου, οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας που αποφασίζουν να ωφεληθούν από το καθεστώς, εισπράττουν κεφάλαια για να καλύψουν το λανθάνον κόστος μόνο μετά τη σύναψη της συμφωνίας παύσης. Επιπλέον, βάσει του άρθρου 22 παράγραφος 4 του Νόμου, η πρώτη δόση της προκαταβολής για την κάλυψη του λανθάνοντος κόστους καταβάλλεται στους επιλέξιμους παραγωγούς έως την πέμπτη ημέρα του μήνα μετά την εκπονή μιας περιόδου 120 ημερών, με αφετηρία την ημέρα κατά την οποία έλαβε χώρα η πρόωρη παύση των συμβάσεων δυνάμει των συμβάσεων παύσης. Βάσει των παραπάνω, η ημερομηνία κατά την οποία ο Νόμος τίθεται σε ισχύ δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί και την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης στους παραγωγούς, δηλαδή η ημερομηνία κατά την οποία ο δικαιούχος έλαβε νομικά δεσμευτική έγκριση ενίσχυσης. Συνεπώς, η Επιτροπή δεν υιοθετεί την άποψη ότι η έναρξη ισχύος του Νόμου πριν την έγκριση της παρούσας απόφασης συνιστά μη συμμόρφωση με την υποχρέωση που αναφέρεται στο άρθρο 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ.

7.2.2. Αξιολόγηση του συμβιβασμού

- (343) Το άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ προβλέπει τη γενική απαγόρευση των κρατικών ενισχύσεων εντός της Κοινότητας.
- (344) Το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) προβλέπει την έγκριση κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της ανάπτυξης ορισμένων οικονομικών κλάδων, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο στο δημόσιο συμφέρον. Η Επιτροπή ανέπτυξε αρκετές κατευθυντήριες γραμμές και ανακοινώσεις που επεξηγούν τον τρόπο με τον οποίο θα εφαρμόσει την εξαίρεση που περιλαμβάνεται στο εν λόγω άρθρο.
- (345) Η μεθοδολογία του λανθάνοντος κόστους έχει σχεδιαστεί με σκοπό την ανάλυση ενισχύσεων που χορηγούνται σε υφιστάμενες επιχειρήσεις του κλάδου ηλεκτρικής ενέργειας σε ένα πλαίσιο στο οποίο ορισμένες αποφάσεις που έλαβαν οι εν λόγω επιχειρήσεις πριν την ελευθέρωση δεν έχουν επιχειρηματικό νόημα μετά την ελευθέρωση.
- (346) Στην πρώτη παράγραφο της ενότητας 3 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους επεξηγείται ότι το λανθάνον κόστος

«μπορεί, στην πράξη, να λάβει ποικίλες μορφές: μακροπρόθεσμες συμβάσεις αγοράς, πραγματοποίηση επενδύσεων βάσει σιωπηρής ή ρητής εγγύησης πώλησης, πραγματοποίηση επενδύσεων εκτός του πεδίου εφαρμογής της συνήθους δραστηριότητας κ.λπ.» Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η ενίσχυση προορίζεται για επενδύσεις εκσυγχρονισμού ή επέκτασης των σταθμών παραγωγής, με τις συμβάσεις εν είδει ρητής εγγύησης πώλησης. Η ενίσχυση αντιμετωπίζει επίσης τις συνέπειες των μακροπρόθεσμων συμβάσεων αγοράς αερίου που εσύναψαν οι παραγωγοί που χρησιμοποιούν αέριο. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι η ενίσχυση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους. Δεδομένων των ανωτέρω, η Επιτροπή εξέτασε την ενίσχυση βάσει της ως άνω μεθοδολογίας.

(347) Η μεθοδολογία του λανθάνοντος κόστους προβλέπει αξιολόγηση δύο σταδίων για ενίσχυση που προορίζεται να χορηγηθεί ως αποζημίωση λανθάνοντος κόστους. Το πρώτο στάδιο, το οποίο αναφέρεται στο τμήμα 3 της μεθοδολογίας, αφορά τον ορισμό των επιλέξιμων δαπανών, στον οποίο περιλαμβάνεται, ειδικότερα, ο υπολογισμός της μέγιστης αποζημίωσης που μπορεί να χορηγηθεί. Το δεύτερο στάδιο, το οποίο θίγεται στην ενότητα 4 της μεθοδολογίας, αφορά το μηχανισμό υπολογισμού της πραγματικής αποζημίωσης που θα καταβληθεί για το λανθάνον κόστος, ο οποίος συνυπολογίζει την εξέλιξη του ανταγωνισμού στην αγορά.

(348) Η Επιτροπή εξέτασε πρώτα το εάν η ενίσχυση πληρούσε τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στα σημεία 3.1 έως 3.12 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους.

(349) Βάσει του σημείου 3.1 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, στις μέγιστες πληρωμές αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη μόνον οι επενδύσεις που ολοκληρώθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος της οδηγίας 96/92/EK στην Πολωνία, δηλαδή, την ημερομηνία κατά την οποία η Πολωνία εντάχθηκε στην ΕΕ, καθώς και, πριν από τη συγκεκριμένη ημερομηνία, ο όγκος του αερίου για τον οποίο συνήφθη η σύμβαση βάσει του κανόνα πάγιας χρέωσης. Κατ' εξαίρεση, ελήφθησαν επίσης υπόψη οι επενδύσεις που συνήφθησαν πριν από την ημερομηνία προσχώρησης της Πολωνίας και οι οποίες δεν είχαν ακόμη ολοκληρωθεί μετά την προσχώρηση, μόνο στο βαθμό που η Πολωνία μπορούσε να αποδείξει στην Επιτροπή ότι η ολοκλήρωση αυτών των επενδύσεων και η δημιουργία εσόδων εξ αυτών θα είχε ως αποτέλεσμα μικρότερο λανθάνον κόστος σε σχέση με το εάν διακόπτονταν πλήρως οι εργασίες κατασκευής.

(350) Βάσει του σημείου 3.2 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, δεν υπάρχει αμφιβολία για την ύπαρξη και εγκυρότητα των εγγυήσεων που χορηγήθηκαν στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, δεδομένου ότι αυτές αναφέρονται ρητώς στις συμβάσεις.

(351) Βάσει του σημείου 3.3 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, οι υπό εξέταση επενδύσεις είναι ιδιαίτερα σημαντικές και ενδέχεται να δημιουργήσουν ιδιαίτερα μεγάλες ζημιές. Το ίδιο ισχύει και για τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις πάγιας χρέωσης. Η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι, σε περίπτωση μη καταβολής αποζημίωσης καθορισμένου τρόπου, αυτές ενδέχεται, δεδομένου του μεγέθους τους, να θέσουν σε κίνδυνο τη συνέχιση της βιωσιμότητας των υπό εξέταση επιχειρήσεων. Αυτό το συμπέρασμα ενισχύεται περαιτέρω από

την αντίδραση των ιδρυμάτων που χρηματοδότησαν τις επενδύσεις και τα οποία ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι η μη παροχή της δέουσας αποζημίωσης θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αποτελεί αθέτηση εκπλήρωσης υποχρεώσεων βάσει των συμβάσεων χρηματοδότησης λόγω του σημαντικού κινδύνου χρεοκοπίας που αντιμετωπίζει η υπό εξέταση επιχείρηση.

(352) Η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη το γεγονός ότι ο αντίκτυπος του λανθάνοντος κόστους υπολογίζεται βάσει των ενοποιημένων ομίλων. Αυτό επιτρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι συνέπειες της ελευθέρωσης, αρνητικές ή θετικές, επί του ομίλου. Βάσει αυτού του μηχανισμού, θα αποκλείονται νέες επενδύσεις που δεν αποτελούν σαφώς επενδύσεις αντικατάστασης. Η Επιτροπή υιοθετεί επίσης την άποψη ότι οι νέες επενδύσεις είναι ζωτικής σημασίας για τη σωστή λειτουργία της αγοράς, καθώς και ότι η αποζημίωση για λανθάνον κόστος δεν πρέπει να λειτουργεί αποτρεπτικά.

(353) Βάσει του σημείου 3.4 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, τα ποσά που έλαβαν οι δικαιούχοι δεσμεύονται σε αμετάκλητη βάση. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος ανάκτησης του κόστους της επένδυσης σε ένα σταθμό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας παρά μόνο μέσω της λειτουργίας του ή της πώλησής του σε τιμή που δεν μπορεί να υπερβαίνει τα έσοδα που παράγει ο σταθμός από την πώληση της ηλεκτρικής ενέργειάς του στην αγορά. Επίσης, δεν είναι δυνατή ούτε η ανάκληση των συμβάσεων πάγιας χρέωσης μονομερώς από τους παραγωγούς.

(354) Βάσει του σημείου 3.5 της μεθοδολογίας, το λανθάνον κόστος που σχετίζεται με επενδύσεις σε σταθμούς παραγωγής δεν συνδέεται με διμερείς συμβάσεις. Ως εκ τούτου, δεν υπάρχει λόγος να ελεγχθεί εάν το συγκεκριμένο λανθάνον κόστος προέρχεται από εγγυήσεις που δεσμεύουν δυο εταιρείες του ίδιου ομίλου. Το λανθάνον κόστος που σχετίζεται με συμβάσεις πάγιας χρέωσης δεν δεσμεύει επιχειρήσεις που ανήκουν στον ίδιο όμιλο.

(355) Βάσει του σημείου 3.6 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, οι πολωνικές αρχές παρέσχον στην Επιτροπή έναν κατάλογο με τα κόστη που θα καλυφθούν από αποζημίωση στην περίπτωση που τα έσοδα ενός σταθμού παραγωγής δεν επαρκούν για τον σκοπό αυτό. Αφού εξέτασε αυτές τις κατηγορίες κόστους, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αποζημίωση δεν θα υπερβαίνει το ποσό που απαιτείται για την κάλυψη του ελλείμματος απόδοσης της επένδυσης για τη διάρκεια ζωής νέων περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου, όπου απαιτείται, ενός εύλογου περιθωρίου κέρδους. Ο υπολογισμός της μέγιστης αξίας της αποζημίωσης βασίζεται σε μια σειρά οικονομικών υποθέσεων, συμπεριλαμβανομένης, ειδικότερα, μιας βασικής τιμής της αγοράς που ισούται με την τιμή που θα πρόσφερε ένας νεοεισερχόμενος επενδυτής στην Πολωνία. Η υπόθεση έγκειται στο ότι η πρωτογενής πηγή ενέργειας του εν λόγω νεοεισερχόμενου επενδυτή θα ήταν το κάρβουνο. Η Επιτροπή έλεγξε εάν η συγκεκριμένη υπόθεση σχετικά με την πηγή ενέργειας αντανάκλα τις τρέχουσες τάσεις των νέων επενδύσεων στον τομέα της ενέργειας στην Πολωνία, καθώς και εάν τα αποθέματα του πολωνικού κάρβουνου επαρκούν για τη συνέχιση των εν λόγω τάσεων στο μέλλον. Εάν η πραγματική τιμή της αγοράς είναι χαμηλότερη σε σχέση με την προβλεπόμενη βασική τιμή αγοράς, για τον υπολογισμό της αποζημίωσης θα ληφθεί υπόψη η βασική τιμή αγοράς. Η

Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι αυτός ο τύπος υπολογισμού του λανθάνοντος κόστους, ο οποίος είναι ταυτόσημος με τον τύπο που χρησιμοποιεί στο πλαίσιο της πάγιας τακτικής της,⁽⁷⁴⁾ λαμβάνει υπόψη το οικονομικό κόστος που αντιστοιχεί στα πραγματικά ποσά που επενδύθηκαν. Η αποζημίωση για συμβάσεις πάγιας χρέωσης υπολογίστηκε βάσει των πραγματικών ποσοτήτων οι οποίες προβλέπονται στις συμβάσεις και βάσει της βέλτιστης δυνατής εκτίμησης των τάσεων των τιμών στις συμβάσεις.

- (356) Βάσει του σημείου 3.7 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, η μέθοδος που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της αποζημίωσης λαμβάνει υπόψη τα έσοδα που παράγονται από τα υπό εξέταση περιουσιακά στοιχεία. Το μέγιστο ύψος αποζημίωσης αντιστοιχεί στο ποσό που προκύπτει μετά την αφαίρεση των εσόδων που παρήχθησαν κατά το παρελθόν από τα περιουσιακά στοιχεία και το οποίο είναι διαθέσιμο για την κάλυψη του επενδυτικού κόστους, και στο ποσό των ταμειακών ροών του σταθμού παραγωγής από το 2007 μέχρι την ημερομηνία λήξης της σύμβασης, το οποίο είναι διαθέσιμο για την κάλυψη του επενδυτικού κόστους. Το σύνολο αυτών των εσόδων λαμβάνεται υπόψη με αφετηρία την ημέρα σύναψης της σύμβασης, ενώ το σύνολο της κρατικής ενίσχυσης που ελήφθη από την 1η Μαΐου 2004 περιλαμβάνεται στα αφαιρεθέντα ποσά.
- (357) Βάσει του σημείου 3.8 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, από τη μέγιστη αποζημίωση έχει αφαιρεθεί η αξία της ενίσχυσης και, ειδικότερα, της ενίσχυσης για επενδύσεις, που χορηγήθηκε κατά το παρελθόν για τα υπό εξέταση περιουσιακά στοιχεία.
- (358) Βάσει του σημείου 3.9 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του λανθάνοντος κόστους λαμβάνει δεόντως υπόψη τις πραγματικές τάσεις των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας. Η περιοδική αναπροσαρμογή της αποζημίωσης θα λαμβάνει υπόψη τη διαφορά μεταξύ της προβλεφθείσας τιμής ηλεκτρικής ενέργειας που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του μέγιστου ποσού αποζημίωσης και της πραγματικής τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας. Στις πληρωμές αποζημίωσης για συμβάσεις πάγιας χρέωσης θα λαμβάνεται υπόψη η πραγματική χρήση αερίου και οι πραγματικές τιμές αερίου, καθώς και η πραγματική τιμή στην οποία πωλήθηκε η ηλεκτρική ενέργεια που παρήχθη από τις επιχειρήσεις.
- (359) Βάσει του σημείου 3.10 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, η μέγιστη αποζημίωση υπολογίζεται βάσει του κόστους που αποσβέστηκε πριν από την έναρξη ισχύος της οδηγίας 96/92/EK στην Πολωνία.
- (360) Βάσει του σημείου 3.11 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, η αποζημίωση έχει υπολογιστεί βάσει της λιγότερο δαπανηρής λύσης για το κράτος. Για περιουσιακά στοιχεία η κατασκευή των οποίων ξεκίνησε πριν από την προσχώρηση της Πολωνίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η οποία δεν ολοκληρώθηκε έως την προσχώρηση, η Πολωνία κατέδειξε ότι η μέγιστη αποζημίωση υπολογίστηκε βάσει του φθηνότερου εκ των δύο δυνατών σεναρίων: ολοκλήρωση της κατασκευής και λειτουργία των νέων περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να παράγουν έσοδα, ή διακοπή των εργασιών κατασκευής. Ο μηχανισμός αποζημίωσης για το λανθάνον κόστος που σχετίζεται με συμβάσεις πάγιας χρέωσης σχεδιάστηκε επίσης κατά τέτοιον τρόπο ώστε να παρέχει ένα κίνητρο στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας να

χρησιμοποιούν, στην πραγματικότητα, τη λειτουργία του σταθμού για να μετριάσουν το συνολικό λανθάνον κόστος, παρά για να διακόψουν την παραγωγή και να επωμιστούν πλήρως τις ποινές, οι οποίες θα είχαν ως αποτέλεσμα ιδιαίτερα σημαντική αύξηση του λανθάνοντος κόστους. Η Επιτροπή εξέτασε διάφορα σενάρια που παρέσχε η Πολωνία προκειμένου να προσδιορίσει εάν ο εν λόγω μηχανισμός συμβάλλει στη μείωση του συνολικού ποσού αποζημίωσης. Τέλος, σε περίπτωση επαναδιαπραγμάτευσης και μείωσης της ποσότητας αερίου που προβλέπεται στο πλαίσιο των συμβάσεων πάγιας χρέωσης κατά τη διάρκεια του προγράμματος αποζημίωσης, το πραγματικό ύψος των πληρωμών αποζημίωσης θα μειωθεί αναλόγως.

- (361) Βάσει του σημείου 3.12 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, η περίοδος πληρωμής για αποζημίωση εκτείνεται μέχρι το 2027. Στο σημείο 3.12 της ανακοίνωσης περί του λανθάνοντος κόστους αναφέρεται ότι «το κόστος που θα υποστούν ορισμένες επιχειρήσεις μετά την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 26 της οδηγίας (δηλαδή μετά τις 18 Οκτωβρίου 2006) δεν μπορεί καταρχήν να αποτελέσει επιλέξιμο λανθάνον κόστος κατά την έννοια της παρούσας μεθοδολογίας». Ωστόσο, στην υποσημείωση 5 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, η Επιτροπή αναφέρει ότι «πρέπει να γίνει κατανοητό ότι οι επενδύσεις που δεν μπορούν να ανακτηθούν ή δεν είναι οικονομικά βιώσιμες ως αποτέλεσμα της απελευθέρωσης της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας δύνανται να συνιστούν λανθάνον κόστος κατά την έννοια της παρούσας μεθόδου, ακόμη και σε περιπτώσεις που, καταρχήν, προβλέπεται να συνεχιστούν και μετά το 2006. Επιπλέον, οι υποχρεώσεις ή εγγυήσεις που πρέπει απαρεγκλίτως να συνεχίσουν να πληρούνται μετά τις 18 Φεβρουαρίου 2006, διότι η μη εκπλήρωσή τους ενδέχεται να δημιουργήσει μεγάλους κινδύνους όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος, τη δημόσια ασφάλεια, την κοινωνική προστασία των εργαζομένων ή την ασφάλεια του δικτύου ηλεκτροδότησης, δύνανται με την κατάλληλη αιτιολόγηση να συνιστούν επιλέξιμο λανθάνον κόστος βάσει της παρούσας μεθόδου».
- (362) Το λανθάνον κόστος που αναφέρεται στο Νόμο σχετίζεται στενά με επενδύσεις σε σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που δεν μπορούν να ανακτηθούν λόγω της απελευθέρωσης της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Αυτό ισχύει και για τις συμβάσεις πάγιας χρέωσης, οι οποίες συνήφθησαν προκειμένου να ενισχύονται σταθμοί παραγωγής που ωφελούνται από τις συμβάσεις σε βαθμό που αντιστοιχεί στην ποσότητα της ηλεκτρικής ενέργειας που καλύπτουν οι συμβάσεις. Βάσει της προαναφερθείσας υποσημείωσης 5, η Επιτροπή μπορεί να εγκρίνει την παράταση της αποζημίωσης πέραν της ημερομηνίας λήξης, εάν θεωρεί ότι αυτό δικαιολογείται βάσει των περιστάσεων της περίπτωσης.
- (363) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι υπό εξέταση επενδύσεις είναι επενδύσεις σε σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Πρόκειται για ιδιαίτερα μακροπρόθεσμες επενδύσεις (από 15 έως και 30 έτη), οι οποίες είναι πολύ ευαίσθητες στις τάσεις των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας που είναι δύσκολο να προβλεφθούν, ιδίως στη διάρκεια της μετάβασης σε μια πλήρως ελευθερωμένη αγορά. Το κόστος αυτών των επενδύσεων δεν μπορεί να ανακτηθεί σε περιπτώσεις στις οποίες οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας είναι χαμηλότερες από τις τιμές που προβλέπονταν όταν κατασκευάστηκαν οι σταθμοί παραγωγής.

⁽⁷⁴⁾ Βλέπε ειδικότερα υπόθεση NN 49/99 — Λανθάνον κόστος στην Ισπανία (EE C 268 της 22.9.2001, σ. 7).

- (364) Υπό αυτές τις συνθήκες, η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη, όπως έπραξε σε προηγούμενες περιπτώσεις που αφορούσαν την Ελλάδα ⁽⁷⁵⁾ και την Πορτογαλία ⁽⁷⁶⁾, ότι η υποσημείωση 5 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους ισχύει για το συγκεκριμένο λανθάνον κόστος και δικαιολογεί τη χορήγηση αποζημίωσης μετά το 2006 και μέχρι τη λήξη των αρχικών συμβάσεων.
- (365) Δεδομένων των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι ο Νόμος συμμορφώνεται με το κριτήριο που αναφέρεται στα σημεία 3.1 έως 3.12 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους. Η μέγιστη αποζημίωση του λανθάνοντος κόστους δεν υπερβαίνει το επίπεδο που επιτρέπεται βάσει της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, πρέπει να θεωρηθεί επιλέξιμη κατά την έννοια της μεθοδολογίας.
- (366) Η Επιτροπή εξέτασε το εάν η ενίσχυση πληρούσε τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στα σημεία 4.1 έως 4.6 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους.
- (367) Βάσει του σημείου 4.1 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, τα μέγιστα ποσά αποζημίωσης υπολογίστηκαν βάσει σαφώς προσδιορισμένων, μεμονωμένων σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και συμβάσεων πάγιας χρέωσης. Η αποζημίωση που θα καταβληθεί στην πραγματικότητα δεν θα υπερβαίνει τα προαναφερθέντα μέγιστα ποσά.
- (368) Βάσει του σημείου 4.2 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, η αποζημίωση που καταβάλλεται στην πραγματικότητα θα λαμβάνει υπόψη τις πραγματικές τάσεις των υποκείμενων οικονομικών στοιχείων, ιδίως τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας και τις ποσότητες αερίου που αγοράζονται στο πλαίσιο συμβάσεων πάγιας χρέωσης. Για παράδειγμα, σε περίπτωση που οι πραγματικές τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας διαφέρουν από τη βασική τιμή αγοράς που αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 355, το ποσό της πραγματικής αποζημίωσης θα τροποποιείται αντιστοίχως. Τα πραγματικά ποσά αποζημίωσης για συμβάσεις πάγιας χρέωσης θα λαμβάνουν επίσης υπόψη τις πραγματικές συνθήκες στις οποίες οι υπό εξέταση παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας αγοράζουν το αέριό τους και πωλούν την ηλεκτρική ενέργειά τους στην αγορά.
- (369) Βάσει του σημείου 4.3 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, οι πολωνικές αρχές ανέλαβαν την υποχρέωση να παράσχουν στην Επιτροπή ετήσια έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του Νόμου.
- (370) Βάσει του σημείου 4.4 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, η βασική τιμή αγοράς που εξετάζεται στην αιτιολογική σκέψη 355 αυξάνεται σημαντικά με την πάροδο του χρόνου και, συνεπώς, το ποσό της καταβλητέας αποζημίωσης θα μειωθεί σε κάποιο βαθμό, γεγονός που η Επιτροπή αντιμετωπίζει θετικά.
- (371) Βάσει του σημείου 4.5 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, το μέγιστο ποσό αποζημίωσης που θα καταβληθεί σε μια δεδομένη επιχείρηση είναι εκ των προτέρων καθορισμένο.
- Για τον υπολογισμό αυτού του ποσού έχουν ληφθεί υπόψη τα μελλοντικά κέρδη του δικαιούχου από τη βελτίωση της παραγωγικότητας. Στην κοινοποίηση της ενίσχυσης διευκρινίζονται ιδίως ο τρόπος με τον οποίο θα λαμβάνεται υπόψη στον υπολογισμό του λανθάνοντος κόστους η εξέλιξη των διαφόρων οικονομικών παραγόντων (όπως οι τιμές, τα μερίδια αγοράς ή άλλα κατάλληλα μεγέθη που επισημαίνονται από τα κράτη μέλη και παρατίθενται στη μεθοδολογία).
- (372) Βάσει του σημείου 4.6 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους, οι πολωνικές αρχές έχουν αναλάβει να μην χορηγήσουν καμία ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης σε επιχειρήσεις δικαιούχους βάσει του Νόμου για περίοδο δέκα ετών μετά την τελευταία πληρωμή προς τις υπό εξέταση επιχειρήσεις. Αυτή η περίοδος, η οποία εκτείνεται μέχρι το 2037 για ορισμένες επιχειρήσεις, είναι συμβιβάσιμη με την αρχή της «εφάπαξ ενίσχυσης» όπως αυτή ερμηνεύεται από την Επιτροπή στο σημείο 73 των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ⁽⁷⁷⁾. Η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι αυτή η λύση διασφαλίζει επίσης επαρκώς την αποφυγή της υπερβολικής σώρευσης ενισχύσεων στο πλαίσιο της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους.
- (373) Βάσει των παραπάνω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι ο Νόμος συμμορφώνεται με τα κριτήρια που αναφέρονται στα σημεία 4.1 έως 4.6 της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους. Η μέθοδος καταβολής των πληρωμών του πραγματικού κόστους είναι, ως εκ τούτου, συμβιβάσιμη με τη μεθοδολογία του λανθάνοντος κόστους.
- (374) Δεδομένων των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι ο Νόμος είναι συμβιβάσιμος με τη μεθοδολογία του λανθάνοντος κόστους. Οι ενισχύσεις που αποσκοπούν στο να αντισταθμίσουν επιλέξιμο λανθάνον κόστος πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στη μεθοδολογία και δύνανται, συνεπώς, να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά.
- (375) Οι επιλέξιμοι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας έλαβαν έγκριση να τους χορηγηθούν ενισχύσεις βάσει της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους από την 1η Μαΐου 2004. Ο Νόμος προβλέπει ένα σύστημα μελλοντικής αποζημίωσης, αλλά όταν υπολογίζονται τα μέγιστα ποσά της αποζημίωσης λαμβάνονται υπόψη και οι ενισχύσεις που έχουν λάβει οι παραγωγοί κατά το παρελθόν. Σύμφωνα με το παράρτημα 2 του Νόμου, το μέγιστο ποσό αποζημίωσης είναι το ποσό που προκύπτει μετά την αφαίρεση των εσόδων που παρήχθησαν κατά το παρελθόν και το οποίο είναι διαθέσιμο για την κάλυψη του κόστους επένδυσης. Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 356, στα εκπίπτοντα έσοδα περιλαμβάνεται το σύνολο των κρατικών ενισχύσεων που ελήφθησαν από την 1η Μαΐου 2004. Η Επιτροπή, θεωρώντας το Νόμο συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά, θεωρεί ότι τα ποσά των ενισχύσεων που ελήφθησαν από τους δικαιούχους από την 1η Μαΐου 2004 είναι επίσης συμβιβάσιμα με την κοινή αγορά.

⁽⁷⁵⁾ Υπόθεση κρατικών ενισχύσεων N 133/01 — Λανθάνον κόστος στην Ελλάδα (EE C 9 της 15.1.2003, σ. 6).

⁽⁷⁶⁾ Βλέπε υποσημείωση 72.

⁽⁷⁷⁾ EE C 244 της 1.10.2004, σ. 2.

7.2.3. Συγκεκριμένη υπόθεση της *Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni SA* και της *Electrabel Połaniec S.A.*

(376) Οι δύο συμβάσεις που συνήφθησαν με την *Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni SA* και την *Electrabel Połaniec SA* έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2006. Για αυτόν τον λόγο, οι συγκεκριμένοι σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας δεν καλύπτονται από το Νόμο. Δεδομένου ότι καμία από αυτές τις δύο συμβάσεις δεν καλύπτεται από το Νόμο, δεν εμπίπτουν ούτε στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης και η Επιτροπή θα εκδώσει χωριστή απόφαση σχετικά με τις δύο εν λόγω επιχειρήσεις.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

(377) Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι:

- α) οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, με εξαίρεση τη σύμβαση με την εταιρεία *Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o.*, και ότι αυτή η κρατική ενίσχυση δεν είναι συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά·
- β) ο Νόμος συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ, και ότι αυτή η κρατική ενίσχυση είναι συμβιβάσιμη με την κοινή αγορά βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της συνθήκης ΕΚ.

(378) Όπως εξεγήθηκε στο σημείο 7.1.1, το στοιχείο κρατικής ενίσχυσης που προβλέπεται στις συμβάσεις συνίσταται κυρίως στο γεγονός ότι οι συμβάσεις εγγυώνται την αγορά εκ μέρους της PSE μιας ορισμένης ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας σε τιμή που καλύπτει το σύνολο του κόστους παραγωγής.

(379) Δεδομένου ότι οι κρατικές ενισχύσεις δεν είναι συμβιβάσιμες με τη συνθήκη ΕΚ, πρέπει να τερματιστούν. Δεδομένου ότι οι όροι περί εγγυημένης εισπραξης και περί εγγύησης κάλυψης του κόστους αποτελούν τους βασικούς όρους των συμβάσεων, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η παύση των κρατικών ενισχύσεων μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω της παύσης των ίδιων των συμβάσεων.

(380) Η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι η παύση των συμβάσεων θα έχει ως συνέπεια την ανάληψη σημαντικού όγκου εργασιών από την πλευρά των συμβαλλομένων, ιδίως σε ό,τι αφορά τη σύμβαση σχετικά με τους όρους που διέπουν την παύση των συμβάσεων. Η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι είναι απαραίτητο να δοθεί ένα εύλογο χρονικό περιθώριο για την πραγματοποίηση αυτής της διαδικασίας προκειμένου να διασφαλιστεί η επάρκεια της ασφάλειας εφοδιασμού ενέργειας και ότι η μετάβαση σε μια πλήρως ελευθερωμένη αγορά στην Πολωνία θα υλοποιηθεί εν μέσω ευνοϊκών συνθηκών. Αυτοί οι στόχοι είναι και προς το συμφέρον της Κοινότητας.

(381) Κατά τη σύνταξη του Νόμου στο πλαίσιο της εθνικής νομοθετικής διαδικασίας της, η Πολωνία διαβουλευτήκε με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τεχνικά ζητήματα που σχετίζονται με την εκούσια καταγγελία των συμβάσεων. Ως αποτέλεσμα, η προθεσμία που ορίζεται στο Νόμο για τη σύναψη συμβάσεων παύσης για τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας είναι 150 ημέρες από την έναρξη ισχύος του Νόμου, δηλαδή την 1η Ιανουαρίου 2008. Η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι αυτή η περίοδος επαρκεί και για την

παύση των συμβάσεων, όπως απαιτείται βάσει της παρούσας απόφασης. Η Επιτροπή υιοθετεί την άποψη ότι, δυνάμει του άρθρου 5 του Νόμου, οι συμβάσεις θα παύσουν να ισχύουν, στην πραγματικότητα, την πρώτη μέρα του μήνα μετά την παρέλευση περιόδου 210 ημερών, με αφετηρία την ημέρα κατά την οποία ο Νόμος τέθηκε σε ισχύ (ήτοι, την 1η Απριλίου 2008).

(382) Δεδομένων των ανωτέρω, όπως αναφέρεται στις αιτιολογικές σκέψεις 356 και 375, τα ποσά κρατικών ενισχύσεων που ελήφθησαν από τους δικαιούχους από την 1η Μαΐου 2004 και μετέπειτα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Νόμου και, συνεπώς, θεωρούνται συμβιβάσιμα με την κοινή αγορά.

(383) Στη συγκεκριμένη υπόθεση της *Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o.*, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι ο σταθμός δεν ωφελήθηκε από καμία κρατική ενίσχυση βάσει της σύμβασής του.

(384) Οι δύο συμβάσεις που συνήφθησαν με την *Dalkia Poznań Zespół Elektrociepłowni SA* και την *Electrabel Połaniec SA* δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης. Η Επιτροπή θα ασχοληθεί με τις δύο εν λόγω επιχειρήσεις στο πλαίσιο χωριστής απόφασης.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Οι συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ της *Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA* και των επιχειρήσεων που αναφέρονται στο παράρτημα 1 του Νόμου για τους κανόνες που διέπουν το κόστος που επιμίζονται επιχειρήσεις σε σχέση με την πρόωρη παύση των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, συνιστούν κρατικές ενισχύσεις προς τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

2. Οι κρατικές ενισχύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 χορηγήθηκαν παρανόμως και δεν είναι συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά.

Άρθρο 2

1. Η Πολωνία προβαίνει στην παύση των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας που αναφέρεται στο άρθρο 1.

2. Οι συμφωνίες παύσης για τις συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ολοκληρώνονται έως την 1η Ιανουαρίου 2008 και τίθενται σε ισχύ το αργότερο έως την 1η Απριλίου 2008.

Άρθρο 3

Η σύμβαση αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ της *Polskie Sieci Elektroenergetyczne SA* και της *Żarnowiecka Elektrownia Gazowa Sp. z o.o.* δεν συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ.

Άρθρο 4

1. Η αποζημίωση που προβλέπεται στο Νόμο συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ προς τους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας που παρατίθενται στο προσάρτημα 2 του εν λόγω Νόμου.

2. Οι κρατικές ενισχύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 είναι συμβιβάσιμες με την κοινή αγορά βάσει της μεθοδολογίας του λανθάνοντος κόστους.

3. Το μέγιστο ποσό αποζημίωσης που προβλέπεται στο Νόμο είναι το ποσό που προκύπτει μετά την αφαίρεση του συνόλου των εσόδων που παρήχθησαν από τα περιουσιακά στοιχεία βάσει των συμβάσεων αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και το οποίο είναι διαθέσιμο για την κάλυψη του κόστους επένδυσης.

Άρθρο 5

1. Οι πολωνικές αρχές ενημερώνουν την Επιτροπή έως την 31η Ιανουαρίου 2008 σχετικά με τα μέτρα που έλαβε η Πολωνία για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης.

2. Οι πολωνικές αρχές υποβάλλουν στην Επιτροπή ετήσιες εκθέσεις σχετικά με εφαρμογή του Νόμου.

Άρθρο 6

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Δημοκρατία της Πολωνίας.

Βρυξέλλες, 25 Σεπτεμβρίου 2007.

Για την Επιτροπή

Neelie KROES

Μέλος της Επιτροπής
